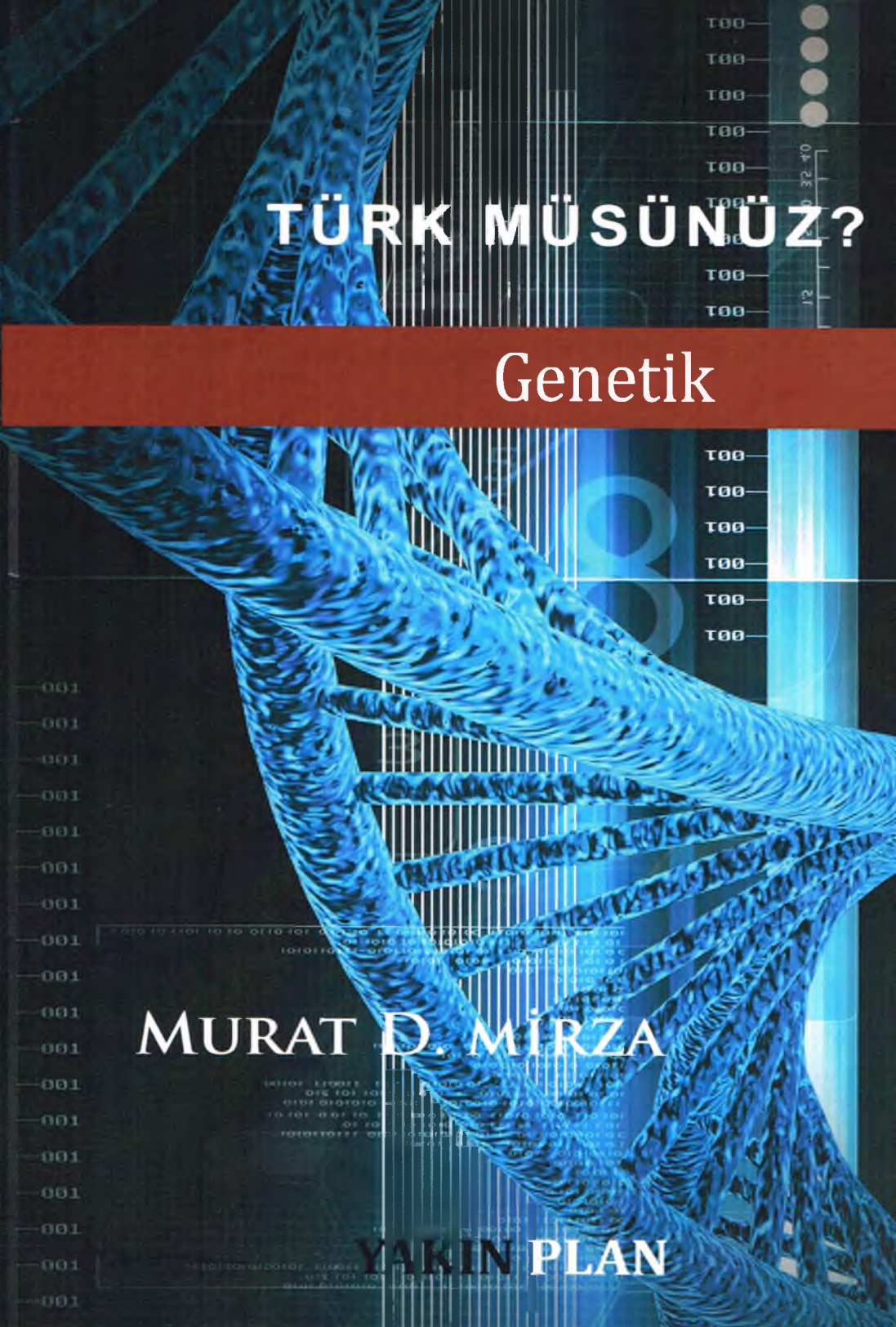
TÜRK MÜSÜNÜZ?

Genetik

MURAT D. MİRZA

YAKIN PLAN

TÜRK MÜSÜNÜZ?

MURAT D. MİRZA

TÜRK MÜSÜNÜZ?

TÜRK MÜSÜNÜZ?

Murat D. Mirza

Birinci Baskı, Kasım 2012

ISBN 978-605-5535-50-6

YAKIN PLAN YAYINLARI
43 Kitap (ilk baskı, 2012)

BİLİM
Genetik / 01

YAYIN YÖNETMENİ
Selman Kayabaşı

EDİTÖR
Hilal Aydos

REDAKSİYON
Tuna Erdoğdu - Banu Erdoğdu

KAPAK TASARIMI
Kenan Özcan

GRAFİK
YAKIN PLAN

www.yakinplan.com
bilgi@yakinplan.com

YAKIN PLAN
Divanyolu Cad. No: 15/412
Sultanahmet, Fatih
İSTANBUL

Kültür Bakanlığı
Yayımcılık Sertifika No: 17621

YAYIN HAKLARI
Bu eserin yayım hakları Yakın Plan Yayınlarına aittir. İzinsiz yayınlanamaz. Kaynak gösterilerek kısmen kullanılabilir.

Baskı:
Kilim Matbaacılık Ltd. Şti.
Litros Yolu Fatih Sanayi Sitesi
No: 12-204 Topkapı, İstanbul
0 212 612 9559

TÜRK MÜSÜNÜZ?

Murat D. Mirza

YAKIN PLAN

Okumak farkındalıktır.

İçindekiler

ÖNSÖZ	7
TÜRK MÜSÜNÜZ?	9
GENETİK TERMİNOLOJİ	17
BÜYÜK YOLCULUK	21
Y-HAPLOGRUPLARI VE DİL ANALİZİ	55
TÜRKİYE'NİN GENETİK YAPISI	73
POLİTİK GÖRÜŞÜM	91
FRANSIZ MISINIZ?	93
SONSÖZ	101
EKLER	105
KAYNAKLAR	119

Önsöz

Genetik konusunda teknik terminolojiyi fazla kullanmadan anlaşılabilir bir kitap yazmak kolay olmasa da hemen herkesin anlayacağı sade bir dille yazmaya özen gösterdim. Aslında bu kitap genetik yanı sıra antropoloji, tarih, coğrafya ve hatta biraz filoloji ve siyaset karışımı olduğundan sıkılmadan okuyacağınızı umuyorum. Kitabın ana fikrini özetlemek amacıyla konuya ilişkin daha önce yazmış olduğum bir makaleyi giriş bölümüne koydum. Hemen sonraki bölümde bazı önemli terimlerin açıklamalarını ve insanların Afrika Kıtası'ndan yeryüzüne nasıl dağıldığını göreceksiniz.

Bu kitapta sadece baba tarafından soyağacımız üzerine araştırmalar incelendi. Özellikle Orta Asya'ya yerleşen ilk kavimler ve buradan Avrupa ve Anadolu'ya göçler üzerinde durduk ki Türkiye'de yaşayan nüfusun ne kadarının Orta Asya kökenli olduğunu ve tarihin derinliklerinde hangi milletlerle akraba olduğumuzu görebilelim. Bir sonraki kitabımda insanlığın anne tarafından soyağacım ve Havva'nın yedi kızını anlatmayı düşünüyorum. Ayrıca, Yahudi ve Arap kavimlerini, Kafkas halklarının genetik analizini, Peygamberimizin soyundan gelenlerin DNA testleriyle nasıl belirlendiğini, Peygamberimiz ile genetik bağlantısı tespit edilmiş olan İngiltere Kraliçesi II. Elizabeth ve başka ünlü şahsiyetleri ve diğer bazı ilginç konuları ele almayı planlıyorum.

Bilim zaman zaman hayata bakış açımızı ciddi şekilde değiştiren, yaşam tarzımızı etkileyen buluşlarla karşımıza çıkabiliyor. Bu değişikliklere hazır olmayanların direncini anlayışla karşılıyorum. Tüm hayatını belli bir ideoloji ekseninde yaşamış, hatta bunun mücadelesini vermiş insanların inançlarını temelden sarsacak bir veriyle karşılarına çıkmak, tıpkı 30-40 yaşına gelmiş birisine bütün yaşamı boyunca anne-baba dediği kişilerin aslında biyolojik ebeveyni olmadığını söylemek gibi zor bir şey. Hele bunu bir de gen testi ile kanıtlamaya kalkarsanız karşılaşacağınız tepkilerin ölçüsünü kestirmek hiçte kolay değil. Pek az insan bu durumu kabullenebilir. Ama er ya da geç gerçekle yüzleşmek durumundayız.

Aşağıdaki makale yayınlandığında gelen tepkilerden gördüm ki insanlar neye inanmak istiyorsa ona inanıyor. Bilimsel verilerin doğru mu yanlış mı olduğu laboratuar ortamında test edilmesi gerekirken siyasi görüşlere göre değerlendiriliyor. Gen testlerinin bir komplo olduğunu düşünenler, hatta Türk milletine karşı yürütülen küresel bir saldırı aracı olduğuna inananlar ve daha nice ilginç teoriler... Farklı siyasi görüşe sahip olanlardansa teşekkür mesajları aldım. Oysa

ben her iki kesimi de tasvip etmiyorum. Çünkü bilimde inanmak yoktur, şüphelenmek esastır. Ancak bu paranoid bir şüphelenme değil bilimsel yöntemlere dayalı bir sorgulamadır. Bilimin amacı hiçbir ideolojiyi haklı veya haksız çıkarmak değil gerçeği ortaya koymaktır. Bu gerçek ışığında siyasi fikirlerini ve inançlarını tekrar şekillendirmek herkesin kişisel tercihine kalmıştır.

Türk Müsünüz?

Artık bu soruya cevap vermeniz eskisi kadar kolay olmayacak. Bu yazıyı okuduktan sonra "Evet ben Türküm, Kürdüm, Arabım..." demeden önce epey düşünmek zorunda kalabilirsiniz. Eğer aşırı milliyetçi görüşleriniz varsa baştan uyarıyorum, yol yakınken geri dönün, okumayı hemen bırakın, mavi hapı alın ve eski halinizde devam edin. Yok, eğer kırmızı hapı alırsanız, unutmayın ki hiçbir şey bir daha eskisi gibi olmayacak...

Yedi yıl önce National Geographic tarafından başlatılan 'genom' projesi için DNA örneği gönderdiğimde henüz Türkiye'nin genetik yapısı üzerine bir yazı kaleme almak için çok erkendi. Ancak genetik bilimi oldukça hızlı ilerledi, 2007'de insanoğlunun gen haritası çıkarıldı ve bugün artık milletlerin akrabalık ilişkilerini belirleyecek yeterli bilgiye sahip durumdayız. Öyleyse yolculuğa başlayalım -Morpheus'un dediği gibi- görelim bakalım tavşanın yuvası ne kadar derinlere gidiyor.

Gen testlerinin sonucuna göre ilk erkek bundan 60 ila 80 bin yıl önce Afrika'da, bugünkü Kenya-Etiyopya civarında yaşadı. Radyo- karbon testlerinden kaynaklanan farklı sonuçlardan dolayı ben ortalamayı alarak 70 bin yıl diyeceğim. Yani yeryüzündeki 3,5 milyar erkekten DNA örneği alıp Y-kromozomunu takip ederek geriye gittiğimizde görüyoruz ki bütün erkeklerin ortak atası 70 bin yıl önce yaşayan bu kişi.

Bu arada neden 'erkek' sözcüğüne vurgu yaptığımızı hemen açıklayalım; Y-kromozomu yalnızca erkeklerde var, anne tarafından soyağacınızı belirlemek isterseniz mitokondrial DNA testi yaptırmanız gerekiyor. Y-kromozomunun görevi insanda cinsiyetin belirlenmesidir. Yani erkek çocuk sahibi olamayan beylerimiz 'bana bir erkek evlat veremedin' diye kadını suçlamak yerine bu durumdan kendi Y-kromozomlarını sorumlu tutsalar daha doğru bir iş yapmış olurlar.

Yeri gelmişken şunu da hemen belirteyim; kromozom, gen, mitokondri gibi bilimsel sözcükler gözünüzü sakın korkutmasın, bu yazıda mümkün olduğunca teknik terminolojiden uzak durmaya çalışacağım. Ama ister istemez lise yıllarından kalan biyoloji, coğrafya biraz da tarih bilgimizi zorlamak durumundayız. Mesela, biz insan türünün bilimsel adımızın 'homo sapiens' olduğunu bilme-

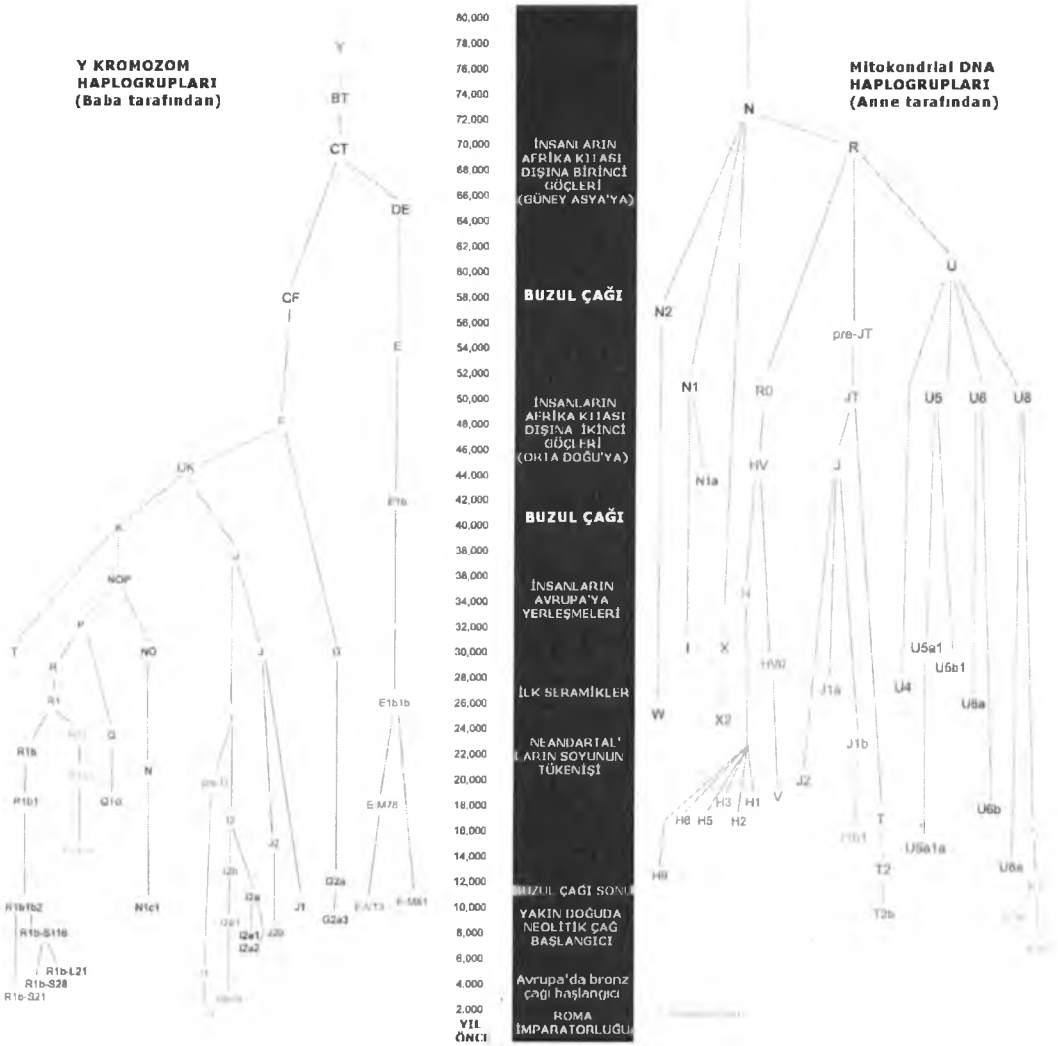
nizde yarar var. Hayalen 70 bin yıl öncesine gittiğimizde görüyoruz ki yeryüzünde bir erkek homo sapiens ve onun ailesi yaşıyor. Yani bugünkü Japon, Alman, Türk, Arap, İngiliz, Kürt, Rus herkesin ortak dedesi bu kişi, dünyanın başka hiçbir yerinde insan yok, ilginç değil mi? Hepimiz bir tek kişinin torunlarıyız.

Bilim adamları dini inançları çalışmalarına referans almaktan pek hoşlanmasalar da bu homo sapiense Kitab-ı Mukaddes'e atfen 'Adam' yani Hz. Adem adını taktılar. Bu ilk erkek ve onun çocukları doğal olarak ortak genetik özelliklere sahiptiler. Yani ten rengi, göz rengi gibi fiziksel özellikler aynıydı. Ancak bu genetik özellikler zaman içinde değişti, binlerce yıl süren yolculukla bu insanların torunları Afrika kıtasına dağıldılar, bir bölümü kuzeye, bugünkü Mısır ve Filistin yönüne hareket ederken 70 bin yıl önce ilk defa Afrika kıtası dışına çıktılar; Güney Asya, Uzak Doğu ve Dünyanın her yanına göç ettiler. İşte bu göçlerin sonucu farklılaşan coğrafya ve iklim şartları insanların genetik yapılarında mutasyonlara yol açtı.

Y-kromozomunda meydana gelen her genetik değişim (SNP-Single Nucleotide Polymorphism) bir harf ile kodlanarak bu yeni genetik özelliğe 'Haplo-grup' adı veriliyor. Aşağıdaki kronolojik cetvele baktığımızda görüyoruz ki ilk SNP mutasyon ile BT Haplogrubu oluşuyor. Aradan birkaç bin yıl geçince bir başka genetik değişim CT haplogrubunu oluşturuyor ve bu değişimler dallanarak günümüze kadar devam ediyor. Bu makalede National Georgraphic verileri değil Dr. Stephen Oppenheimer'in araştırmaları esas alındığından, yukarıda sözünü ettiğim gibi karbon testlerinden kaynaklanan zamanlama farkları vardır.

Bu bilgiler ışığında genetik değişim serüvenimize bir göz attıktan sonra kaldığımız yerden devam edelim.

Bu şemada yalnızca Avrupa'da yoğun olarak görülen haplogruplar belirtilmiştir. Asya, Afrika ve Amerika kıtalarında rastlanan haplogruplar, ayrıca her haplogrubun da alt grupları olduğunu düşünürsek hepsini tek şemada göstermek neredeyse imkansız. Bu nedenle sadece Avrupa kıtasında en çok görülen haplogrupları kısaca tanımakta yarar var:

Haplogruplara göre Avrupa'nın etnik yapısı

Mezolitik Avrupalılar:

I1: Ön-Germen (İskandinav)

I2b: Ön-Kelt-Germen

I2a1: Sardunya, Iberia

I2a2: Adriyatik, Tuna havzası

Neolitik göçmenler:

N1c1: Uralo-Fin, Baltık, Sibiryalı

G2a: Kafkasya, Greko-Anadolu

E1b1b: Kuzey Afrika, Yakın Doğu, Balkan

T: Orta Doğu, Doğu Afrika

Bronz çağı göçmenleri:

R1a: Balto-Slav, Germen, Hint-İran

R1b: İtalo-Keltik, Germen, Hitit, Ermeni

J1: Kafkasya, Mezopotamya, Semitik

J2: Greko-Anadolu, Mezopotamya, Kafkasya

Pek çoğumuzun bu grupları tek tek inceleyip harf ve rakamlarla belirtilen kodların yerine ulus isimlerini koyarak ülkemizdeki genlerin hangi ırklara ait olduğunu tespit etmesi zor olabilir. Örnek olarak **R1a** haplogrubunu inceleyelim. Yukarıdaki şemaya baktığımızda bu grubun 22-24 bin yıl önce muhtemelen Doğu Avrupa veya Güney Asya'da oluştuğunu görüyoruz. Daha çok Slav ve Germen ırklarında görülen bir gruptur. Haliyle Avrupa'da yaşayan R1a'nın açık kumral veya sarışın ten rengi, yeşil-mavi gözlü bir genetik özelliğe sahip olduğunu tahmin edebiliriz.

Kitabın sonundaki eklerde (sayfa 105) göreceğiniz Harita-1'e baktığımızda bu grup bugün Rusya, Ukrayna, Polonya gibi Slav ülkelerinde yoğun şekilde görülüyor. Buradan yola çıkarak R1a'nın sadece Rus veya Slav ırkının geni olduğunu söyleyemeyiz. Evet, Slav ırklarının ataları R1a grubundandır, ancak 22 bin yıl önce ortaya çıkan bu grup %19-27 oranında Norveç ve İsveç'te de görülüyor. Demek ki R1a hem Slav hem de pek çok Doğu Avrupa ve İskandinav ırklarının ortak atasıdır. Bir anlamda bu milletler taşıdıkları R1a genleri kadar birbirleriyle akrabadır denilebilir.

Şimdi bir başka tipik Avrupa haplogrubu olan **R1b**'yi inceleyelim. Haritada görüldüğü gibi bu genetik grup İspanya, Fransa, İngiltere gibi Batı Avrupa ülkelerinde yoğun olarak karşımıza çıkıyor. R1b yaklaşık 20 bin yıl önce oluşmuş, kronolojik şema R1a ve R1b'nin ortak ataları R1'in 26 bin yıl önce ortaya çıktığını söylüyor. Bu ne demektir? Bu demektir ki, 26 bin yıl geriye gittiğinizde Fransız, İngiliz, Rus diye ırk kalmıyor büyük ölçüde akraba oluyorlar. Eğer 44 bin yıl geriye giderseniz bütün Avrupa ırkları IJK haplogrubundan olup aynı dedenin torunlarıdırlar. Bu noktada milliyetçilik kavramını tatsızlaştıran bir durumla karşılaşıyoruz. IJK için Rus, Alman, İngiliz, Fransız, İsveç diyemiyoruz, çünkü bu millet isimleri binlerce yıl sonra ortaya çıktı. Katı ırkçılar için gerçekten zor bir durum, bugün nefret ettiği millet ile birkaç bin yıl önce aynı soydan olduğunu öğrenmek üzücü olsa gerek.

Bu kadar bilgiden sonra artık Türkiye'ye gelme zamanıdır. Eminim ki buraya kadar yazdıklarımızı dikkatle okumuş olanlar Harita-1'de Türkiye'de yaşayan halkların genetik grafiğine baktıklarında bu renklerden hangisinin Orta Asya'dan gelen atalara ait olduğunu bilmek istiyorlar. Sizi daha fazla meraklandırmayacağım, ama daha önce bir noktaya dikkatinizi çekmek istiyorum. Diğer ülkelerin gen grafiğine bakıp Türkiye ile karşılaştırdığınızda gözünüze çarpan

ilginç bir şey yok mu? Mesela Rusya'nın yarısı sarı, Polonya'nın yarıdan fazlası, Fransa'nın %60'ı kırmızı, İngiltere hakeza büyük ölçüde kırmızı...

Türkiye'ye baktığımızda adeta bir gen mozaiği görüyoruz, neredeyse hiçbir haplogrup baskın değil. Eğer yeşil renk dikkatinizi çektiyse karar vermekte acele etmeyin. Yeşil renk J1 ve J2 gruplarını simgeliyor ki bunların Orta Asya ile hiçbir ilgisi yok. Nitekim bu araştırmayı yapan kaynak Türkiye için özel bir not düşmüş, tercümesi aynen şöyle; "Türkiye, bu tabloya alınmayan Afrika ve Asya haplogruplarını da (A, ExE1b1b, C, H, L, O, R2) %8.5 oranında barındıran tek ülke..." Yani Türkiye adeta bir ırklar karışımı. Bu kadar ırk olur da bunların arasında Orta Asya'dan göç eden ataların genleri de olmaz mı, elbette var: Q haplogrubu, oranı sadece %2. Ülkenin adıyla hiçte uyumlu olmayan bir oran, bilim bazen bizleri hayal kırıklığına uğratabiliyor.

Bir başka Orta Asya haplogrubu ise N. Bugün özellikle Finlandiya ve Baltık ülkelerinde görülen bu genetik grubun da 20 bin yıllık Orta Asya geçmişi var. Türkiye'deki oranı %4. Q ve N haplogruplarının ortak atası ise 36 bin yıl önceki 'NOP' haplogrubu. Kronolojik cetvele baktığınızda kimlerle akraba olduğunuzu göreceksiniz. Evet, gözlerinize inanın, bütün Avrupa ve Orta Asya ırkları 36 bin yıl önce aynı soydan türediler. Tipik Avrupalı ırklar R1a ve R1b'nin atası olan R haplogrubu 30 bin yıl önce Orta Asya'da doğdu ve daha sonra Avrupa'ya göç etti.

Pek çok kişinin gen testine sıcak bakmadığını biliyorum. Son zamanlarda komplo teorilerine iyice kendimizi kaptırmışken birilerinin bu genetik araştırmaları şiddetle reddedeceğini de tahmin edebiliriz. Ama Galileo'nun dediği gibi bilim inkar kabul etmiyor, bazıları 'hayır olmaz' dese de Dünya dönmeye devam ediyor. Sanıyorum benim gibi merak yönü paranoyasından ağır basanlar biraz tedirgin olsalar da "bir de ben öğreneyim atalarımın kimler olduğunu" diyeceklerdir. Bilim adamları bu hızla giderlerse 3-5 yıla kalmaz insanlığın soyağacı tamamlanır, galiba yakında hepimiz kiminle ne kadar akraba olduğumuzu öğreneceğiz.

Genetik soyağacı sadece bireylerin hayata bakışlarını değil, belki devlet yapılarını da sarsacak yeni bir çığır açmak üzere dersek biraz abartmış mı oluruz? Bence hayır, belki bu konunun önemini ifade etmek için bugün söyleyeceğimiz her şey az bile kalır. Kırmızı hapı alıp bir an önce gerçekle yüzleşmeyenlerin başı yakın gelecekte çok ciddi ağrıyabilir. Bu genetik çalışmaların Fransa'dan dünyaya 200 yıl önce yayılan ulus-devlet modelini nasıl etkileyeceğini yakında göreceğiz. Bugünkü millet anlayışımızın temeli dile dayanmaktadır. Yani aynı dili konuşan insanlar aynı milletten sayılırlar. Dillerinin yakın olduğu nispette milletler birbiriyle akraba olarak kabul edilir. Türkçe-Özbekçe-Azerice gibi...

Ama diğer taraftan genlere baktığımızda Ural-Altay (Türk) dil grubunun lehçelerini konuşan bu milletlerdeki Orta Asyalı ataların geni nerdeyse yok denecek kadar az iken Finlandiya'da %58 gibi büyük bir oranda karşımıza çıkıyor.

Latvia-Lituanya-Estonya gibi Baltık ülkelerinde Orta Asya ve Sibirya genleri Türk dilini konuşanlara göre çok daha iyi korunmuş durumda. Görünen o ki bilim geçmişte birkaç defa yaptığı gibi dogmaları bir kez daha yıkmak üzere. Bazı rejimler varlıklarını devam ettirmek istiyorsa dil dışında başka harç malzemelerine de acilen ihtiyaçları vardır.

Bu durumu şu an için tehlike olarak algılamayanlar unutmamalıdır ki Fransız ihtilali akabinde kraliyet giyotin altında son bulurken ne Romanov'lar ne de Osmanoğulları henüz doğmuş olan cumhuriyet rejimini ve ulus-devlet modelini kendi saltanatları için bir tehlike olarak görmüyorlardı. Ancak geleceği görmeyi başarıp yeni şartlara adaptasyonu sağlayan kraliyet aileleri bir şekilde varlıklarını sürdürüyorlar. Galiba öngörü yeteneği herkese nasip olmayan bir ayrıcalık...

İlgilenenler için Avrupa ülkelerinin barındırdıkları haplogrupların % oran tablosu aşağıda. Buna milletlerin akrabalık derecesinin tablosu da diyebiliriz. Tabii bütün bunlar y-kromozomunun hikayesi, yani baba tarafından soyağacı. Bir de mitokondrial DNA testi var, acaba anne tarafından kim kiminle akraba? Belki bir dahaki sefere de onu anlatırım.

Murat D. Mirza
16.02.2012
www.GenomTurkiye.com

Haplogrup	I1	I2*+ I2a	I2b	R1a	R1b	G	J2	J*+ J1	E1b 1b	T	Q	N
Arnavutluk	2	12	1.5	9	16	1.5	19.5	2	27.5	1	0	0
Avusturya	12	6	2	26	23	8	12	0	9	1	0.5	0.5
Belarus	3	18	1	49	10	0	1.5	0	9	1.5	1	5
Belçika	12	3	4.5	4	61	4	4	1	5	1	0.5	0
Bosna-Hersek	2.5	50	0.5	13.5	4	2	6	1	14.5	2.5	0	0
Bulgaristan	3	20	1	18	18	1	20	0	16	1	1	0
Hırvatistan	8	42	1	29	8	1	3.5	0	6	1.5	0	0
Çek Cum.	11	9	4	34	22	5	6	0	6	1	1.5	0.5
Güney Kıbrıs	0	8	0	3	9	9	**37**	6	20	**5**	0	0
Danimarka	30	0.5	5	12	44	1	2.5	0	2.5	0	1	1.5
İngiltere	14	2.5	4.5	4.5	67	1.5	3.5	0	2	0.5	0.5	0
Estonya	15	3	0.5	32	8	0	1	0	2.5	3.5	0.5	34
Finlandiya	28	0	1	7.5	3.5	0	0	0	1	0	0.5	58.5
Fransa	9.5	2	4	2.5	61	5	7	1	7	1	0	0
Almanya	16	1.5	4.5	16	44.5	5	4.5	0	5.5	1	0.5	1
Ukrayna	3	21	1	43	4	2.5	6.5	0.5	7	2	**4**	5

Macaristan	8	15	2.5	32.5	17	5	7	0	9.5	1	1	1
İzlanda	33	0	0	23	42	0	0	0	0	0	1	1
İrlanda	7	2	4	3	79	1	1.5	0	2	0	0	0
İtalya	2.5	3	1	2.5	49	7	18	2	11	4	0	0
Latvia	6	1	1	40	12	0	0.5	0	0.5	0.5	0.5	38
Litvanya	6	6	1	38	5	0	0	0	1	0.5	0.5	42
Makedonya	10	18	0	13.5	13.5	4	12	0	23	4	0	0
Hollanda	18.5	1	**6**	6	53.5	2.5	6	0	4.5	1	0.5	0.5
Norveç	34	0	1	27	28	0.5	1	0	1	0.5	3	3
Polonya	6	9	1	**55**	16	2	2.5	1	5	0.5	1	1
Portekiz	2	1.5	3	1.5	56	6.5	9.5	3	14	2.5	0.5	0
Romanya	2	26	2	18	16	6.5	13	1.5	9	2.5	2.5	0
Rusya	5	10.5	0	46	6	1	3	0	2.5	1.5	1.5	23
Galler	7	0.5	2	1	83.5	2.5	1	0	2	0.5	0	0
İskoçya	9	1	4	8.5	72.5	0.5	2	0	1.5	0.5	0.5	0
Sırbistan	6.5	34.5	0.5	15	7	1.5	6.5	0.5	20.5	3	1	2
Slovakya	6	10	1	42	23	1	4	0	9	1	2.5	0.5
Slovenya	9.5	22	2	34.5	23.5	1.5	3	1	3	0	0	0
İspanya	1.5	4.5	1	2	69	3	8	1.5	7	2.5	0	0
İsveç	**37**	0	4	19	22	1	3	0	1	1	3	9
İsviçre	12	1.5	4.5	8	48	8	6	1	9	0.5	1.5	0
Türkiye	**1**	**4**	**0.5**	**7.5**	**16**	**11**	**24**	**9**	**11**	**2.5**	**2**	**4**
Yunanistan	3.5	9.5	1.5	11.5	15.5	6.5	23	3	21	4.5	0	0

(www.Eupedia.com)

Numune Adedi

★☆☆☆☆ : 100'un altında
★★☆☆☆ : 100-250
★★★☆☆ : 250-500
★★★★☆ : 500-1000
★★★★★ : 1000'den fazla

Listede yer alan ülkelere ait incelenen DNA örneği en az 100 adettir. İtalya, Almanya, İngiltere ve İrlanda'dan 2000, Belçika, Fransa ve İspanya'dan 1000, Portekiz'den 900, Hollanda, Finlandiya, Macaristan'dan 650, Yunanistan ve Türkiye'den ise 500'den fazla DNA test edilmiştir.

Listede yer alan ülkelere ait incelenen DNA örneği en az 100 adettir. İtalya, Almanya, İngiltere ve İrlanda'dan 2000, Belçika, Fransa ve İspanya'dan 1000, Portekiz'den 900, Hollanda, Finlandiya, Macaristan'dan 650, Yunanistan ve Türkiye'den ise 500'den fazla DNA test edilmiştir.

Genetik Terminoloji

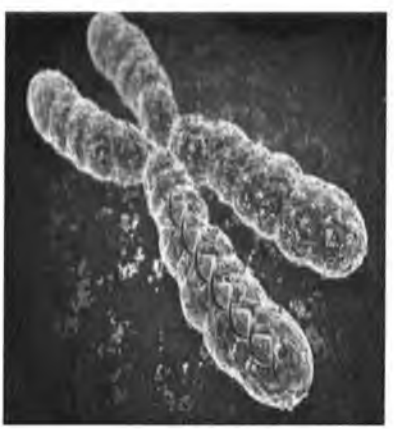
Her ne kadar teknik terimleri mümkün olduğunca az kullanmaya gayret etsek bile, aşağıdaki temel kavramların bilinmesinde yarar var. Daha sonra yukarıdaki tabloda verilen bilgilerin bilimsel dayanağını göreceğiz.

DNA (deoksi-ribo-nükleik-asit)

DNA, her hücre içinde bulunan ve organizmaya ait genetik bilgileri taşıyan çift sarmal şeklindeki moleküldür. DNA'lar hücre çekirdeğinde bulunur. Şeker, fosfat ve 4 bazdan oluşur: Adenin, Timin, Guanin, Sitozin. Bu bazlar her zaman ikili olarak eşleşir; A-T ve G-C (Cytosine, Sitozin) ve baz çiftler olarak adlandırılır. (Bkz.: Şekil 1)

Hücrelerde DNA, kromozom olarak adlandırılan genetik birimlerde saklanırlar. Bunu bir makara etrafına sarılmış ipliğe benzetebiliriz. DNA'lar "histon" adı verilen proteinler etrafında sarılır. Ancak elektron mikroskobu ile görülebilen bir kromozom içindeki DNA ipliğinin uzunluğu bazen 10 cm'yi bulabilir. Bir hücredeki bütün DNA'lar açılsaydı 2 metre uzunluğunda olurdu. İnsan vücudunda 100 trilyondan fazla hücre olduğunu düşünürsek toplam DNA uzunluğu 200 milyar kilometredir.

Normalde DNA molekülleri hücrede ipliksi şekilde bulunur. Hücrenin bölünmesi esnasında kısalarak kalınlaşır (makara etrafına sarılır) böylece kromozomlar oluşur. Çünkü hücrenin bölünebilmesi için birkaç cm uzunluğundaki DNA'ların kısaltılması ve paketlenmesi gerekir. Resimde görüldüğü gibi kromozomlar ortada uzun DNA zinciri ve onu çevreleyen protein kılıfından oluşmaktadır.

İnsanda bulunan 46 kromozomun 2 tanesi cinsiyeti belirleyen (X-Y) kromozomlardır. Diğerlerine **Otozomal** (autosomal) kromozom adı verilir. Kadınlarda cinsiyet kromozomu olarak sadece X bulunur. Üreme esnasında yumurtayı X kromozomu taşıyan sperm döllerse çocuk kız (XX) olur. Y kromozomu taşıyan sperm döllerse erkek (XY) olur. Y kromozomu nesiller boyu babadan oğula neredeyse hiç değişmeden aktarılır.

Gen organizmanın moleküler kalıtım birimi olan DNA dizinidir. Şekil-2'de görüldüğü gibi kromozomun belirli bir bölümünü oluşturan nükleotid dizisine gen denir. Bir insanın saç rengi, parmak sayısı, boyu, göz hücreleri ve aklınıza gelebilecek diğer bütün biyolojik özelliklerine ait bilgi genlerde kayıtlıdır. Organizmaya ait genlerin tamamına **genom** denir. Basit bir bakteride 600.000 civarında baz çifti (CG, TA gibi) bulunurken insanda 3 milyardan fazladır.

Coğrafi konum, iklim ve diğer çevre şartlarına bağlı olarak genlerde değişiklikler meydana gelebilir. Bu değişikliğe **mutasyon** adı verilir. Şekil-3'te görüldüğü gibi, **SNP** (Single Nucleotide Polymorphism) tek bir nükleotidde meydana gelen mutasyondur.

İki insanın genleri ise %99,9 birbirinin aynıdır. Yani saç, göz, deri rengi ve diğer bütün biyolojik özellikler genlerin sadece %0.1'inin farklı olmasından kaynaklanmaktadır.

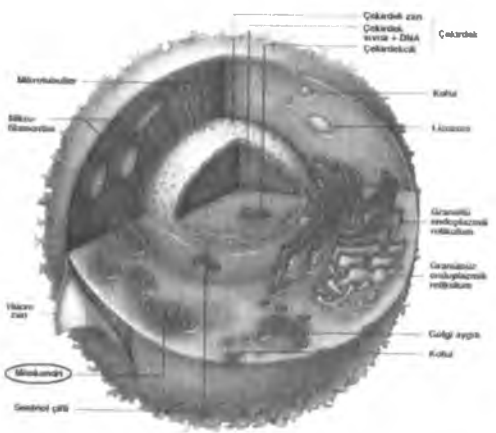
Bilim adamları, erkeklerin Y-kromozomunda meydana gelen SNP mutasyonlara göre genetik gruplara ayrılabileceğini keşfettiler. Böylece **haplo-grup** kavramı doğdu.

Giriş bölümündeki makalede gördüğünüz Y-kromozom ağacında gösterilen dallar yukarıda açıklanan SNP mutasyonlara göre belirlenir. Bütün Y-kromozom haplogrupları yaklaşık 70 bin yıl önce yaşadığı belirlenen bir erkekte birleşir.

Bu tek erkekten oğullarına geçen Y-kromozomunda meydana gelen mutasyonlar, harflerle isimlendirilen haplogrupları oluşturur. Yeni SNP'ler keşfedildikçe bu haplogrup ağacı da gelişmektedir. Y-Chromosome Consortium (Y Kromozom Konsorsiyumu) önce 18 haplogrup (A-R) belirlemiştir, bugün bu sayı 20'ye (A-T) ulaşmıştır. Ayrıca her haplogrubun kendi alt grupları (sub-haplogroup) vardır. Mesela, J haplogrubu altında J1 ve J2 olarak kodlanan iki alt grup, bunların da kendi alt grupları vardır. Yeni DNA örnekleri test edildikçe bu ağaç daha da gelişmekte ve insanlığın baba tarafından soy ağacı oluşturulmaktadır. Her ne kadar anne tarafından olan mitokondrial DNA haplogrupları daha sonra inceleyecek olsak ta bu testlerin nasıl yapıldığını anlamak faydalı olur.

Mitokondriler hücrenin kimyasal enerji üretim santralleridir. Mitokondri, çekirdek dışında DNA'ya sahip olan tek organel olup kendi başına çoğalma yeteneği vardır. Aşağıdaki resimde bir hücre içindeki organelleri görebilirsiniz.

Mitokondrial DNA (mtDNA)'nın çekirdek DNA'sından bağımsız kendi kodlama sistemi vardır. Çekirdek (nucleus) DNA'sına benzemekle birlikte belirgin farklılıklar görülmektedir.

mtDNA'da sadece 16.500 baz çifti bulunur. mtDNA, maternel (anne tarafından) kalıtımla geçer. Spermin sitoplazma içermemesi ve mitokondrilerin döllenmeye katılmayan kuyruk kısmında toplanması nedeniyle zigot (anne ve babadan gelen eşey hücrelerinin birleşmesiyle oluşan yeni hücre) içinde sadece anneden gelen mtDNA vardır. Bu nedenle anne tarafından soyağacı araştırılmak istendiğinde mtDNA testi yapılır.

Temel genetik kavramları açıkladıktan sonra şimdi Y-kromozom haplogruplarını detaylı inceleyebiliriz. Giriş bölümündeki haplogrup soy ağacını her zaman el altında bulundurmanızda yarar var. Unutulmamalıdır ki toplum genetiği henüz çok yeni ve gelişimini devam ettirmekte olan bir bilim dalıdır. Bu yüzden bugünkü veriler ışığında yazmış olduğumuz yorumlar gelecek yıllarda farklılaşabilir, yapılacak yeni test sonuçları tablolarda belirtilen oranları kısmen değiştirebilir.

Bu kitap 5-10 yıl sonra yazılsaydı muhakkak ki çok daha detaylı ve kesin veriler içerirdi. Ancak son birkaç yıldır takip etmekte olduğum gelişmeler birazdan okuyacağınız bilgilerin belirgin şekilde değişmediğini, yeni test sonuçlarının mevcut verileri desteklediğini gösteriyor. Bu nedenle, dünya gündeminde gittikçe daha sık yer alan genetik konusunda halkımızın da bir an önce bilgilendirilmesinin daha doğru olacağını düşünüyorum.

Kitabın hazırlık çalışmalarını yaptığım sıralarda Boğaziçi Üniversitesi'nde ilk "Türkiye Genom Araştırması" projesi tamamlandı. Umuyorum ki önümüzdeki yıllarda ülkemizde genom projesine dair daha kapsamlı çalışmalar yapılacaktır.

Büyük Yolculuk

Hayat Ağacı

Birkaç yüz yıl öncesinin insanları için üzerinde yaşadıkları dünya bir gizemden ibaretti. Düz mü, tepsi gibi yuvarlak mı, sonuna kadar gidilirse ne olur, sonsuz bir boşluğa mı düşülür... ve bunun gibi cevaplanamayan daha onlarca soru! Biz insanlar sorularımıza mutlaka bir cevap bulmak isteriz, aksi halde efsaneler, masallar, dogmalar, ideolojiler, mitolojiler ve daha başka inançlar bu boşluğu mutlaka doldurur ve sonunda herkesi tatmin edecek bir açıklamayla o konu bir daha tartışılmamak üzere noktalanır.

Batı dünyasında kilisenin etkisiyle bulunan çözüm gayet netti. Aristoteles'in teorisi benimsenmişti, dünya düzdür, güneş ise dünya etrafında döner; bu konu artık kapatılmıştı! Oysa bilimde hiçbir konu asla kapanmaz. En güçlü kanıtlarla oluşturulan teoriler bile şüpheye ve tartışmaya açıktır. Toplumun dayattığı dogmayı sorgulayan Galileo ve Kepler gibi bilim adamlarının başına gelenleri hepimiz biliyoruz. Onları yargılayanlara göre dünyanın yuvarlak olduğu ve güneş etrafında döndüğü iddiası çok saçmaydı. Bir çocuk bile sabah güneşin nereden doğduğunu ve dünya etrafında dönerek nasıl battığını gözlemleyebilirdi. Bu kadar kesin bir konuda tartışmak anlamsız görülmekteydi.

Bugün bize komik görünen bu olay geçmişin kibirli bağnazlığından ve inadından ibaret gibi geliyor ve bu olayı pek önemsemiyoruz. Ancak, biraz dikkatle yaşantımıza bakarsak her dönemde aynı örnekleri görmek hiçte zor olmayacaktır. Geçmişe kıyasla bugün de bizim dogmalarımız var, sarsılmasından korktuğumuz inançlar ve ideolojilere sahibiz. Belki de biz insanlar her zaman bulunduğumuz an itibariyle her şeyin en doğrusunu bildiğimizi sanıyoruz. Hatta biraz daha açık konuşursak, kendimizi mükemmel görme eğilimindeyiz. İnançlarımızı, yaşam tarzımızı, dünya görüşümüzü sarsacak yeniliklere tahammül edemiyoruz.

Oysa yirmi yıl önceki yasaları yaparken de en iyisini yaptığımızı düşünüyorduk. Bir gün, yüzyıllarca uyguladığımız idam cezasının insani olmadığına karar verdik. Şimdi en doğrusunu yaptığımızı düşünüyoruz, ama gelecek yirmi yılda bu düşüncemizden vazgeçecek miyiz henüz belli değil.

Bunları yazmaktan amacım kendimizi sorgulamaya her an açık tutmayı sağlamak. Unutmamalıyız ki bugün doğru dediğimize yarın yanlış diyebiliyoruz. Öyleyse bugün sahip olduğumuz fikirlerde ve yargılarda ısrarcı olmamalıyız. Acaba 50 yıl, 100 yıl sonrasının nesilleri bizi nasıl hatırlayacaklar? Özeleştiri yapan, öğrenen, kendilerini geliştiren atalarıyla gurur mu duyacaklar, yoksa bizim 300 yıl öncekiler hakkında düşündüğümüz gibi, dünyanın yuvarlak olduğunu duymak bile istemeyen dar düşünceli ve pek kibirli geçmişleriyle alay mı edecekler?

Bu önemli hatırlatmadan sonra şimdi esas konumuza dönüyorum. Pek çoğumuz için, insan nedir ve nereden gelmiştir sorularının cevabı sanki çoktan bulunmuş kapanmış bir konu gibidir. Oysa bu hayatımızın belki en önemli sorusudur. Bu soruyu kendince yanıtlayanları üç gruba ayırıyorum;

1. Dini kaynaklarda anlatıldığı gibi Hz. Adem ve Hz. Havva'dan geldiğimize inananlar.
2. İnsanın evrim sonucu milyonlarca yıl içinde oluştuğuna inananlar.

   Bu teori yaratılış inancıyla çeliştiği için bu gruba girenler genellikle ateist olmaktadır. Günümüzde hala Tanrıya inananlar ve inanmayanlar kavgası devam etmektedir.
3. Bilim-din çatışmasına girmeden, araştırmalar sonucu elde edilen verileri öğrenerek bilgisini geliştirenler.

Gerçek bilim adamlarının da içinde bulunduğu bu kategori, inançla bilimi birbirine karıştırmamayı başaran küçük bir azınlığı oluşturmaktadır.

Bu ayrımı yaptığım günden beri kendi adıma hep üçüncü grupta yer almaya gayret ettim. "Tabii ki fikirlerimi değiştirebilirim, çünkü ben onların sahibiyim, eğer fikirleriniz sizin sahibiniz olursa işte o zaman onları değiştiremezsiniz." sözünü söyleyeni şu an hatırlamıyorum, herhalde bilimsel düşünen bir beynin çalışma metodu bundan daha güzel ifade edilemezdi.

Demek ki üçüncü grubu şöyle de tanımlayabiliriz; İnançlarının sahibi olanlar. İlk iki grupta ise durum tam tersine, inançlar insan iradesinin sahibi olmaktadır. Yani bilimsel bir yenilikle karşılaştığı zaman ilk önce bunun ideolojisine uygun olup olmadığını test edenler. Öyle sanıyorum bu gruptakiler 300 yıl önce yaşasalardı dünyanın yuvarlak olduğunu ve güneş etrafında döndüğünü söyleyenleri linç etmek için en ön saflarda yer alırlardı. Bugün yaşadığı çevrenin etkisiyle iyi bir dindar veya koyu bir ateist olan bu insanlar, eğer Hindistan'da doğmuş olsalar muhtemelen katı bir Hindu, Tibet'te hayatını Nirvana'ya adamış bir Budist veya İspanya'da bağnaz bir Katolik olarak yaşarlardı.

Yanlış anlaşılmasın, bu dinlerin mensuplarını veya inançlarını eleştirmiyorum. Sadece, kendisine çevresi tarafından aktarılan inançları aynen kabul eden,

bunları sorgulamaktan çekinen insanların dünyanın her yerinde var olduğunu ve toplumun dikte ettiği her şeyi doğru/yanlış demeden birer tabu haline getirdiklerine dikkat çekmek istiyorum. Bu tabulardan birine dokunmaya cesaret edeni linç etme eğilimi ise, çoğunluktan ve güçlüden yana olarak varlığını güvene alma içgüdüsünün sonucudur.

Bu sözlerim özellikle ateistlerin hoşuna gitmeyebilir. Çünkü onlar evrim teorisini kabullenmek ve Tanrıyı reddetmekle bilimsel yöntemler ışığında düşündüklerini sanıyorlar. Ancak Tanrıya inanan ve inanmayanın durumu bilim açısından birbirine eşittir. Birisi Tanrının var olduğuna inanıyor, diğeri ise Tanrının olmadığına inanıyor. Sonuçta ikisi de inançlarına göre karar veriyor. O zaman da bilime objektif yaklaşabilme imkanını kaybediyor.

Peki şimdi ne olacak, genom projesi bir erkekten geldiğimizi kanıtladığına göre din-evrim kavgasının galibi din mi olacak? İşte bütün bu yazdıklarımın amacı böyle bir yorumdan uzak durmak ve okuyucuları da uzak tutmaktır. Ne zaman ki bu genetik verileri din ve milliyetçilik kriterlerine göre yargılamadan değerlendirmeyi öğrenebilirsek, işte o zaman üçüncü grupta yer alabiliriz.

Çünkü bilimin kimsenin ideoloji ve inancını değiştirme gibi bir amacı yoktur. Böyle bir amaç taşıdığı anda bilim olmaktan çıkar, siyasi bir araca dönüşür. National Geographic gibi evrim teorisi ekseninde çalışmalarını yürüten pek çok kurum, herkesin ortak atası olarak tespit edilen ilk erkeğe kutsal kitaplara atfen "Adam" adını vermekte bir sakınca görmemiştir. Bu sadece sembolik bir adlandırmadır. Araştırmaların Tanrının varlığını veya yokluğunu kanıtlamak gibi bir amacı yoktur. Aynı şekilde kimsenin milliyetçilik anlayışını da etkileme amacı taşımamaktadır.

Bugün bile "Ben dünyanın yuvarlak olduğuna inanmıyorum, güneş etrafında döndüğünü kabul etmiyorum." diyen birisine ne yapabiliriz? Bu kişinin inancını zorla değiştirme imkanımız var mıdır? İsteyenler kabullenmiş, direnenler ise birkaç yüzyıl içinde kaybolmuşlardır. İlginçtir ki başlangıçta bilimsel gerçeği kabul edenler her zaman azınlıkta olmaktadır. Yüz yılların sertleştirdiği kalıplaşmış yaşam tarzı, esnemeyen inançlar hemen değişmemektedir. Ancak zaman içinde yumuşamakta ve her zaman sonuçta bilim kazanmaktadır.

İşte insanoğlu, tarihin derinliklerinden beri süre gelen bu entelektüel gelişimini devam ettirmekte, hem birey hem de bütün bir toplum olarak kendisini bekleyen kaderine yürümektedir. Bugüne kadar yazılmış en muhteşem tarih kitabı insanın kendi içinde, yani DNA'larında saklıdır. Yalnız bir farkla ki, bu tarih kitabı sadece geçmişi değil geleceği de kapsıyor. Biz henüz bu kitabın sadece geçmişe ait bölümünü okumayı öğreniyoruz. Genetik dilini öğrendikçe karakterimiz ve hatta geleceğimizin de yine DNA'larımızda kayıtlı olduğunu görmek-

teyiz. Hayat ağacıyla başlayan bu büyük yolculuk belki de şimdiye kadar anlatılmış olan en heyecan verici seyahat hikayesidir.

Her şey 1998'de başladı...

10 Mayıs 1998 tarihinde "Genom Araştırmaları Enstitüsü" başkanı biyolog Craig Venter oldukça heyecanlıdır. Bir grup bilim adamıyla birlikte yöneticiliğini yapmakta olduğu enstitüden ayrılıp "Celera Corporation" isimli kendi şirketini kurduğunu duyurduğunda üç yıl içinde insanın genetik kodlarını çözmeyi planlıyordu. Bu, ABD devleti tarafından yürütülen genom projesinden yedi yıl daha erken hedefe ulaşmak anlamına geliyordu. Sadece filmlerde görmeye alışık olduğumuz çılgın ve dahi profesör tipi gerçekten de Craig Venter'a oldukça uymaktadır. Ekibi onun bilimsel yeteneklerinin farkında olmalıdır ki bu maceraya birlikte girmekte pek tereddüt etmemişlerdir.

Nitekim ona olan güvenlerinde yanılmadıkları kısa zamanda görüldü. Craig Venter 2007 yılında insanın bütün gen haritasını çıkarmakla kalmadı, Time dergisinin yapmış olduğu dünyanın en etkili 100 kişisi listesine 2007 ve 2008'de üst üste iki defa girdi. Bugünlerde Craig Venter çıtayı daha da yükseltmiş durumda, JCVI isimli enstitüsünde yapay yollardan DNA üretimi üzerinde çalışıyor. Aslında sentetik DNA yapmayı başardığını biliyoruz, ancak laboratuar ortamında yeni yaşam formları oluşturma konusunda hangi aşamada olduğu hakkında henüz bilgimiz yok.

Diğer taraftan ABD devleti tarafından yürütülen genom projeleri bir başka ünlü genetik uzmanı Francis Collins başkanlığı altında birleştirildi. National Geographic ise Dr. Spencer Wells yönetiminde genom projesini oldukça hızlı geliştirdi. Bugün artık dünya genelinde 10'dan fazla laboratuarda toplum genetiği (population genetics) üzerine araştırma yapılıyor. Ayrıca pek çok üniversitenin kendi bünyesinde kurmuş oldukları laboratuarlarda insanlığın soyağacını tamamlamaya yarayacak çalışmalara hızla devam edilmektedir.

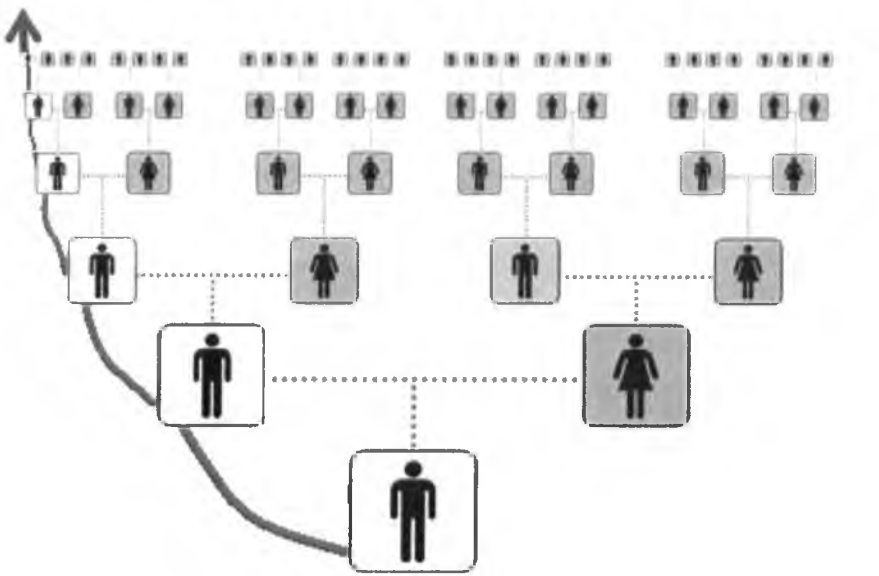
Irkları gen testi ile belirlemek mümkün mü?

Aslında herkesin merak ettiği bu sorunun cevabı şu an yeryüzünde yaşayan bütün insanların tek bir kadın ve erkekten türediğinin kanıtlanmış olmasıyla zaten verilmiş oluyor. On binlerce yıl geriye, insanların Afrika kıtasında küçük bir kabile halinde yaşadığı döneme gittiğimizde ırk-millet kavramı kalır mı? Düşünsenize, yeryüzünün başka hiçbir yerinde insan yok, bugün yaşayan 7 milyar insan ise hepimiz o tek aileden geliyoruz.

Belki de pek çoğumuzu yutkunarak, derin derin düşünmeye sevk eden bu gerçek son birkaç yüz yıldır beynimizin yanlış programlanmış olduğunu gösteriyor. Doğduğumuz günden beri hep birilerini düşman ve kötü görme, dolaysıyla kendi ulusunu yüceltme anlayışıyla eğitildik. Bazı ülkeler bunu okullarda açıktan yaptı, bazıları dolaylı yollardan vatandaşlarına üstün oldukları hissini verdi. Bizler, anne ve babalarımız, onların anne ve babaları ve belki de onlarca kuşak boyunca nesilden nesle aktarıldı bu sakat anlayış. Ve bugün geldiğimiz noktada birden soğuk duş etkisi yapıyor aslında hepimizin aynı gövdeden ayrılan bir ağacın dalları olduğumuz öğrenmek.

Bu açıklamadan sonra elbette anlamışsınızdır ki gen testleriyle bugün kullandığımız anlamda, İngiliz, Fransız, Türk, Rus, Kürt, Yunan, Ermeni, Alman, Japon hiçbir ırkın varlığı ispatlanamaz. Çünkü birkaç bin yıl geriye gidersek ağacın kalın bir dalında, daha da geriye gidersek gövdesinde birleşeceğiz.

Peki, gen testi ne işe yarar, neyi kanıtlar?

Eğer DNA testi yaptırırsanız size gelecek raporda babanız, dedeniz, onun babası ve diğer dedelerinize ait Y-kromozomlarını takip ederek atalarınızın yeryüzünde nasıl bir yolculuk yaptığını ve şu an bulunduğunuz coğrafyaya nereden geldikleri gösterilecektir. Belki pek çoğumuzu şaşırtacak olan, atalarımızın Orta Asya'dan göç ettiklerini zannederken aslında bambaşka bir yol izleyerek Anadolu'ya geldiklerini görmek olacaktır.

Bugüne kadar yapılan DNA testlerinin sonucuna göre Türkiye coğrafyasında yaşayan halkın en fazla %10'unun genleri Orta Asyalıdır. 30 bin yıldır Orta Asya'da varlığını sürdüren insanların torunları bugün hala Rusya ve Kuzey Kazakistan'da yaşamaya devam etmekte, büyük bölümü Amerika kıtasına, diğer bir kısmı ise Finlandiya, Estonya gibi Baltık ülkelerine göç etmiş bulunmaktadır.

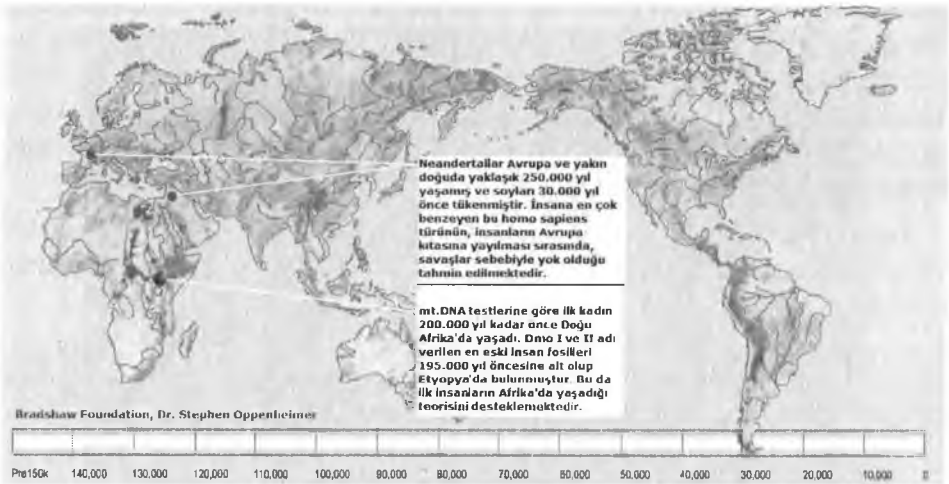
Eskiden genetik uzmanları DNA testi ile bırakın binlerce yıllık geçmişi açıklamayı, birkaç nesil bile geriye gitmekte çok zorlanırlardı. Bunun sebebi, inceledikleri genlerin pek çoğunun her jenerasyonda kendisini karıştırması ve pek çok toplumda ortak olmasıydı. Bu, tıpkı binlerce kartlık dağılmış bir demeti tekrar eski haline koymak gibi zor bir işti. Bunu tam olarak başarmak, yani bu genleri geriye dönük inceleyerek doğru bir soyağacı yapmak neredeyse imkansızdı.

Ama bu durum son on yılda, cinsiyet geni, yani ilk erkek ve ilk kadına kadar uzanan genetik zincirin tespit edilmesiyle değişti. Bütün diğer genlerin aksine (hücre çekirdeği dışında bulunan) mitokondrial DNA sadece anneden, Y-kromozomu ise yalnızca babadan oğula geçtiğinden dolayı herhangi bir karışıklık olmadan olabildiğince geriye, en eski atalara kadar ulaşma şansı doğdu. Böylece hem anne, hem baba tarafından iki ayrı soyağacı yapma imkanı elde edildi. Yani, herhangi iki bireyin bin veya on bin yıl öncesindeki ortak ataları rahatlıkla belirlenebiliyor. Şu an henüz gelişme aşamasında olan bu soyağaçları her yeni bilgiyle tekrar güncelleniyor.

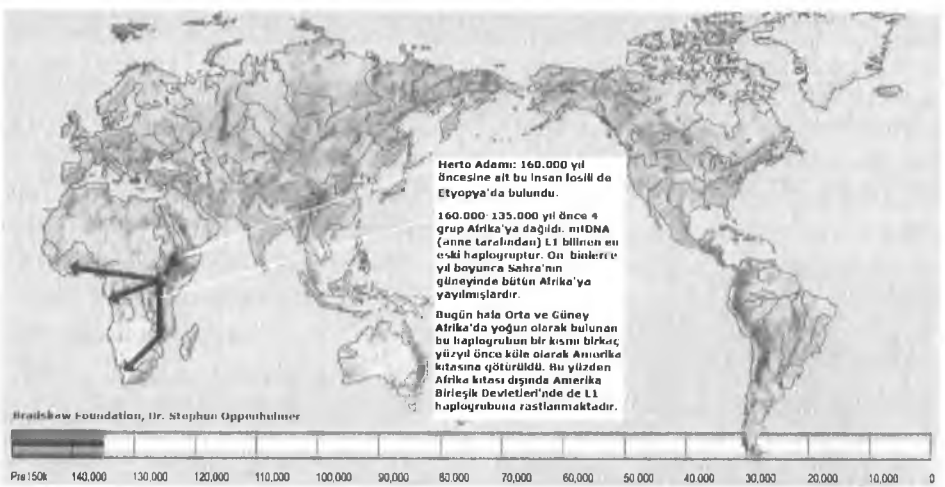
Bu yeni teknik sayesinde son 150.000 yıla ait biyolojik ve kültürel paradokslar çözüldü, hatta şu ana kadar bulunmuş olan insan fosillerinin genetik soyağacındaki yerleri bile tespit edildi. Asya, Avrupa ve Avustralya'ya insanların Afrika'dan farklı göçlerle geldiğini iddia eden tez çürütülmüş oldu. İnsanlar Afrika'dan diğer kıtalara sadece bir ana göç ile yayıldılar ve hepsinin soyu aynı babaya dayanmaktadır. Ayrıca bazı arkeologların ilk boyama, oymacılık ve kompleks kültürün Avrupa'da başladığı tezi de çürüdü. Avustralyalıların Avrupalılarla aynı atalardan geldiği ve taş sanatlarında en az Avrupalılar kadar eski oldukları belirlendi.

Bir başka arkeolojik sorun, Neolitik kültürün Avrupa'ya 10.000 yıl önce Türkiye üzerinden yayılmasıdır. Yakın doğudan gelen çiftçiler Avrupalı avcıları yenerek mi kıtayı ele geçirdiler, yoksa bu yeni kültür barışçıl bir şekilde mi Avrupa'ya yerleşti? Genetik cevap açıktır: Avrupa'nın sadece %20'si Anadolu üzerinden gelen çitçilerden oluşmuştur, geriye kalan %80 Orta Asya ve Doğu Avrupa'dan göç edenlerin torunlarıdır.

İnsanlık tarihi ne kadar eskiye dayanıyor?

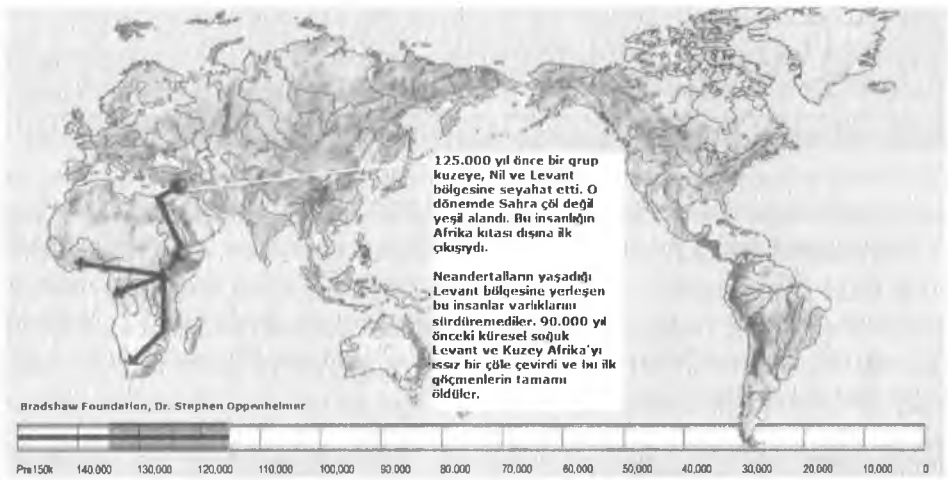
Yukarıdaki haritada görüldüğü gibi 150-200 bin yıl önce Doğu Afrika hariç hiçbir yerde insan yaşamamaktadır. Değişik kaynaklarda belirtilen tarihler farklı olsa da genel anlamda bütün laboratuar sonuçları National Geographic'in verilerini doğruluyor. Biz burada Oxford Üniversitesi profesörü Dr. Stephen Oppenheimer'in hazırlamış olduğu harita üzerinde insanoğlunun on binlerce yıl süren büyük seyahatini inceleyeceğiz.

Antropolojik ve genetik bulgulara göre insanın (homo sapiens) yeryüzündeki hikayesi yaklaşık 200 bin yıl önce başlıyor. Yine kitabı mukaddese atfen

"Mitokondrial Eve" (Havva) adı verilen ilk kadının 200.000 yıl önce yaşadığı hesaplanıyor. Aklınıza haklı olarak hemen şu soru gelebilir; O zaman nasıl olur da ilk erkek 70 bin yıl önce yaşar? Bu sorunun cevabı henüz verilmiş değil, bilinen şu ki "Adam" adı verilen ilk erkek yaşadığı esnada mtDNA haplogrubu L1 Afrika kıtasında zaten vardı ve 100.000 yıldan fazla bir süredir insanlar o coğrafyada bulunuyorlardı. Bir ihtimal, Adem dışındaki erkeklerin soyu devam etmemiş olabilir.

Anne tarafından yapılan testlere mtDNA veya "Havva geni" de denmektedir. mtDNA haplogruplar bu kitabın konusu olmadığı için daha sonraya bırakıyorum.

125.000 yıl önce ilk defa Afrika kıtası dışına göç eden insanlar neandertalların yaşamakta olduğu Levant (Lübnan, İsrail, Suriye, Filistin...) bölgesine yerleştiler. Bu belki de neandertallar ve insanların ilk karşılaşmasıydı. Ancak insanların kıta dışına bu ilk göçü başarılı olmadı. Buzul çağında Orta Doğu ve Kuzey Afrika'nın çöle dönüşmesi sonucu varlıklarını devam ettiremediler, bölge tekrar neandertalların yaşam alanı oldu.

Neandertallar

30.000 yıl önce insanların Avrupa kıtasına yayılmasıyla eş zamanlı olarak neandertalların soyu tükendi. Bir teoriye göre neandertalların insanlarla melezleşerek tarih içinde kayboldukları varsayılsa da, daha kuvvetli bir teori insan-neandertal savaşının sonunda yeryüzünden aniden silinmiş olmalarıdır.

Neandertallar insanlara göre daha güçlü ve dayanıklı olmalarına rağmen zeka ve beyinsel yetenekler açısından daha geri oldukları düşünülmektedir. An-

cak son bulgular silah ve bazı ilkel aletleri yapabilme yeteneklerinden dolayı sanılandan daha zeki olduklarını göstermektedir.

Bazı antropologlar tarafından neandertallar insandan ayrı bir tür olarak belirtilmekte ve "homo neanderthalensis" olarak adlandırılmaktadır. Bazıları ise homo sapiens, yani insana ait bir alt tür olarak kabul etmektedirler.

Son on yılda yapılan testler neandertallar üzerindeki sır perdesini biraz daha araladı. mtDNA testlerine göre insan geniyle benzerlik göstermeyen bu tür, insanlarla çok az melezleşti. Afrikalılar dışındaki insanlarda %1-4 oranında neandertal geni tespit edilmiştir. Bu durum insanların Afrika kıtası dışına çıktıklarında Levant bölgesinde neandertallarla karşılaşmış olmasından kaynaklanmaktadır. Aşağıdaki haritada neandertalların 30 bin yıl öncesine kadar yaşadıkları coğrafya görülmektedir.

Neandertalların evrim sürecinde insanların atası olduğu teorisi de genetik araştırmalar sonucu çürümüş oldu. Neandertalları modern insanın atası değil belki kuzeni olarak tanımlamak daha doğru olur.

DNA testlerinden evrim teorisine bir diğer kötü haber de evrim ağacında insana en yakın kabul edilen şempanzedense orangutan genlerinin insana daha benzer olmasıdır. Pek çok canlı türünün ara-

sındaki genetik yakınlığın evrimin öngördüğü sürece uymadığı dikkate alınırsa, genom araştırmaları evrimcilerin canını daha çok sıkacağa benziyor.

Aslında son yıllardaki genetik gelişmelerin evrimi oldukça zora soktuğunu söylemek hiçte yanlış olmaz. Herhalde Darwin DNA'yı bilseydi teorisinden daha en başta vazgeçerdi. Herhangi bir genin oluşması için on binlerce nükleotidin doğru olarak dizilmesi gerekli;

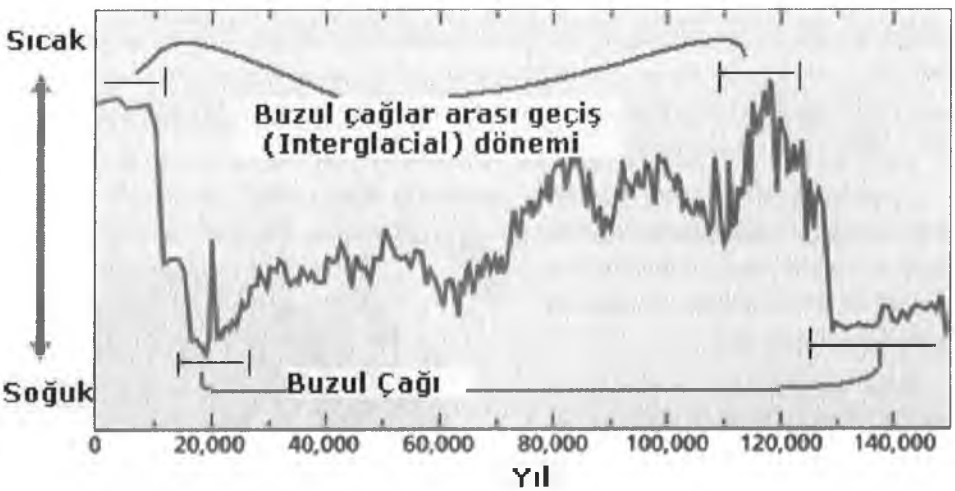
ATCGATTGAGCTCTAGCG.....

TAGCTAACTCGAGATCGC.....

Daha önce bu harf çiftlerinden birinin değişmesine mutasyon dendiğini görmüştük. Şimdi, bir canlıda ayak, kanat, kulak gibi bir organın oluşması için bu kodların yüz binlercesinin doğru olarak bir anda meydana gelmesi gerektiğini düşünürsek böyle bir mutasyon ihtimalinin olmadığını rahatlıkla görebiliriz. Gerçekten de DNA'nın dünyası büyüleyicidir. Sanıyorum genetik ve evrimin uzun süre birlikte gidemeyeceğini söylemek kehanet sayılmaz.

Buzul Çağı

90.000 yıl önce yaşanan şiddetli soğuklardan dolayı Levant yaşamı imkansız kılan bir çöle dönüştü. Sahra geçidi de kapandığı için geriye dönüş mümkün olmadı. Böylece 125.000 yıl önce bölgeye yerleşen insanların tamamı öldü ve Afrika kıtası dışına ilk göç girişimi başarısızlıkla sonuçlandı.

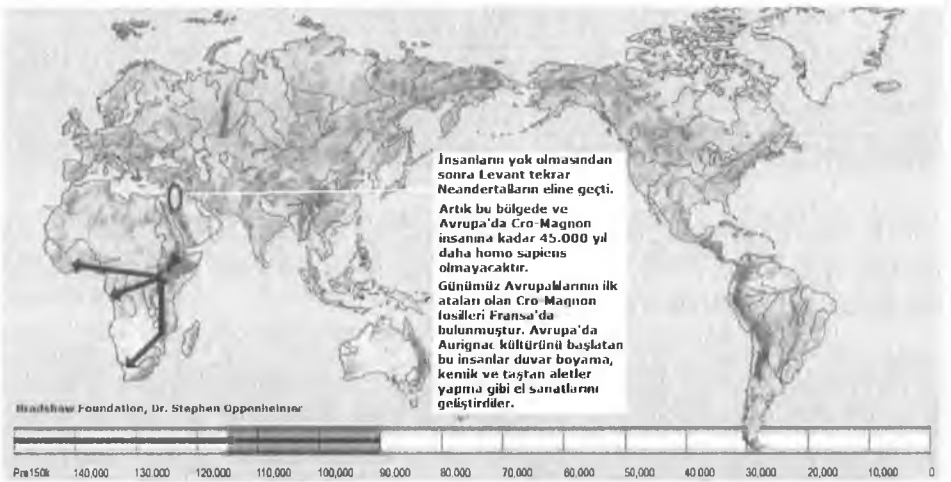
(Kaynak: http://www.divediscover.whoi.edu/iceage/timeline.html)

İnsanların yeryüzündeki seyahatleri buzul çağının getirdiği sorunlar ile her zaman doğrudan ilişkili olmuştur. Değişen iklim koşulları ve yeni gıda alanla-

rı arama insanları göçe zorlayan en önemli etkenler olduğundan, dünyanın son 150.000 yıllık ısı değişimini yukarıdaki grafikten incelemekte yarar var.

Artık insanlar 45.000 yıl daha Orta Doğu'da olmayacaktır. En azından bunun aksini kanıtlayacak fiziksel bir delile sahip değiliz. Soğukların etkisini kaybetmesiyle Levant'ın eski yerlileri olan neandertallar bölgeye tekrar yerleştiler ve varlıklarını 30 bin yıl öncesine kadar sürdürdüler.

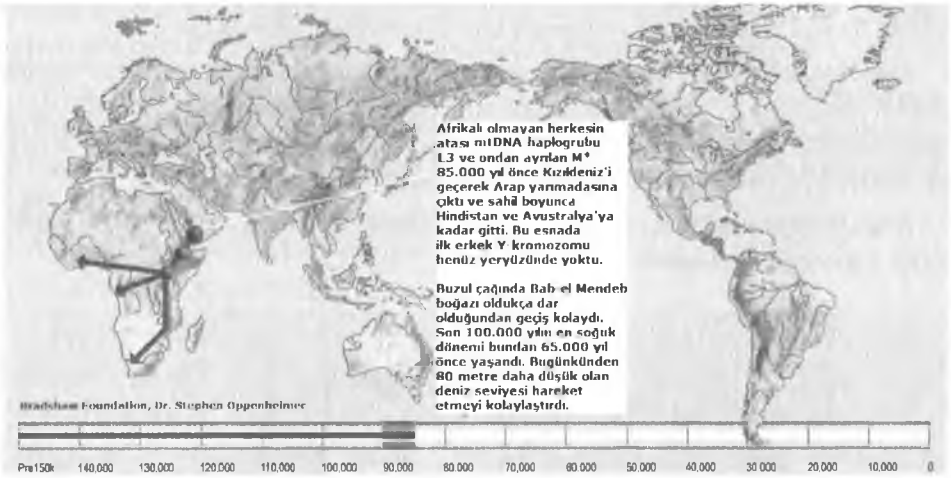
Neandertallar ve buzul çağı konusundaki kısa bilgilendirmeden sonra kaldığımız yerden devam edelim;

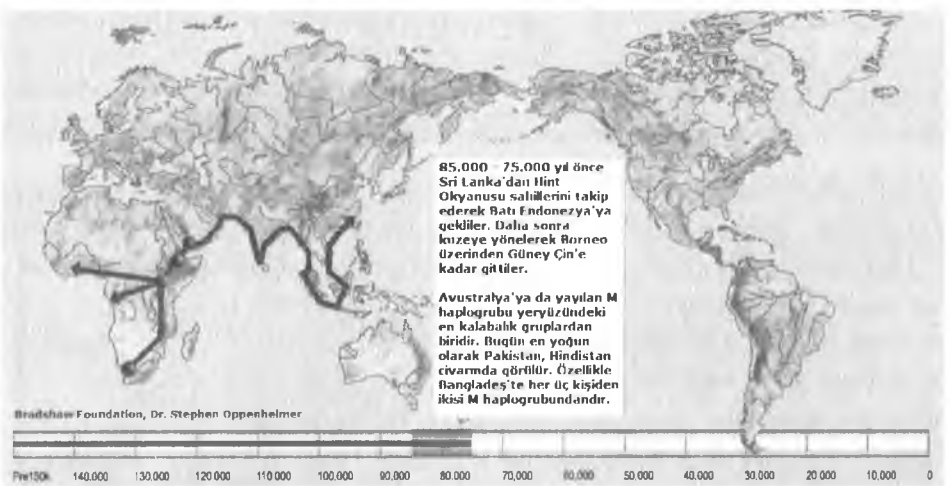
Afrika kıtası dışına ikinci göç 85.000 yıl önce oldu. mtDNA haplogrubu L3, düşen deniz seviyesinden yararlanarak 16 km genişliğindeki Bab-el-Mendeb boğazından Yemen'e geçti. Bugün yeryüzündeki Afrikalı olmayan herkesin ortak atası L3'tür. Arap yarımadasında veya Hindistan'da L3'ten ayrılarak oluşan M haplogrubu bütün Güney Asya'ya yayıldı.

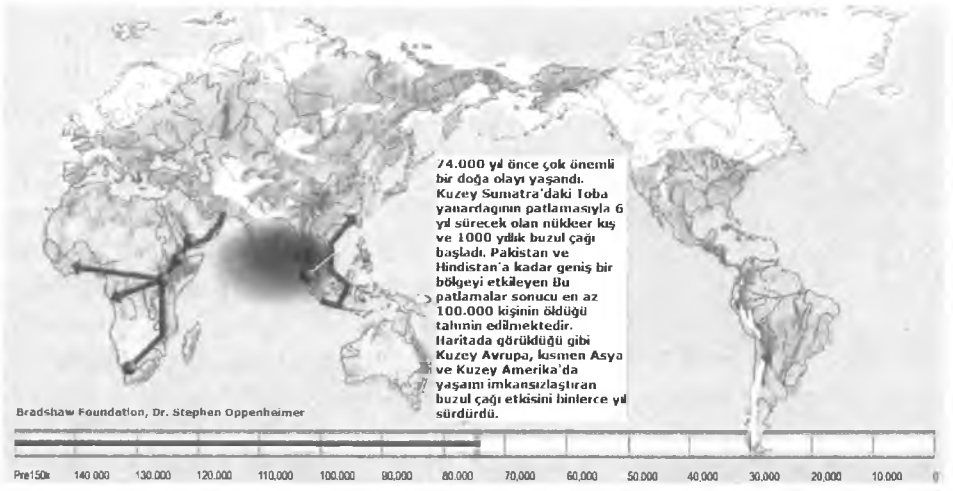
mtDNA haplogrubu "M" bugün Levant bölgesinde yok denecek kadar azdır. %15 oranında Arap yarımadasının güneyinde, Doğu Afrika'da ise daha az rastlanmaktadır. En yoğun görüldüğü Pakistan ve kuzey batı Hindistan'da bütün mitokondrial genlerin %30 ila 50'sini oluşturmaktadır.

Orta Asya'da pek görülmeyen bu haplogrup için güney batı Asya'nın ilk yerli halklarıdır diyebiliriz. Paleolitik çağda oldukça geniş bir alana yayıldılar. Aşağıda bu grubun göç rotasını görebilirsiniz.

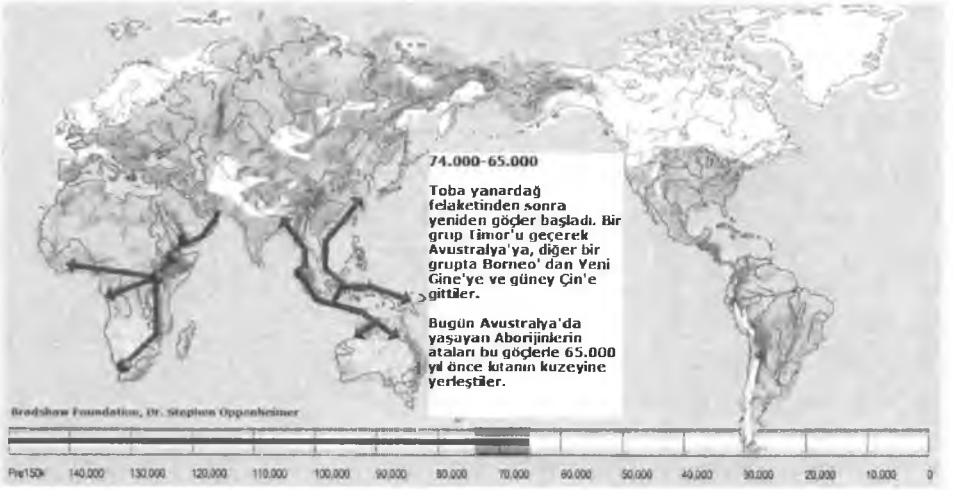

130.000-190.000 yıl öncesindeki buzul çağı başlayana kadar homo sapiensler geniş çayırlarda sadece avlanarak besleniyorlardı. Ayrıca yabani meyve ve bitkilerden de yararlanma imkanları vardı. Ancak buzul çağının yol açtığı kuraklık nedeniyle yeni gıda kaynakları bulunması gerekti. İşte bu dönemde ilk defa deniz ürünlerini de keşfettikleri düşünülmektedir. Bu teoriyi destekleyen bazı deniz kabuklularının kalıntıları bulunsa da geniş çaplı bir araştırma mümkün değil, çünkü o dönemdeki sahiller bugün deniz altında kalmış durumdadır.

Son 2 milyon yılın en büyük yanardağ patlaması sonucu 100x30 km ebadındaki Toba gölü oluştu. Volkanik küller kuzey doğu istikametinde yayıldığı için Sumatra'dan bütün Hindistan'a kadar geniş bir coğrafyayı kapladı. Bugün bile birkaç metre kalınlığındaki kül tabakalarına rastlamak mümkündür.

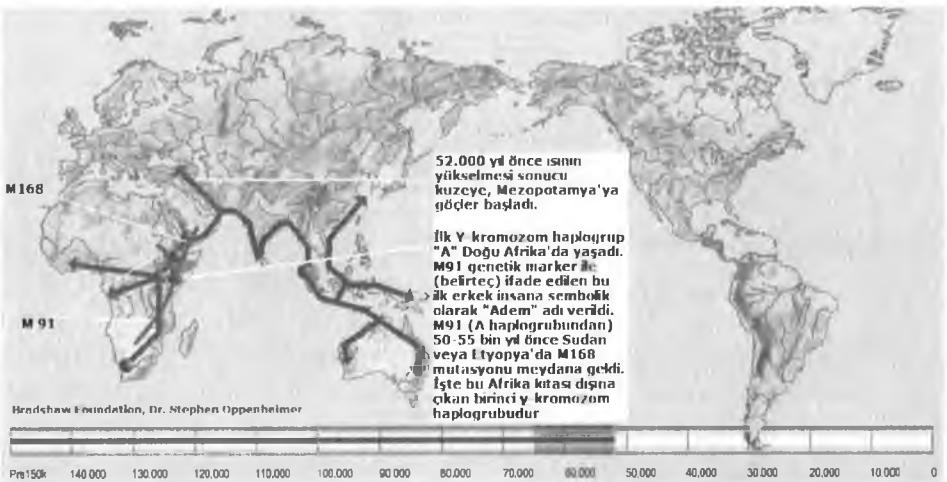
Aslında bu olay neden Hindistan'da iki önemli mtDNA haplogrup (M ve N) olduğunu açıklıyor. Doğu ve kuzey Hindistan genlerinde gözle görülür farklar vardır. Nepal, Burma ve batı Hindistan'da Mongoloid genlere rastlamak mümkündür. Himalayalar boyunca kuzey doğu hattının ayırdığı bu genetik farklılaşmaya Toba yanardağının neden olduğu tahmin ediliyor.

Bu volkanik faciadan binlerce yıl sonra yeniden göçler başladı Hindistan'a yönelen grup İran üzerinden Anadolu ve güney Kafkasya'ya kadar geldi. İşte bu grup, bugünkü Türkiye, İran, Ermenistan ve Azerbaycan coğrafyasına yerleşen ilk insanlardır. Daha sonra Avrupa'ya da seyahat edecek olan bu insanlar ancak 50.000 yıl önce bölgeye gelebildi. Çünkü 55-65 bin yıl önceki dayanılmaz soğuklardan dolayı Bereketli Hilal koridoru (Fertile Crescent: yandaki haritada gösterilen hilal şeklindeki verimli topraklardan oluşan coğrafya) kapalıydı.

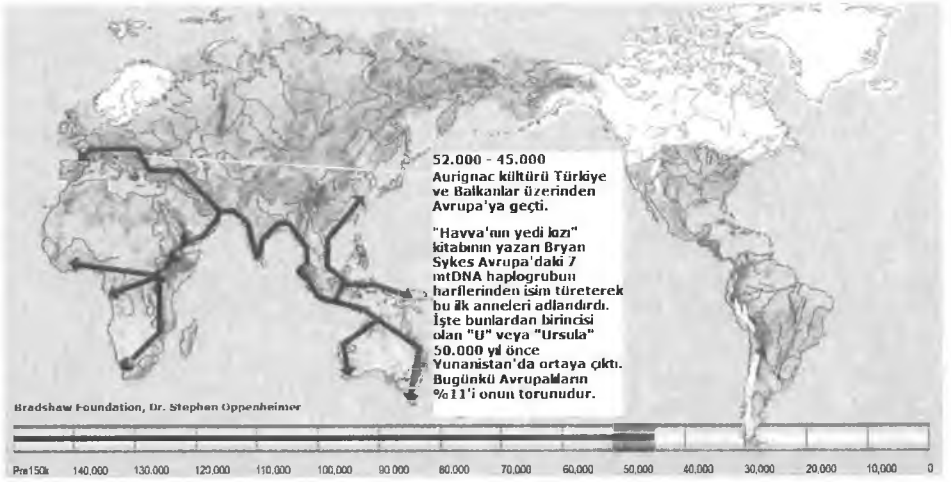
51.000 yıl önce başlayan sıcak ve nemli dönem 5.000 yıl sürdü. Yeni iklim koşulları sadece Bereketli Hilal koridorunu açmakla kalmadı, Negev çölü de yaşanabilir duruma geldi. Avrupalıların atalarından olan N (Nasreen) klanı, 80.000 yıl önce güney Arabistan'a göç eden kavimlerin kollarından biridir. Ancak bu grup, nemli ve sıcak iklim döneminin başlayıp Bereketli Hilal bölgesinin açılmasını sağlayana kadar on binlerce yıl beklemek zorunda kaldı. Sahil boyunca giden kuzenleri için böyle bir kısıtlama söz konusu değildi. Onlar 60-65 bin yıl önce Avustralya'ya kadar gittiler. Arap yarımadasında kalanlar ise ancak 50 bin yıl sonra kuzeye, Levant ve Anadolu'ya oradan Avrupa'ya göç etme olanağı bulabildiler.

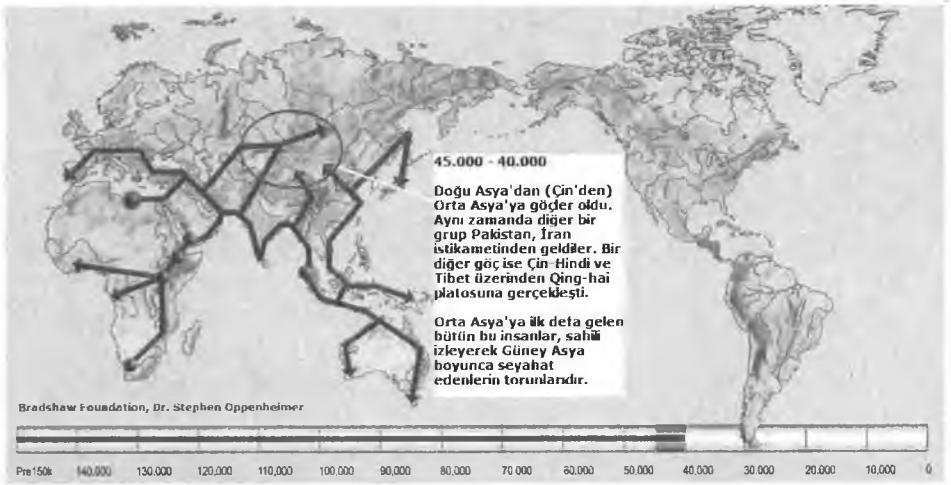
Maternel (anne tarafından) mtDNA haplogrupların Asya'da seyahat ettiği bu dönemde, şu an yeryüzünde yaşayan bütün erkeklerin atası olan ilk erkek belir-

di. Daha önce de bahsetmiş olduğumuz gibi bu kişiye "Adem" adı verilse de aslında kutsal kitapların bahsettiği ilk insan değildir. Çünkü onun döneminde başka insanlar yaşamaktadır, belki de o dönemde yaşayan diğer erkeklerin soyu devam etmediği için bugün bilinen ilk erkek O'dur. O'nun da ataları olabilir, ancak elimizde onlara ait genetik veri mevcut değildir.

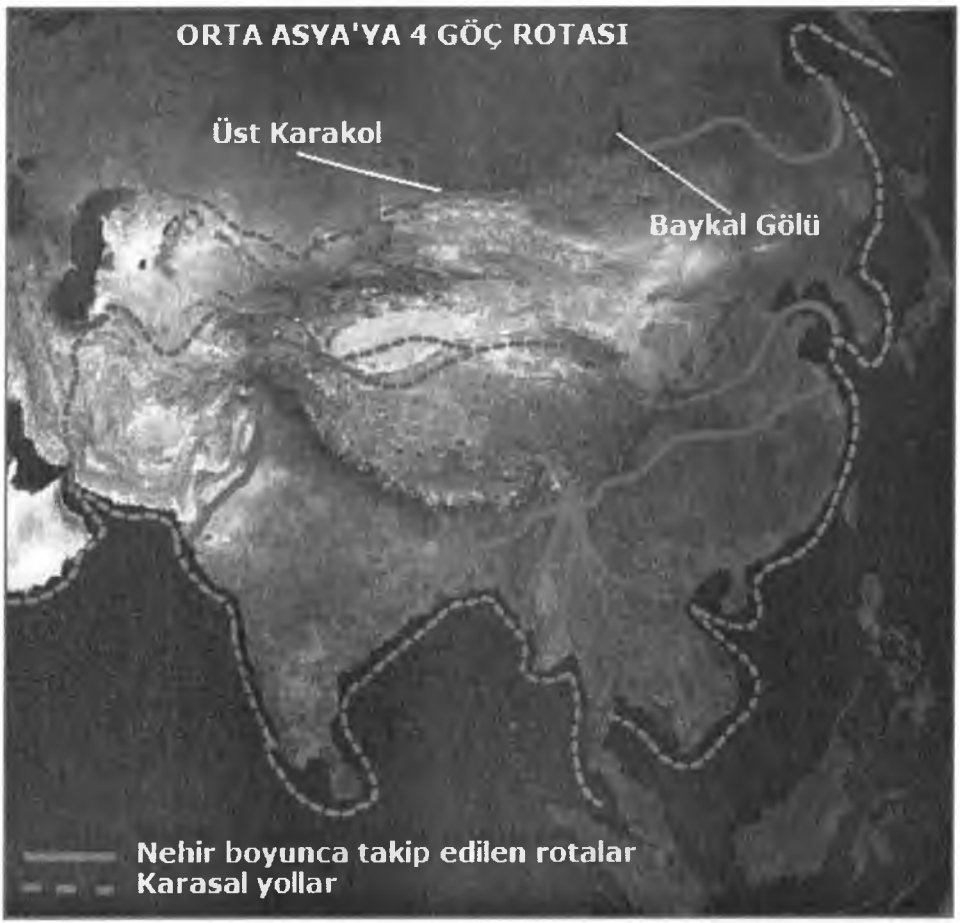
İnsanların yeryüzüne dağılışını genel olarak inceledikten sonra tekrar y-kromozomuna dönüp Afrika'dan yayılışını detaylı inceleyeceğiz.

Maternel R haplogrubundan ayrılarak oluşan U (Ursula) ve onun bir alt grubu U5, 45-50 bin yıl önce Avrupa'ya geçti. 15.000 yıl sonra kuzeyden gelecek olan bir sonraki göçe kadar Avrupa'nın ilk yerlileri bu gruptur.

U5'in torunları bugün az sayıda Türkiye, İran ve Trans-Kafkasya (Güney Kafkasya)'da görülmektedir. Bu azınlıklar Türk, Kürt, Ermeni ve Azerbaycanlılardan oluşmaktadır. Yaşadıkları coğrafya Bereketli Hilal'in tarihi sınırları içinde olup Zagros Dağları ve Güney Kafkasya'dan İran ve Irak'a kadar uzanmaktadır. Ursula'nın hikayesini burada noktalayıp anne tarafından soyağacı konusunu kapatmadan önce Orta Asya'ya ilk göçleri inceleyelim.

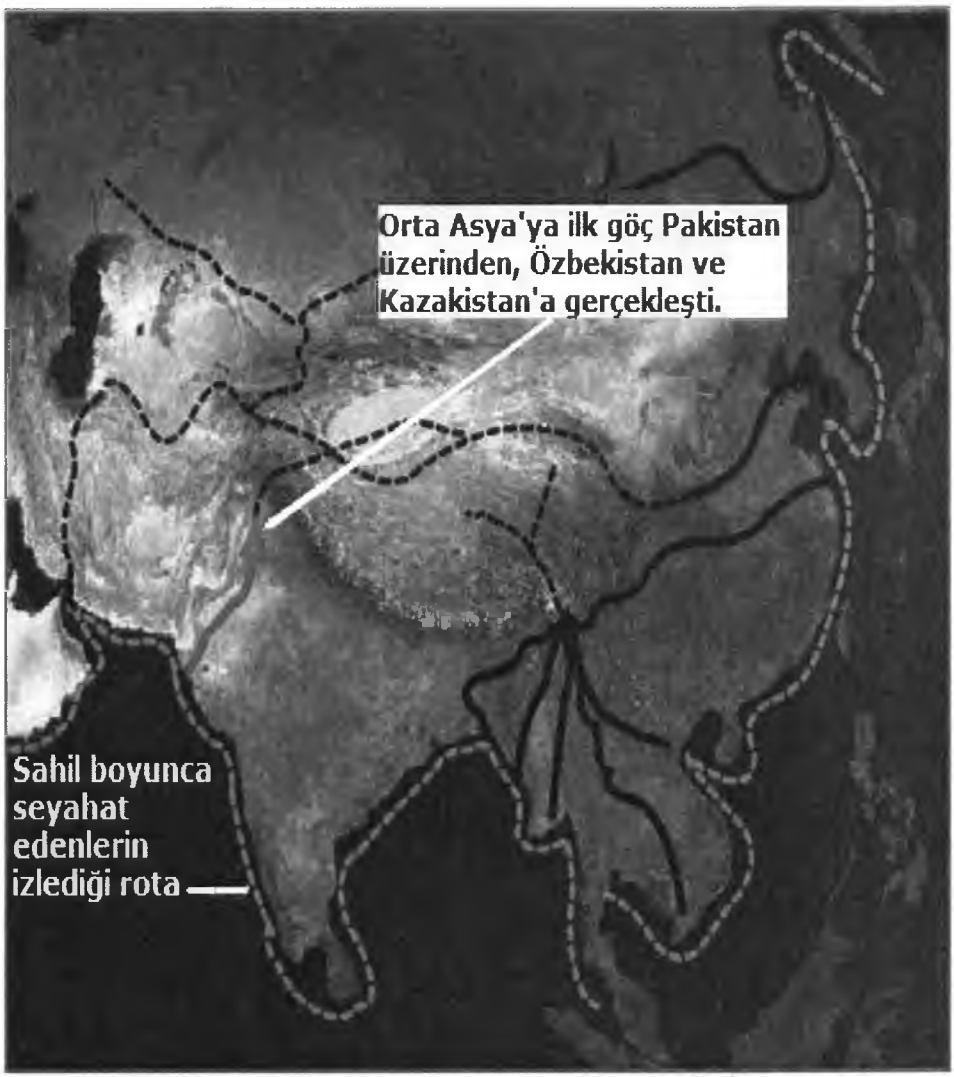
İnsanoğlunun yeryüzüne yayılırken izlediği seyahat planının basit kuralları vardı; Suya ve düzenli yağmura yakın ol, hareket halindeyken çöl ve dağlardan uzak dur, av hayvanını ve nehri takip et.

Bu nedenle sahil şeridi Avustralya'ya seyahat için takip edilebilecek en kolay rotaydı. Her nehirle karşılaşıldığında iki alternatif vardı, ya nehir üzerinden geçip rotayı izlemek veya nehri takip ederek iç bölgelere gitmek.

1. Rota

Etrafı çöl ve dağlarla çevrili Orta Asya ulaşılması zor bir bölgedir. Bu yüzden en mantıklı yol sadece nehir boyunca vadiyi takip ederek ilerlemektir.

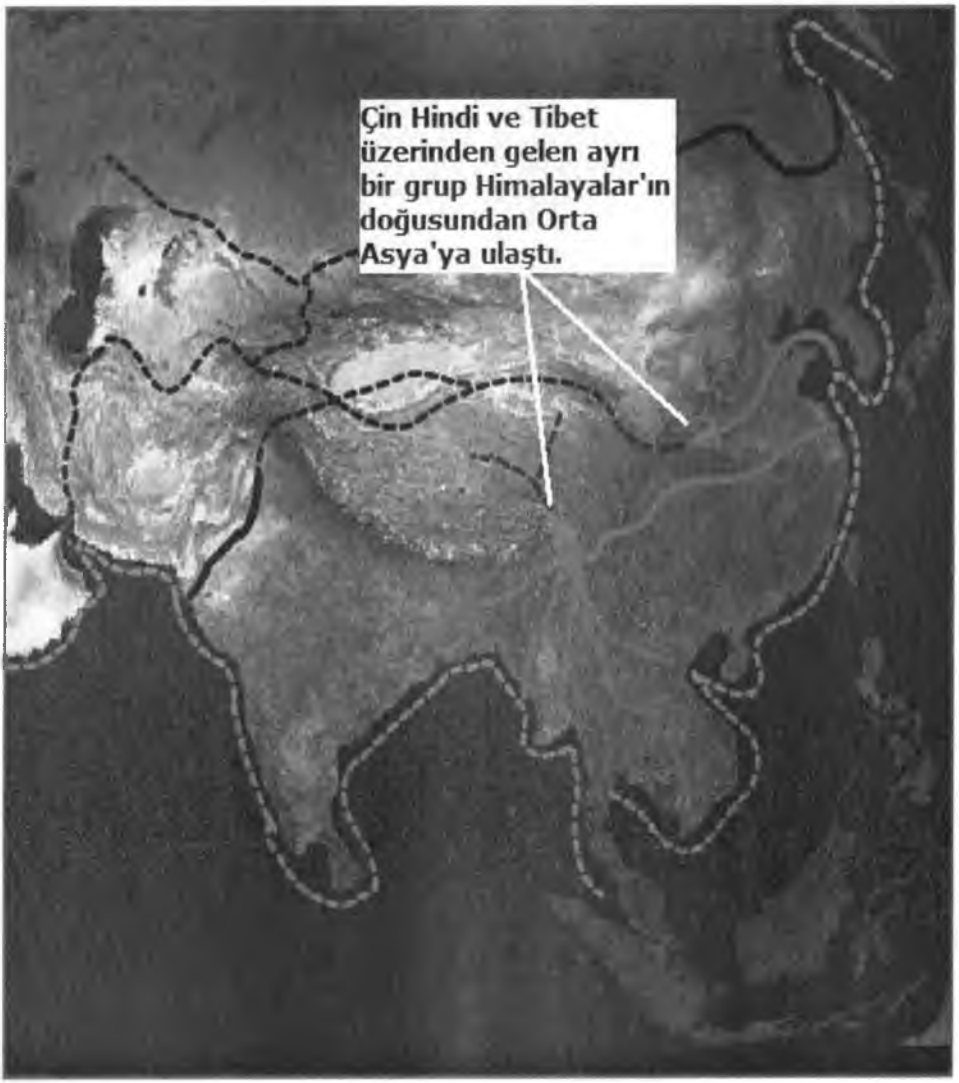
Orta Asya'ya giden birinci rota, ipek yolunun doğusu, Himalayaların batısı arasında kalan koridordur. Taklamakan çölü o dönemde yeşil alandı, daha kuzeyde Tarım ve Cungarya nehirleri doğu-batı hattında hareket imkanı sağladı. Avcıların, Kırgızistan, Özbekistan ve Kazakistan bölgesine bu su yollarını kullanarak gelmiş olmaları mümkündür.

2. Rota

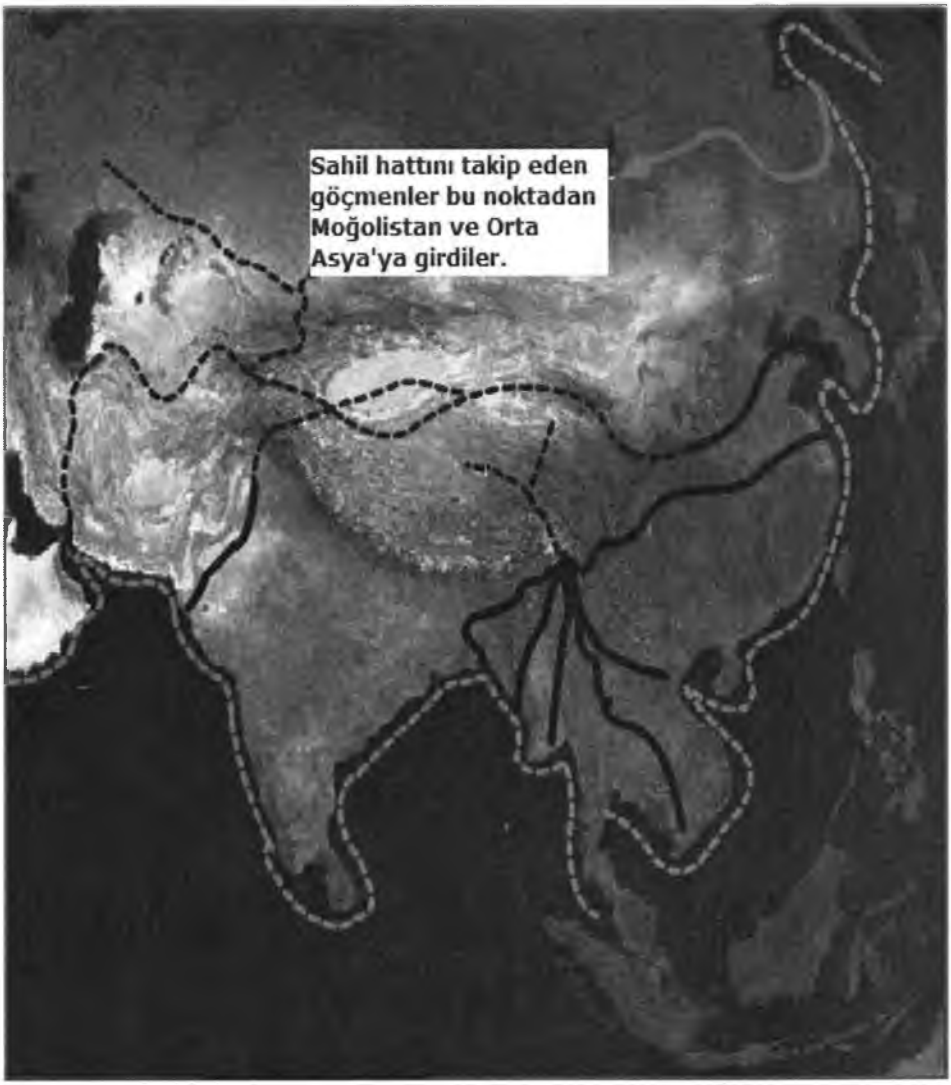
Mamut steplerine ulaşmanın ikinci yolu Himalayaların doğusundan girmekti. Hint kara parçasının Asya ile çarpışmasından doğan kırılmalar sebebiyle Himalayaların doğusunda geçişe uygun kıvrımlar oluştu. Bu kıvrımlar güney ve güney doğu Asya'nın önemli nehirlerine kanal oldu.

Güney doğu yönünde paralel akan ve birbirine sadece birkaç kilometre mesafede olan bu nehirler Orta Asya, Tibet ve Moğolistan'a direkt ulaşım olanağı sağladı.

3. Rota

Tarih boyunca ipek yolu Çin'den batıya, Orta Asya'ya giden yegane yol oldu. Doğu Asya Pasifik kıyılarından batıya yönelerek kuzey Çin'e, oradan da ipek yolu boyunca Moğolistan ve güney Sibirya'ya giren grup Orta Asya'ya giden 3. Rotayı oluşturdu.

4. Rota

30 ila 50 bin yıl önce batıdan, Hazar Denizi'nin kuzeyinden bir grup doğuya, güney Sibirya'ya ilerleyerek Baykal Gölü'ne ulaştı. O dönemde Orta Asya stepleri ağaçlık ve yeşil alandı.

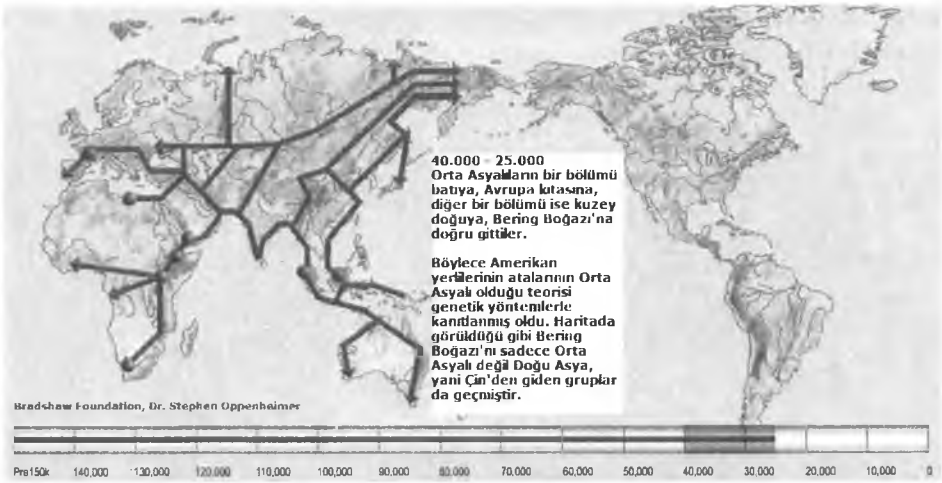
Bu dört rota Orta Asya'ya giriş için en elverişli yollardır.

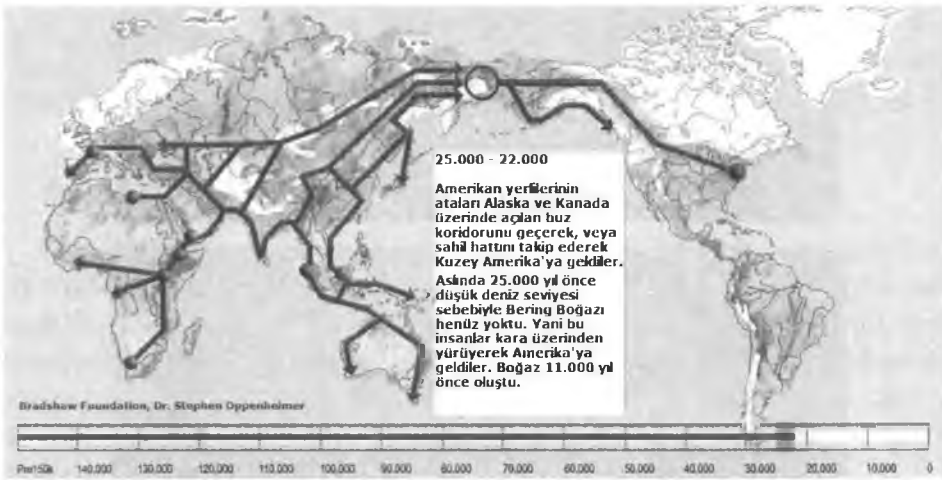
Paleolitik Çağ

İnsanların yeryüzünde seyahatlerini incelerken buna paralel olarak o dönemde yaşam koşullarının nasıl olduğunu da bilmekte yarar var. 'Eski veya Yontma Taş Devri' olarak tercüme edebileceğimiz Paleolitik Çağ 2 milyon yıl önce başlamış, günümüzden 10-12 bin yıl önce son bulmuştur. Paleolitik dönem, alt, orta

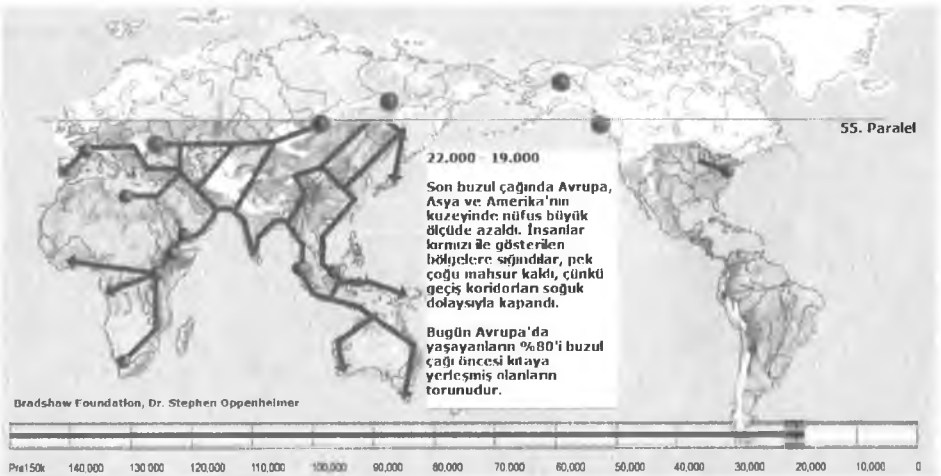
ve üst olmak üzere üç çağa ayrılır. Bizim açımızdan özellikle önemli olan üst paleolitik dönem 40.000-12.000 yıl öncesini kapsamaktadır. Bitiş tarihi coğrafi konumlara göre farklılıklar gösterebilir.

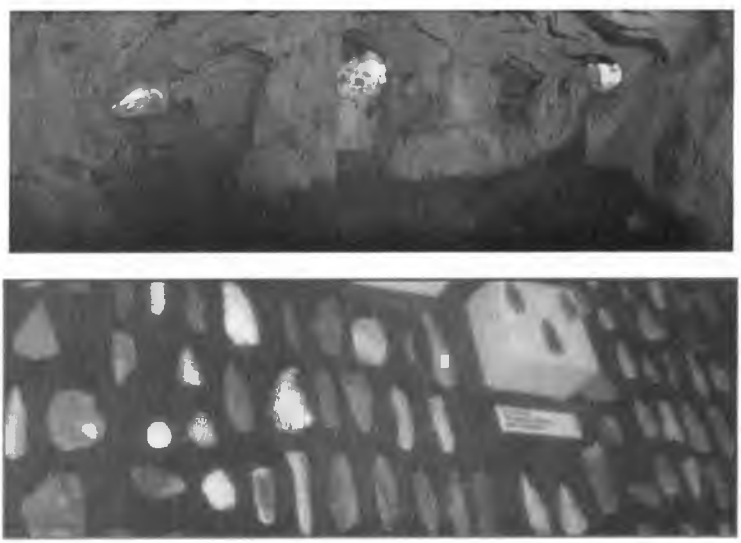
Bu dönemde insanlar, avladıkları hayvanlar başta olmak üzere yabani sebze ve meyvelerle besleniyorlardı. Henüz tarım olmadığından gıda üretimi ve yerleşik yaşam düzeni yoktu. Özellikle iklim değişikliklerinden dolayı yeni av alanları aramak üzere göçler olurdu. İnsanlar, kaya altı veya mağaralarda, bunların olmadığı yerlerde ise açık alanda sığınaklarda yaşamışlardır. Bu dönemde basit taş aletler yapılmış, ucu sivriltilmiş bu taşlar silah olarak kullanılarak mamut, geyik gibi büyük hayvanlar avlanmıştır.

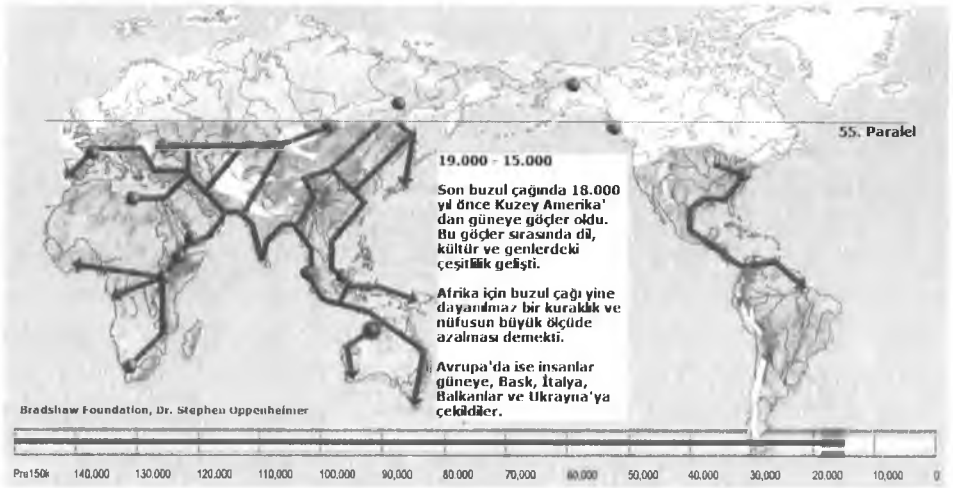

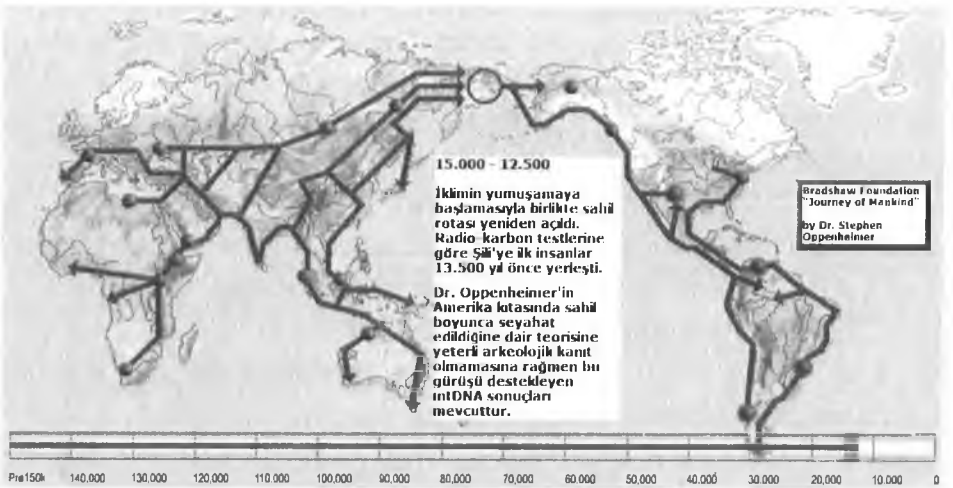
Sosyal yaşamda inancın var olduğuna dair veriler mevcuttur. 30.000 yıl önce soyları tükenen neandertalların ölülerini gömdükleri biliniyor. Ayrıca üst-paleolitik çağda insanlar mağara duvarlarına boyalı resimler yapmaya başladılar. Çeşitli hayvan kemiklerinden süs eşyaları, heykeller ve kesici aletler yine bu dönemde yapıldı.

Anadolu üst paleolitik dönemden kalma bulgulara ev sahipliği yapan önemli bir bölgedir. Özellikle Karain (altta) ve Yarımburgaz mağaralarında bu döneme ait pek çok kalıntı, el baltaları, iğne, süs eşyaları ve kesici aletler bulunmuştur.

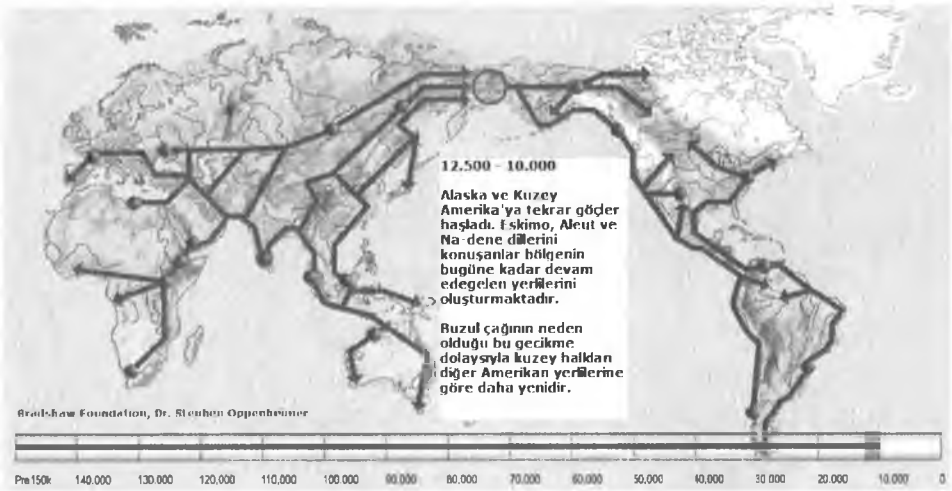

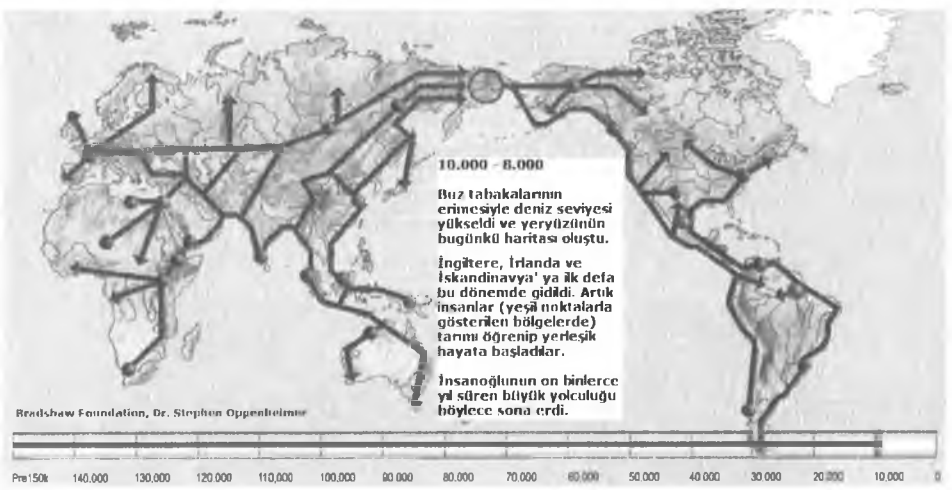

Mezolitik Çağ

Orta Taş Devri, paleolitik çağdan neolitik çağa geçiş dönemidir. Her coğrafyada farklı zaman dilimlerine rastlar. Özellikle Levant için 11 bin yıl önce yarı yerleşik hayatın başlaması açısından önemlidir. Küçük kulübeler inşa edildi, hayvanlar evcilleştirildi. Buzul çağının sona erdiği bu dönemde tarım başladı ve insanlar yerleşik yaşam düzenine geçtiler. Taş, kemik ve fildişinden aletler, ok, yay ve daha pek çok buluş bu çağda icat edildi. Son buzul çağı bittiğinde yeryüzünde insan nüfusu tahminen birkaç milyondu.

Neolitik Çağ

Cilalı Taş Devri 10.000 -8.000 yıl önce yaşandı. Artık buzul çağı tamamen sona ermiş ve insanlar tarım ve hayvancılıkla uğraşmaya başlayarak yerleşik hayata geçmişlerdi. Neolitik çağda insanların yaşam tarzı ciddi anlamda değişti, ilk köy toplumları oluştu. Kilden çömlekler yapıldı, ticaret başladı. Gerek arkeolojik kalıntılar, gerekse coğrafyanın tarıma elverişli olması açısından Neolitik çağın ilk defa Levant ve Anadolu'da başladığı tahmin edilmektedir.

Şanlı Urfa, Göbeklitepe

Buraya kadar anlatmış olduğumuz arkeolojik verilere dayalı tarihi temelden sarsacak bir keşif 1995 yılında Alman prof. Klaus Schmidt tarafından gerçekleştirildi. Şanlı Urfa'dan 15 km uzakta Göbeklitepe'de bir çoban tarafından bulunan tapmak kalıntıları tam 12.000 yıl öncesine aittir. Bu keşfin önemini anlatmakta kelimeler yetersiz kalır. Çünkü bugüne kadar bilinen, insan eliyle yapılmış en eski yapı M.Ö. 5000 yılına ait olan Malta tapınağıdır. Mısır piramitlerinden de eski olan bu tapınak insanların günümüzden ancak 7.000 yıl önce megalitik yapılar inşa etmeye başladığını gösteriyordu. Bu da çok normal görülmekteydi, çünkü 10 bin yıl önce tarımı öğrenen insanlar henüz yerleşik hayata geçmemişti, metal araçlar icat edilmemişti. Doğal olarak bu tür yapıların inşa edilebilmesi için gerekli olan bronz ve demir çağı aletleri henüz yoktu.

Peki, öyleyse nasıl oldu da insanlar sadece sivri taş ve kemiklerle hayvanları avlayarak yaşadıkları bir dönemde Göbeklitepe'de bu tapınağı inşa ettiler? Bu sorunun cevabını şimdilik kimse bilmiyor. Kazı çalışmaları hassas bir şekilde devam ediyor. Umuyoruz ki, günümüzden 12 bin yıl önce buzul çağı daha yeni sona ermekteyken, böyle bir inşaatın ne tür aletlerle yapıldığını açıklayacak bir teori bulunsun. Yoksa arkeologların başı büyük derde girecek gibi görünüyor!

Göbeklitepe fenomenini istisna edersek son 10.000 yıllık gelişmeler şöyledir:

10,000	Tarımın başladığına dair ilk kanıtlar. Güçlü musonlar. Afrika nemli, Orta Asya kurak, Orta ve Kuzey Amerika kurak
9,000	Türkiye ve Suriye'de elbise yapımında keten kullanıldı.
8,000	Doğu Akdeniz'de fasulye yetiştirildi.
7,000	Amerika'da mısır, kabak, fasulye ve biber yetiştirildi.
6,000	Pakistan'da pamuk, Afganistan'da üzüm yetiştirildi.
5,000	Çin'de soya fasulyesi, buğday, pirinç, arpa ve darı yetiştirildi.
4,000	Doğu Akdeniz'de zeytin, şeftali ve kaysı yetiştirildi.
3,000	Fenikeliler (Bugünkü Lübnanlıların ataları) Akdeniz'de, Polinezyalılar Pasifik'te denize açıldılar.
2,000	Denizciler muson rüzgarlarından nasıl faydalanabileceklerini öğrendiler.
1,000	Gezegendeki toplam nüfus 250 - 350 milyon olarak tahmin ediliyor
BUGÜN	Yeryüzünde 7 milyardan fazla insan yaşıyor.

Böylece insanoğlunun on binlerce yıl süren büyük yolculuğunu tamamladık. Ama bu genel bir incelemeydi. Yani haplogrup detayına girmeden sadece yeryüzündeki seyahat rotalarını ve yeryüzünde yaşamın nasıl olduğunu açıklamaya çalıştık. Şimdi kitabın esas konusu olan Y-kromozomunun öyküsüne kaldığımız yerden devam ediyoruz.

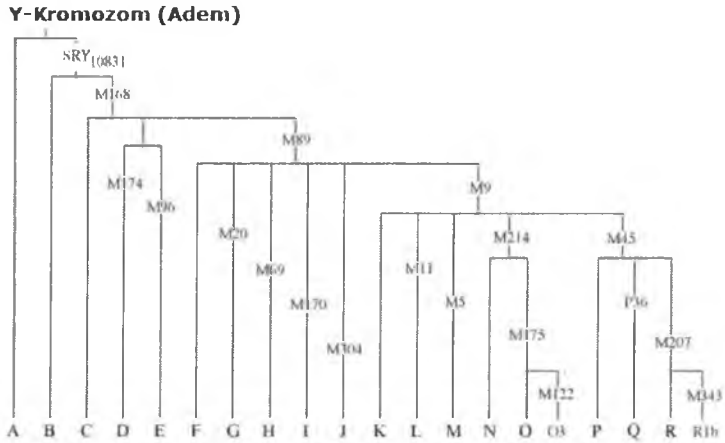
İnsanoğlunun 200.000 yıllık tarihine baktığımızda görüyoruz ki 7 bin yıl öncesine kadar toplum kültürü yoktu. On binlerce yıl süren avcılığa dayalı göçebe hayat nedeniyle şehir ve devlet kültürü ancak son 5-6 bin yılda oluştu. Dolaysıyla bugün kullandığımız anlamda Rus, Türk, Kürt, Fransız gibi etnik kavramların mazisi birkaç bin yılı bile bulmuyor. Bu nedenle gen testi yaptırırken en çok merak ettiğimiz etnik kimlik konusu atalarımızın tarihinin en fazla yüzde biri gibi çok küçük bir bölümünü oluşturmaktadır. Şimdi 60 bin yıl öncesinden başlayarak (National Geographic verilerine göre) dedelerimizin yeryüzüne yayılışını görelim.

Y-kromozomunun Afrika kıtası dışına birinci göçü 55 bin yıl önce gerçekleşti.

İlk erkek 'Adem'e ait M91 kodlu genetik marker (işaretleyici) A Haplogrubunu oluşturuyor. Marker (belirteç veya işaretleyici) bir genotipi diğerinden ayıran özellik anlamına gelir. Örneğin, kitabın ilk bölümünde açıklamış olduğumuz SNP (Single-Nucleotide-Polymorphism) mutasyon yeni bir marker oluşturur.

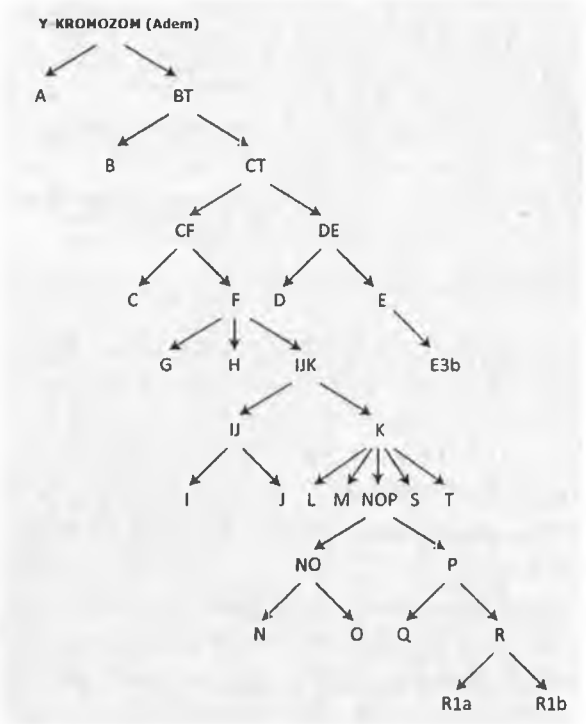
Bir SNP mutasyonla oluşan yeni genetik özelliğe sahip olanlar aynı haplogruba ait olurlar. SNP dışında da marker olarak kullanılabilen genetik farklılıklar vardır. Bu detaya şimdilik girmemize gerek olmadığından, her yeni SNP mutasyonun yeni bir genetik marker oluşturduğunu belirtmekle yetinebiliriz.

(http://www.genebase.com/learning/article/55)

İki insanın ne kadar ortak genetik marker'ı varsa o kadar yakın akrabadır. Farklı marker'lar çoğaldıkça benzerlikler azalır ve soyağacında birbirinden uzaklaşırlar.

Yukarıdaki şemada ilk erkekten bu yana yeryüzüne dağılan insanların akrabalık derecesi görülmektedir. Bu şemayı aşağıdaki gibi de gösterebiliriz.

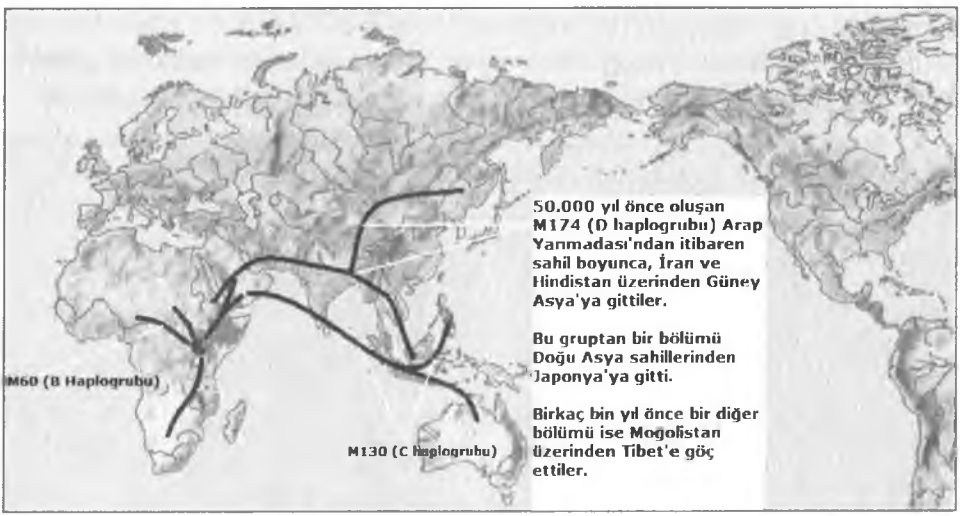

Aslında A (M91) ayrı bir haplogrup değildir, Y-Kromozomal Adem'in genetik grubudur. Dolayısıyla A'yı tanımlayan herhangi bir mutasyon olmasa da M91 marker'ı ile gösterilmektedir.

Bugün genellikle Doğu ve Güney Afrika'da, özellikle Sudan, Angola ve Namibia (Khoisan)'da bulunan bu haplogruba az da olsa Batı Avrupa'da rastlanmaktadır. Bunların, Roma İmparatorluğu döneminde köle olarak getirilen Nubian'ların torunları olduğu tahmin edilmektedir.

50.000 yıl önce M60 mutasyonu ile B haplogrubu oluştu. Afrika'da geniş bir alana dağılan bu grup Bayaka ve Mbuti pigmileri arasında da görülür.

A ve B tipik Afrika haplogruplarıdır. C ve D haplogrupları Afrika kıtası dışına çıkan ilk erkekler olduğundan, Afrikalı olmayan herkesin atalarıdırlar.

Artık merak edilen konuya, yani Türklerin de ataları olan Orta Asyalı haplogruplara yaklaşıyoruz. C Haplogrubuna paralel hareket eden D (M174) grubunun torunları bugün hala Tibet, Tacikistan ve Güney Asya'da (Hindistan hariç) aynı hat üzerinde yaşamaktadırlar. Daha sonra bunlardan bir grup Japonya'ya göç etti, birkaç bin yıl önce de başka bir grup Moğolistan'dan Tibet'e gitti. Kısmen bugünkü güney Kazakistan'da da bulunan bu genetik grubun Orta Asya'da önemli bir etkisi yoktur.

C haplogrubu Orta Asya açısından daha önemlidir. M168'den ayrılan bu grup, Arap Yarımadası'ndan sahil boyunca İran, Hindistan, Polinezya ve Avustralya'ya kadar gitti. Hatırlarsanız Orta Asya'ya 4 giriş rotasını incelemiştik. Sahil hattını kullandıkları için Asya'da çok geniş bir coğrafyaya yayılma imkanı elde eden C haplogrubu, Sibirya, Moğolistan, Kore, Kazakistan, Mançurya, Vietnam, Avustralya ve Filipin-

ler dahil pek çok yerde görülmektedir. Hatta Bering'den Kuzey Amerika'ya geçmişlerdir. Na-dene ve Batı Kanada yerlileri %25 oranında bu geni taşımaktadır.

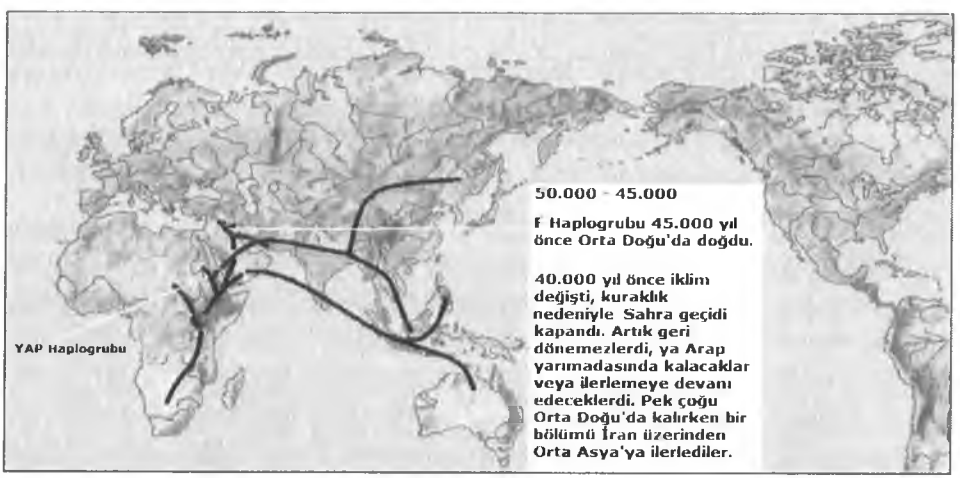
Bir alt grup olan C3 tipik Moğol genidir. 20 bin yıl önce ortaya çıkan, Cengiz Han'ın da içinde bulunduğu bu haplogrup az da olsa Avrupa'ya da yayılmıştır. Bugün yeryüzünde Cengiz Han'ın soyundan gelen 16 milyon erkek olduğu tahmin edilmektedir.

Haritada (Bkz.: Harita 2) C3 haplogrubunun yayıldığı coğrafya gösterilmiştir.

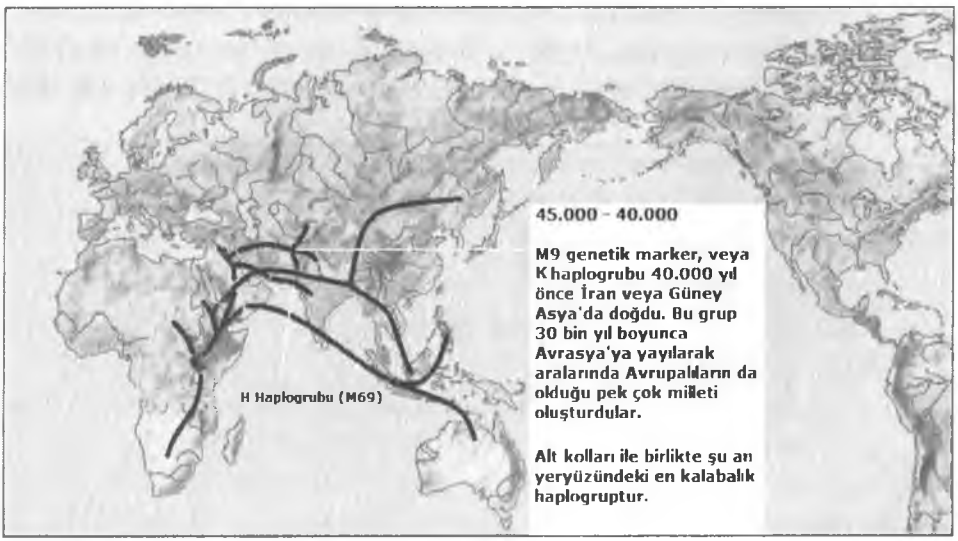
C3'ün yoğun olarak görüldüğü Moğollarla akraba halklar şunlardır:

- Buryatlar (Halen Rusya Federasyonu içinde otonom bir cumhuriyettir. Cengiz Han döneminde Angara nehri boylarında yaşamışlardır.)
- Daurlar (Trans-Baykal, Baykal Gölü'nün doğusu ve Amur nehri etrafında yaşayan Moğol grubudur. 17. Yüzyılda daha güneye, Nen nehri civarına göç etmek zorunda kalmışlardır.)
- İtelmenler (Rusya'nın en doğusunda Kamçatka yarımadasında yaşayan bu halk Kamçadal olarak ta adlandırılır.)
- Kalmuklar (Rusya içinde Kuzey Kafkasya'da federal bir bölgedir.)
- Koryaklar (İtelmenlerle akraba olup Kamçatka'nın yerlilerindendir.)
- Mançular (Kuzeydoğu Çin'de yaşayan bu halk Han ve Juang'lardan sonraki üçüncü büyük etnik gruptur.)
- Orokenler (Çin'in Moğolistan sınırı ve Amur nehri boyunca yerleşik olan bu halka Moğolca Orçun veya Oroçen de denmektedir.)

Ayrıca Kore, Altay, Orta Asya, Han Çinlileri ve Amerikan yerlileri arasında da C3'e rastlanmaktadır. C'nin diğer alt gruplar C1 Japonya, C2 Endoneyza, Mikronezya ve Polinezya, C4 Avustralya (Aborijinler), C5 Hindistan, C6 Yeni Gine'de bulunmaktadır.

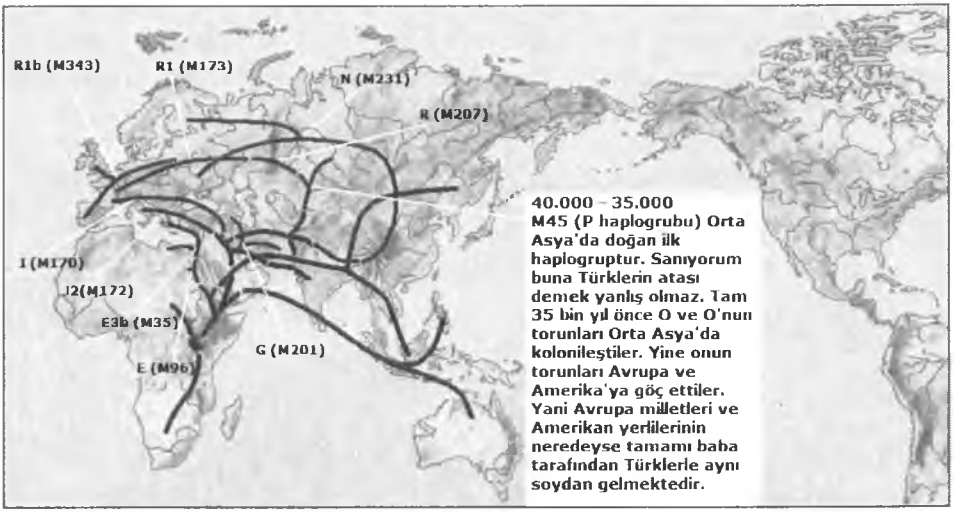
F haplogrubu (M89) 45-50 bin yıl önce Orta Doğu'da oluştu. Bir bölümü Orta Doğu'da yerleşen bu grubun bir kolu da Orta Asya steplerine kadar ulaştı. Küçük bir grup ise kuzeye, Anadolu ve Balkanlara gitti. F'den M69 mutasyonu ile ayrılan "H" her ne kadar bir Hint haplogrubu olsa da büyük olasılıkla 30.000 yıl önce Orta Asya'nın güneyinde doğdu. Bugün sadece Hindistan'da görülmekle birlikte, Avrupa'daki Romani (Gypsy, Çingene) halkının %50 den fazlası bu gruptandır. Bunun nedeni Hindistan'dan göçmüş olmalarıdır.

Orta Asya'ya biraz daha yaklaşıyoruz. 40.000 yıl önce İran veya Güney Asya'da (M9) K haplogrubu, ondan da (M45) P haplogrubu 35.000 yıl önce Orta Asya'da doğdu. Bugün Batı Avrupa, Rusya ve Orta Asya'da yaşayan insanların büyük bölümünün ortak atası işte bu M45'tir.

Üst paleolitik çağın başlangıcı olan bu dönem, hem neandertalların yok olması, hem de homo sapienslerin bütün yeryüzüne dağılması açısından önemlidir. Artık yeryüzünde insanoğlunun hakimiyeti başlamıştır.

35-40 bin yıl önce Orta Asya'ya yerleşen K ve P gruplarımının Türklerin en eski ataları olduğunu biliyoruz. Orta Asya'dan Avrupa'ya giden N ve R haplogrupları Avrupa'daki 10 ana Y-kromozom grubundan en önemlileridir. Bu gruplar 30 bin yıl boyunca Avrasya'ya yayılarak aralarında Rus, Alman, Fransız, İngiliz ve Finlerin de bulunduğu Avrupalı milletleri oluşturdular. Yani Slavlar, İskandinav ve Baltık milletleri, Anglo-Sakson, Germen, Kelt ve diğer bütün Avrupa ırkları ile Türklerin soyu 30 bin yıl geriye gittiğimizde aynı atalara dayanıyor.

Ancak, Avrupa'ya güneyden, yani Anadolu ve Balkanlar üzerinden de göçler de oldu. Bu yüzden Akdeniz kıyılarında güneyden gelen Orta Doğulu genler ağır basarken Kuzey Avrupa büyük ölçüde Orta Asyalı göçmenlerden oluşmaktadır. (Bkz.: Harita 3) N ve R haplogruplarının Orta Asya'dan Avrupa'ya göçleri daha belirgin olarak görünmektedir.

Genetik marker ile belirlenen haplogrupların fiziksel görünümü için kesin bir ifade kullanamıyoruz. Yani "O" haplogrubu çekik gözlüdür, "N" haplogrubu sarışındır gibi tespitler doğru değil. Ancak bugünkü fenotipleri (genlerdeki özelliklerin açığa çıkmasıyla oluşan fiziksel görünümü) esas alarak haplogrupların genotipi hakkında bazı tahminler yürütebiliriz. Mesela, Orta Asya'da on binlerce yıl yaşamış olan N haplogrubunun çoğunlukla sarışın, beyaz tenli ve mavi-yeşil gözlü olduğunu söylemek yanlış olmaz. Çünkü bugün bile o coğrafyada yaşayan insanlar benzer özellikler göstermektedir. Aynı şekilde Kuzey Avrupa ve Slav ırklarının atası olan R1, özellikle R1a'nm da açık tenli, kumral veya sarışın olduğunu tahmin edebiliriz.

Soğuk iklimlerde yaşayan toplumların adaptasyon sonucu ten renginin beyazlaşması zaten bilinen bir durumdur. Bu açıdan baktığımızda, Göktürk ve Hun dönemini de kapsayan Orta Asyalı Türklerin fenotipini bugün hala Kuzey Kazakistan ve Başkırdistan coğrafyasında yaşayan halklar gibi, açık kumral, sarışın ve hafif çekik gözlü olarak tanımlamak doğru olur.

Orta Asyalı Türklerin açık tenli olduğunun bir diğer kanıtı ise 11. yüzyıldan 13. yüzyıla kadar varlığını sürdürmüş olan Kuman devletidir. Kıpçak boyu ile karışarak bir konfederasyon oluşturan bu halkın ten rengini ifade eden kuman

sözcüğü "sarışın, solgun, benzi sararmış" anlamlarına gelmektedir. (David Nicolle, McBride, Hungary and the fall of Eastern Europe 1000-1568, Osprey Publishing, 1988, s. 43)

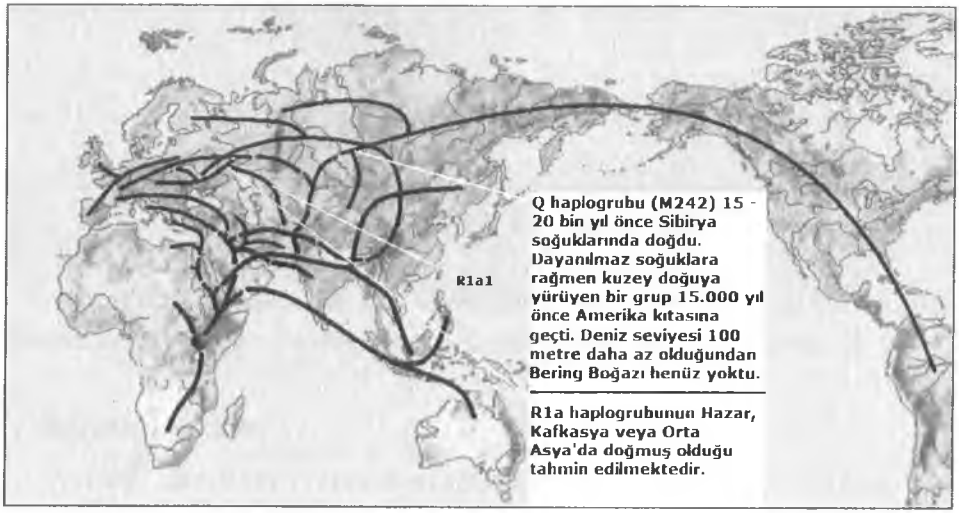

13. yüzyılda Moğol istilasından sonra Kumanlar Avrupa'ya sığınmış, daha sonra bir bölümü Moldova ve Macaristan'da vaftiz edilerek Hıristiyanlaşmıştır. Orta Asya'da kalan Türk boylarının büyük bölümü ise Moğollarla melezleşerek bugün bildiğimiz haline, yani Kazakistan'daki gibi daha esmer ten ve tamamen çekik gözlü hale dönüşmüştür.

Özellikle Kazakistan'da halk bu açık tenli yeşil-mavi gözlü olan kuzey Orta Asya halkının genetik anlamda gerçek Kazaklar olduğunu bilmekte ve saf (karışmamış) Kazak olarak ifade etmektedirler. (Rusça: чистый Казах, çistiy Kazakh)

Bu veriler ışığında, 30 bin yıl önce Orta Asya'dan göç eden R1a, R1b ve N gruplarının Kuzey Avrupa'daki açık tenlileri oluşturduğu, daha çok Akdeniz kıyısında görülen esmerlerin ise, Mezopotamya'dan Anadolu ve Balkanlar üzerinden Avrupa'ya göç ettiği söylenebilir.

Orta Asya ve Avrupalı haplogrupların detaylı açıklamasına başlamadan önce son olarak "Q" ve "R1a"yı da harita üzerinde görmemizde yarar var.

R1a1
Q haplogrubu (M242) 15 - 20 bin yıl önce Sibirya soğuklarında doğdu. Dayanılmaz soğuklara rağmen kuzey doğuya yürüyen bir grup 15.000 yıl önce Amerika kıtasına geçti. Deniz seviyesi 100 metre daha az olduğundan Bering Boğazı henüz yoktu.
R1a haplogrubunun Hazar, Kafkasya veya Orta Asya'da doğmuş olduğu tahmin edilmektedir.

Y-Haplogrupları ve Dil Analizi

Avrupa ülkelerinde bulunan y-kromozom haplogrup oranlarını Dr. Douglas McDonald'ın hazırlamış olduğu harita üzerinde görelim. (Bkz.: Harita 4)

R1 Haplogrubu

Türklerin genetiğini araştırırken en çok üzerinde durduğumuz iki grup R1b ve R1a olmaktadır. Bu nedenle R1 haplogrubunu daha detaylı incelememiz gerekli. Önce bu grubun yeryüzünde dağılımına bakalım. (Bkz.: Harita 5)

Görüldüğü gibi R1a ve R1b, başta Orta Asya olmak üzere oldukça geniş bir coğrafyaya yayılmıştır. Bu durum R1'in Türklerle ilişkisini açıklamamızı biraz zorlaştırıyor. Diğer Orta Asyalı haplogruplardan P, N ve Q açısından sorun yok. Hem sayıca daha az olmaları, hem konuştukları dil, hem de uzun süredir aynı coğrafyada yaşamaları nedeniyle bunlar için Orta Asya'nın ilk yerlileridir diyebiliyoruz. 20 bin yıl gibi uzun bir süredir Ural Dağları'ndan Baykal Gölü'ne kadar tüm Sibirya'da yaşamalarından dolayı Türklerin ataları, dolaysıyla Göktürk ve Hun devletlerini kuran Orta Asyalıların da ait olduğu genetik gruplardır.

Başka bir Orta Asya grubu C3'ün tipik Moğol geni olduğunu daha önce belirtmiştik. 'O' haplogrubu ise Çin ve Uzak Doğu'ya ait olmakla beraber kısmen Orta Asya Türk halklarında da görülür. Bu nedenle Türklerle ilgili araştırmamızda O ve C3 üzerinde durmayacağız. 2-3 bin yıl önceki Orta Asya'yı düşünürsek, kuzeyde Sibirya'dan güneyde Hindu Kuş dağlarına, batıda Hazar Denizi'nden doğuda Tarım Havzası'na kadar uzanan geniş coğrafyada R1a, R1b, P, Q, N, C3 ve O haplogruplarının yaşadığını görüyoruz. İşte bu genetik gruplar Orta Asyalı ilk Türk devletlerini kurdular. Bunların içinden Ural-Altay dillerini konuşan ön-Türklerle ilişkilendirebileceklerimiz P, Q ve N haplogruplarıdır.

Orta Asya'nın ilk yerlisi P haplogrubu, 35-40 bin yıl önce muhtemelen Özbekistan, Kazakistan veya Hindu Kuş civarında doğmuştur. Günümüzde nüfusu çok azdır ama ondan ayrılan R ve Q haplogrupları yeryüzüne en çok dağılan, en kalabalık gruplardandır. P grubu bugün daha çok Amerikan yerlilerinde, biraz Orta Asya ve Doğu Sibirya'da ve kısmen Hırvatistan'ın Dalmaçya sahil-

lerinde görülür. Bunlar büyük ihtimalle Orta Asya'dan kavimler göçü sırasında Avrupa'ya giden Türklerdir.

30 bin yıl önce P'den M207 mutasyonu ile ayrılan R büyük olasılıkla Güney Asya, Kuzey Kafkasya veya Doğu Avrupa'da doğdu. R'nin alt grupları R1a ve R1b yukarıdaki haritada gördüğünüz gibi çok geniş bir alana yayılmışlardır.

Bugün, Batı Avrupa ve Amerika Birleşik Devletleri'nde dış görünüşüne göre insanlar tanımlanırken şöyle ifade edilir:

- Kafkasyalı (Caucasian): Beyaz ırk, yani sarışın ve kumrallar.
- Esmer (Hispanic): Güney Amerika, İspanya, İtalya ve diğer Akdeniz havzasında görülen siyah saçlı esmerler.
- Asyalı (Asian): Uzak Doğulu, çekik gözlüler.
- Afrikalı (African): Siyahi, Afrika asıllılar.

Beyaz Kafkasyalı (White Caucasian) olarak adlandırılan grup, bizim bildiğimiz anlamda sadece Çerkez, Gürcü ve Çeçen gibi Kafkas halklarıyla sınırlandırılmaz. Rusya, Amerika veya başka bir yerde doğan bütün beyaz ırklar Kafkasyalı olarak tanımlanır. Bunun sebebi Alman bilim adamı Johann F. Blumenbach'ın 18. Yüzyılda ortaya atmış olduğu teoridir. Blumenbach'a göre Avrupalı beyaz ırklar Kafkasya'dan çıkmıştır. Avrupa'ya yerleşen ilk insanlar olan Cro-Magnon'ların da bu beyaz Kafkasyalılar olduğu teorisinden dolayı zaman içinde bütün beyazlara Kafkasyalı denmiştir. İşte bu anlamda beyaz ırkların büyük bir bölümünü oluşturan y-DNA haplogrupları R1a ve R1b'dir.

Kurgan Hipotezi

Maria Gumbitas'ın 1950 yılında ortaya koyduğu kurgan hipotezine göre, Proto-Hint-Avrupa dilini konuşan halklar Kuzey Kafkasya (Pontik Stepleri) üzerinden Avrupa, Orta Asya, Anadolu, İran ve Hindistan'a yayıldılar. Kurgan kelimesi Türkçede mezar, ölülerin gömüldüğü tümsek anlamına gelmektedir. Bugün, Rusya Federasyonu içinde Kazakistan ile sınır olan Kurgan isimli bir şehir vardır.

Lituanyalı arkeolog Maria Gimbutas, dil ve arkeolojiyi birlikte kullanarak Neolitik ve Bronz çağlarındaki göçlerle Hint-Avrupa dillerinin nasıl yayıldığını incelemiştir. Genetik araştırmalar da kurgan modelini desteklemektedir.

Kuzey Kafkasya'dan yayılan R1b daha çok Batı Avrupa'ya giderken R1a'nın da Hindistan'a kadar uzandığı görülmektedir. R1a ve R1b'den dolayı Hint-Avrupa dilleri İran'dan İspanya'ya kadar geniş bir coğrafyaya yayılmıştır.

Bu durumda, Türkmen, Özbek, Tatar, Başkır ve Uygur gibi Türk boylarında görülen R1a ve R1b gruplarının zaman içinde Orta Asya'nın diğer yerlileriyle karışıp Altay dilini konuşmaya başlayan halklar olduğunu tahmin edebiliriz. Konuştuğu dil her ne olursa olsun, özellikle R1a Orta Asya'da on bin yıldan fazla bir süredir devam eden varlığı nedeniyle Türklerin soyağacında önemli bir yer tutmaktadır.

Peki, R1a ve R1b'nin Orta Asyalı Türklerle ilgisi nedir? Bugün büyük bir kısmı Hint-Avrupa dillerini konuşan bu genetik gruplar Türklere ne kadar yakındır? R1 grubunun ilk ortaya çıktığında konuştuğu dilin ne olduğunu bilmiyoruz. P'den ayrılması nedeniyle genetik olarak Orta Asyalı olduğu kesindir, ama konuştuğu dil itibariyle orijini Hint-Avrupa mı, yoksa Ural-Altay mı tartışma konusudur. Küçükte olsa bir ihtimal, bu haplogrup ilk doğduğunda Proto-Ural-Altay dili konuşuyordu, tarih içindeki göçler ve savaşlar sonucu asimile olarak büyük bölümü Hint-Avrupa dilini konuşmaya başlarken Orta Asya'da kalan bölümü de Türk lehçelerine geçmiş olabilir. Ancak bu ihtimali destekleyen bir veri mevcut değildir.

Ama aksi yönde bir kanıt vardır; Tokaryanlar!

R1a

Haritada görüldüğü gibi (Bkz.: Harita 6) R1a daha çok Doğu Avrupa'da, özellikle Slav ırklarında %50'den fazla bulunmaktadır. 19.000-26.000 yıl önce R1'den ayrılan bu grubun ilk nerede doğduğu tam olarak bilinmiyor.

Balkanlar'da görülen R1a çeşitliliğinin nedeni 5.000 yıldır Avrasya steplerinden gelen göçler olabilir. Dolaysıyla Balkan Yarımadası'nda doğmuş olma ihtimali zayıftır. İlk çıkış yeri hakkındaki bir diğer teori Pakistan ve Kuzey Batı Hindistan'dır. Bu bölgedeki çeşitlilik ise nüfus fazlalığından kaynaklanmaktadır. Unutulmamalıdır ki, Pakistan ve diğer Hint halklarının toplam nüfusu Çin'den fazladır.

Dolaysıyla R1a'nın ilk doğum yeri için en uygun alternatif, Güney Sibirya veya Orta Asya'dır. R1a'nın hızlı yayılmasının nedeni atların erken evcilleştirilmesi, bronz silahlar ve at arabalarıdır. Özbek, Türkmen, Uygur, Tatar gibi Türk boylarında R1b ve R1a'nın toplamı, nüfusun neredeyse yarısını (%40-50) oluştururlar. Hatta Başkırlarda bu oran tavan yapar, %80 bazı bölgelerde %90'a ulaşır. Tipik Avrupalı gruplar R1a ve R1b'nin binlerce yıldır Orta Asya'da da yaşıyor olması, Tarım havzasında (Uygur, Şincan veya Doğu Türkistan) bölgesinde bulunan sarışın Avrupalı kadın ve erkek mumyaların da orijinini açıklamamızı sağlıyor.

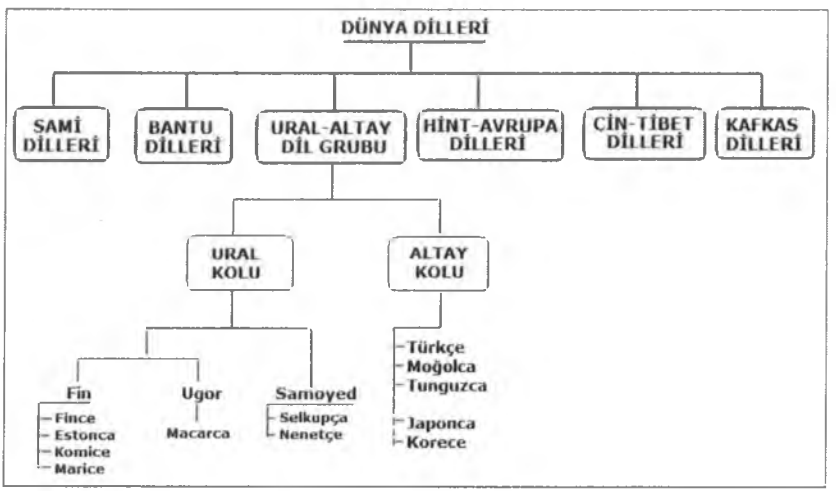

Bugüne kadar pek çok antropolog bunların Orta Asya'ya Bronz Çağında (7000-5200 yıl önce) göç eden Avrupalılar olduğunu düşünüyordu. 2007'de Çin hükümetinin izin vermesiyle Dr. Spencer Wells tarafından yapılan DNA testleri, bu mumyaların baba tarafından R1a1a grubuna ait olduğunu ortaya koydu. Anne tarafından ise yine Orta Asyalı olan mtDNA 'C' haplogrubuna ait olduğu tespit edilen bu insanların bölgeye sonradan gelen Avrupalılar olduğu teorisi böylece çürütülmüş oldu. Artık arkeologlar bu halkı Avrupalı değil Toc-

harian (Tokaryan) olarak adlandırıyorlar. Tokaryan dili ise Hint-Avrupa dil grubuna giriyor.

Tabii bu arada mumyalar politikaya da malzeme oldu. Çin hükümeti bu Hint-Avrupa genli mumyalara dayanarak Şincan bölgesinin Çin'e ait olmadığı görüşüne meydan vermemek için konu üzerinde hassasiyetle duruyor. Diğer Taraftan Uygurlar kendilerini Tokaryanların torunları, Şincan'ın doğal varisleri olarak görüyorlar.

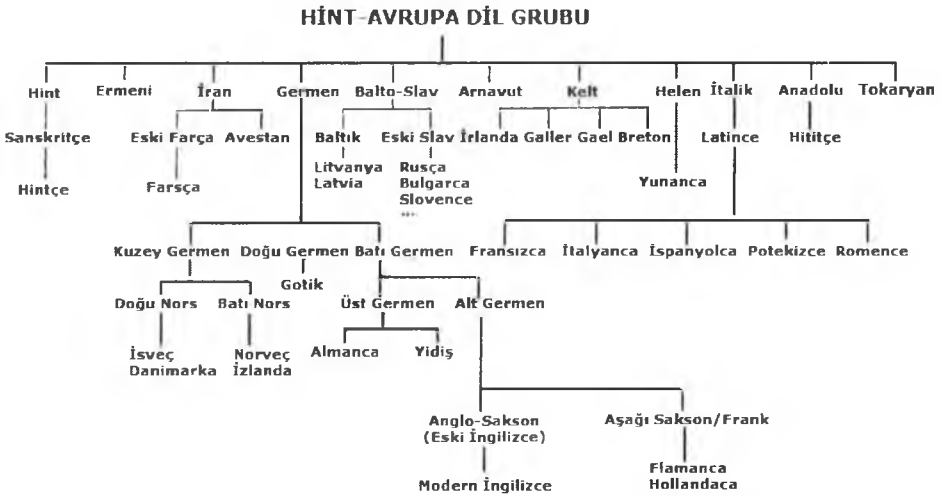
Peki, Hint Avrupa dili konuşan Tokaryanlar ile Türk dili konuşan Uygurlar arasındaki genetik ilişki nedir? Aslında Tokaryanların sadece Doğu Türkistan'da değil, belki bütün Orta Asya'da yaşadıklarını söyleyebiliriz. Uygur Türkleri ve Tokaryanlar arasındaki ilişkiyi salt genetik yöntemlerle çözmek mümkün olmadığından dil unsurunu da dikkate almamız gerekiyor.

Şu an yeryüzünde konuşulmakta olan diller altı ana grupta toplanmaktadır. Bunların dışında herhangi bir dil ailesine ait olmayan diller de vardır. Şemada gördüğünüz gibi toplumların konuştukları diller de tıpkı genetik haplogruplar gibi akrabalık derecelerini ortaya koymaktadır.

Türk dillerini biraz sonra daha detaylı inceleyeceğiz, önce Hint-Avrupa dil grubuna bakalım. Filoloji (dil bilim) şeceresinde birbirine yakın olan milletler genetik akraba kabul edilse de bunun her zaman geçerli olmadığını artık biliyoruz.

Örneğin Tokaryanlar ve dilleri tarih içinde kayboldu. Ancak Tokaryanların genetik grubu R1a varlığını Orta Asya milletleri içinde hala sürdürmektedir. Bir farkla ki 3-4 bin yıl önce konuştukları dil Avrupalılar ile akrabayken bugün Türk lehçelerini konuşmaktadırlar.

Günümüzden 3-4 bin yıl öncesine ait Tokaryan mumyalarının bulunduğu Tarım havzasında Hint-Avrupa dilinin konuşulmuş olması Kurgan hipoteziyle açıklanabilir.

Genetik Haplogrupların dil ile ilişkisini belirmenin zor tarafı zaman uyumsuzluğudur. Örneğin R1a grubu 20 bin yıl önce ortaya çıkmış olmasına rağmen Hint-Avrupa dil grubunun Yamna Kültürü ile (Kurgan hipotezi çerçevesinde) 6-7 bin yıl önce Ukrayna ve Kuzey Kafkasya civarında oluştuğu öngörülmektedir.

Peki, Hint-Avrupa dilleri oluşmadan binlerce yıl önce Orta Asya'da yaşayan R1a insanları hangi dili konuşuyordu? Dil-Gen ilişkisini birlikte incelediğimizde görüyoruz ki herhangi bir genetik grubu Türk veya Rus diye tammlayamıyoruz. Slavların da atası olan R1a, 10 bin yıldan fazla süredir Orta Asya'da yaşamaktadır ve bugün hala Türk halklarının içinde önemli bir oran oluşturuyor. Şu an konuşmakta olduğumuz modern diller ise sadece birkaç bin yıl önce oluşmaya başladı ve ondan sonra millet kavramları ortaya çıktı.

3-4 bin yıl önce Hazar ve Karadeniz'in kuzeyinden, Kafkasya, Anadolu, İran ve Orta Asya'ya kadar geniş bir coğrafyada yaşamış olan İskitler, Kimmerler gibi bilinen en eski milletlerin etnik kökeni konusundaki tartışma belki de bu nedenle sonuçlanmamıştır. Bazı tarihçiler İskitleri, hatta onlarla aynı dönemde İtalya'da beliren Etrüskleri Orta Asya kökenli kabul ederken, pek çoğu ise Hint-İran-Avrupa halkları olduklarını ileri sürmektedirler.

Aslında dil bilimi bir gün bu sorunu çözüp 10 bin, hatta 20 bin yıl önce konuşulan dilleri belirlese bile değişmeyecek bir sonuç var; Konuştukları dil her ne

olursa olsun genetik akrabalıklar artık bellidir. İskitlerin çoğunlukla R1a haplogrubuna ait oldukları tespit edilmiştir. Etrüsklerde görülen G haplogrubu ise Güney Kafkasya veya Mezopotamya bölgesinde oluşmuştur.

Bu durumda ırk ve millet kavramlarını yeniden ele almamız gerekiyor. Yüzyıllar boyu insanlar aynı dili konuştukları, aynı kültürü paylaştıkları halklarla genetik anlamda da akraba olduklarına inandılar. Bugün bu inanç temelden sarsılmıştır. Diller ve milletler oluşmadan on binlerce yıl önce genler karışmış, az veya çok her millet içinde pek çok ırk bir araya gelmiştir. Genetik anlamda en karışık olan milletlerin başında Türkiye, Yunanistan, Gürcistan, İran, Türkmenistan ve Özbekistan gibi ülkeler gelmektedir. Bu milletlerde baskın bir gen bulunmamaktadır. Hepsi birer gen mozaiği gibidir. Böyle olmasının nedeni de gayet basittir. Anadolu, Balkanlar, Kafkasya, İran ve Hazar çevresi tarih boyunca hep toplumların geçiş güzergahı olmuştur. Bu bölgeye dünyanın trafik kavşağı demek sanıyorum yanlış olmaz.

Doğuya seferler düzenleyen Makedonyalı İskender ve daha sonra Romalılar, batıya akın eden Hunlar ve Persler hep bu bölgeden geçmişlerdir. Sadece savaşlar değil, ticari anlamda da bu coğrafya kavşak noktası oldu. Sonuçta tarih boyunca batı ile doğu arasında köprü görevi gören bu bölgede böyle bir gen mozaiğinin oluşmasında yadırganacak bir taraf yoktur.

Harita 7'ye dikkat ederseniz sözünü etmiş olduğumuz kavşaktan uzaklaştıkça genlerin daha az karışmış olduğunu göreceksiniz.

Doğu Avrupa (Pontik Stepleri) veya Kuzey Kafkasya'dan çıkan R1 grubu Batı Avrupa'dan Doğu Türkistan'a kadar geniş bir coğrafyaya dağıldı. Meiners ve Blumenbach'ın Kafkasyalı olarak adlandırdıkları bu beyaz ırk konuştukları Proto-Hint-Avrupa dilini bütün bölgeye yaydılar. Ancak, bugün Doğu Türkistan'dan Balkanlara, Ural'lardan Hindu Kuş dağlarına kadar Türk lehçeleri konuşulmaktadır.

Bunun nedeni 4. ve 11. yüzyıllarda İran-Hint dillerinin yerini Türkçenin almış olmasıdır. Orta Asya ve Doğu Türkistan'daki R1a ve R1b zaman içinde Türk kavimleri arasında Özbekçe, Türkmence, Uygurca gibi Türk lehçelerini konuşmaya başladılar. Tacikistan, Afganistan ve kısmen Türkmenistan'da İran dili (Farsça) hakim olsa da, İran'ın içinde bile nüfusun neredeyse yarısı Türkçe konuşmaktadır.

Nitekim Kaşgarlı Mahmut Orta Asya'da yaşayan İran-Avrupa dil grubunu konuşan Soğd (İng: Sogdian, Tacikçe: Суғд) halkından "zaman içinde Türkleşmiş bir millet" diye bahseder. (Kaynak: Divan-ı Lügat-ut-Türk). İşte bu Soğd halkının Tokaryanlar gibi R1a grubundan olması kuvvetle muhtemeldir. Soğdlar, M.S. 6. Yüzyılda Sasaniler ve Türkler arasında kaldı ve İstemi Han tarafın-

dan Türk devletine katıldı. (Kaynak: Sogdiana, Matteo Compareti, 2001). Kaşgarlı Mahmut'un belirttiği gibi, İran-Avrupa dili konuşan bu halk zaman içinde Türkleşti. Bu bilgi, bugün Orta Asya devletlerinde, Özellikle Kırgızistan'da Türk lehçelerini konuşan R1a halkının etnik kökenini anlamamıza yardımcı olması açısından önemlidir.

Ancak bu noktada ilginç bir tablo ortaya çıkıyor. İran-Avrupa dillerini konuşanların haplogrupları olan R1a ve R1b nüfus olarak Avrupa'da %80, Türkiye, İran ve Orta Asya'da %20-40 gibi yüksek oranlarda görülüyor. Peki, nasıl oluyor da Orta Asyalı genler nüfusun az bir bölümünü oluşturmasına rağmen Türkçe bu kadar yaygın konuşuluyor?

Bu gerçekten de ilginç bir soru. Bugün Anadolu'da yaşayan halkın en fazla %10'unun ataları Orta Asya'dan gelmiş olmasına rağmen hakim dilin Türkçe olması üzerinde durulması gereken bir konudur. Aslında bu sorunun cevabı Türk tarihinde gizlidir. Bilinen ilk Türk devleti Hunlar Avrupa'ya akınlar düzenlediğinde karşılarına çıkan ön Germenleri yenmiş, daha sonra da ordularına katmıştır. Roma kaynaklarına göre sayıca az olan Hunlar yönetici kadroları oluşturmakta, savaşçı birlikler ise Goth'lardan meydana gelmekteydi.

Bu uygulama size Osmanlıdaki devşirme sistemini hatırlattı mı? Osmanlı idarecileri de ele geçirilen ülkelerdeki halkın çocuklarını eğitir ve ileride en üst rütbelere kadar yükselme olanağı sağlayarak orduya katardı.

Diğer bir ilginç örnek ise Mısır'da yönetimi ele geçiren Memluk Devleti'nin kurucuları Aybek ve Baybars'tır. Doğudan gelen Moğol istilası ile batıda Abbasiler arasında kalan Kuman ve Kıpçak Türkleri esir edilip Arap ordularına alınmış ve kendilerinden savaşçı olarak yararlanılmıştır. Ama ilginç bir şekilde bu köle askerler zaman içinde en üst konumlara gelmiş ve sonunda devleti ele geçirmişlerdir. Bir başka kölemen general Aybek Gur devletine son verip Delhi Sultanlığını kurdu. Hazar Hanlığı sarayında yetişen Selçuk Bey yine isyan eden komutanlardandır, hepimizin bildiği Büyük Selçuklu devletinin kurucusu. Samanilerin ordu komutanlarından Alp Tegin kendi (Gazneli) devletini kuran bir diğer Türk. Örnekleri çoğaltmak mümkün; Acaba azınlık halindeyken bile ülke idaresini ele geçirmeleri Türklerin genlerinden mi kaynaklanmaktadır?

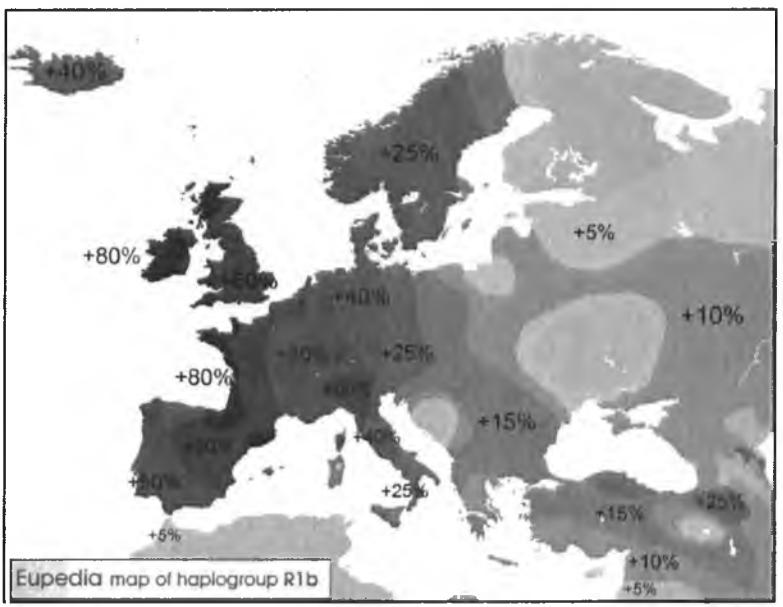
Eğer bazı okuyucularımız bu tespitimi bilimsel olmaktan uzaklaşıp, duygusal bir yorum olarak nitelendirmeseler, diyebilirim ki Orta Asyalı Türkler liderlik özelliğine sahip bir ırk olmalarından dolayı bulundukları ortamda hep idareci olmuş ve çoğunluğu oluşturan halka hükmetmeyi başarmışlardır. Dominant bir millet olmaları sebebiyle, Orta Asya'dan İran ve Anadolu'ya yayılan Oğuz boyları sayıca az olmalarına rağmen dillerini ve kültürlerini bölge insanlarına kabul ettirmiştir.

Bu son paragrafta belirttiğim husus tamamen kişisel bir yorumdur, bu görüşe katılmayanların da düşüncelerine saygı duyuyorum. Umuyorum okuyucularımız bu değerlendirmeyi basit bir milliyetçilik anlayışıyla yazmış olmadığımın farkındadırlar. Sadece Türkiye ve İran'da değil, Özbekistan, Kazakistan, Türkmenistan gibi ülkelerde bile Orta Asyalı olmayan haplogruplar çoğunluğu oluştururken konuşulan dil Türkçenin lehçeleridir. Örneğin, Kazakistan'da C3 Moğol geni, Kırgızistan'da R1a1 Hint-Avrupa (Tokaryan) geni daha baskınken konuşulan diller Altay grubundandır. Sanıyorum bu örnekler, Türklerin azınlık olarak yaşadıkları toplumlarda dil ve kültürlerini egemen kıldıkları hipotezimi desteklemektedir.

Proto-Türk dilinin ne zaman ortaya çıktığı bilinmiyor. Ancak bilinen şu ki, Hunların ataları olan Xiongnu halkında R1a vardı. Bu da yukarıda açıklamış olduğumuz Tokaryanların sadece Tarım havzasında değil tüm Orta Asya'da 5-6 bin yıl önce bile var olduğu tezini güçlendiriyor. Orta Asya'nın ilk yerlileri olan R1 ve Q gruplarının her ikisi de P haplogrubundan ayrıldılar. Yani Avrupalıların %80'i ile Xiongnu ve Hunlar 35.000 yıl önce aynı atalardan doğdular.

R1b

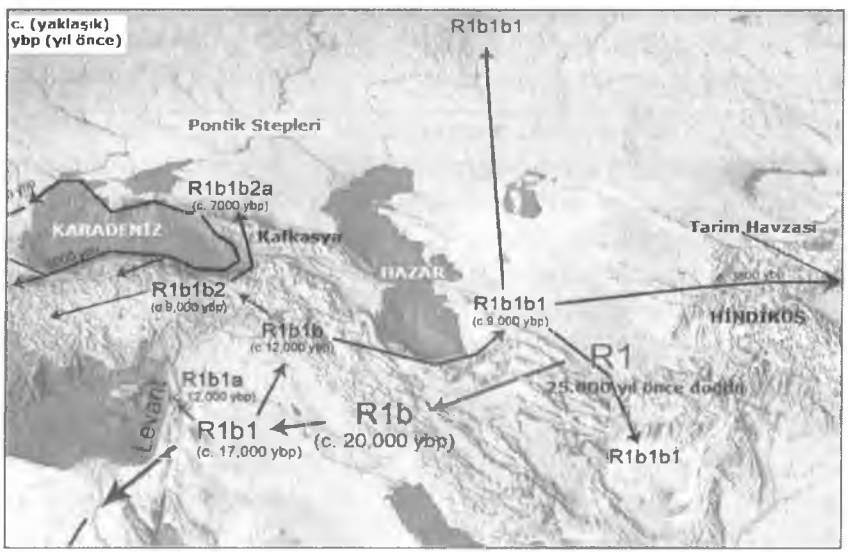
Aşağıdaki haritada gördüğünüz gibi R1b Batı Avrupa'daki en kalabalık gruptur. R1b'nin doğum yeri Anadolu mu, Kafkasya mı tam olarak tespit edilmiş değil. Bulunan en eski formlar Kafkasya ve yakın doğudadır. Büyük olasılıkla Orta

Doğu'nun kuzeyinde doğmuş, neolitik çağda Kuzey Anadolu ve Kafkasya'ya hareket etmiştir. İrlanda ve Bask bölgesinin %80'inden fazlasını R1b'nin oluşturduğunu biliyoruz. Ayrıca Başkortistan (Başkırya) ve Ural bölgesinde %50, Türkmenistan'da %35 gibi önemli oranlarda bulunması ilginçtir. Zaman içinde Doğu Avrupa'da kalan R1b iyice azalmış olsa da Orta Asyalı Türk halklarının genlerinde hala önemli bir yer tutmaktadır. R1b Bugün hala Kuzey Batı Çin Uygurlarında %20, Nepal Newa halkında %11, Afgan Hazara halkında %35 oranında bulunmaktadır.

Daha önce dil bilimcilerin Proto-Hint-Avrupa dilinin ana yurdu olarak Pontik steplerini gösterdiklerini belirtmiştik. Kuzey Kafkasya'da 6.000 yıl önce atları evcilleştiren bu insanlar, batıda Tuna nehrinden doğuda Ural dağlarına kadar uzanan geniş steplere yayıldılar. Ölüleri tümsek şeklinde gömdükleri için Kurgan kültürü adı verilen bu topluluklar, çadırlarını ve gıdalarını taşıyabildikleri için göçebe bir hayat tarzına sahiptiler.

Pontik steplerinde R1a ve R1b gruplarının birlikte yaşadığı tahmin ediliyor. Batıda Don ve Dniester kıyılarına yerleşenlerin daha çok R1b, doğuda Volga ve Ural bölgesinde yaşayanların ise R1a grubundan oldukları söylenebilir.

R1b'nin Kuzey Doğu Anadolu veya Kafkasya'da uzun zaman yaşamış olması Maykop kültürü ile ilişkisini düşündürmektedir. Yamna ve Maykop kültürlerinin her ikisi de kurgan mezarlarını yapmışlardır. Tekerleği ilk defa Kuzey Kafkasya'daki bu bronz çağı kültürünün kullandığı sanılmaktadır. İlk metal el

aletleri ve silahlar Kuzey Kafkasya'da yapıldı. Dünyanın en eski kılıcı Maykop kültürüne ait bir kurganda bulunmuştur.

Hem at arabalarının icadı, hem de kılıç gibi silahların yapılması Kafkas halklarına büyük bir avantaj sağladı. Karşılarına çıkan toplulukları kolayca yenerek Batı Avrupa ve Anadolu'ya yayıldılar. Bu Kafkas halkları daha çok R1b ve G2a gruplarından olup kuzeyde R1a'ya da rastlanmaktadır. Volga-Ural bölgesinde icat edilen tekerlekli at arabalarının Hititler tarafından da kullanıldığı bilinmektedir. Demek ki, R1b ve G2a grupları Kafkasya'dan güneye, Doğu Anadolu'ya girerek kültürlerini Orta Doğu ve Balkanlara taşıdılar.

Tarihçiler ve arkeologlar Hint-Avrupa göçlerinin bir işgal mi yoksa barışçıl bir yayılma mı olduğunu uzun zaman tartıştılar. Yayılma teorisini ileri sürenler, R1b'yi Batı Avrupa'nın yerlileri, R1a'yı ise Hint-Avrupalılar olarak tanımladılar. Ancak R haplogrubunun Orta Asya'da doğmuş olması bu teoriyi çürüttü. R2 ise sadece Güney Asya'da bulunmaktadır.

Batı Avrupa nüfusunun %80'i R1b olmasına rağmen oldukça farklı dış görünüş tipleri vardır. Bunun nedeni, atlı arabalarla ve süvari birlikleriyle düşmanlarına üstünlük sağlayan savaşçıların kendilerinden çok daha kalabalık toplumları yenerek bölge halkına üstünlük kurmalarıdır. Çok eşliliğin yaşandığı eski çağlarda galip gelen taraf savaş esiri cariyeler de edindiği için, bir erkeğin nesli pek çok kadından devam etmiştir. Bu sebeple, R1b grubundan olmalarına rağmen, anne tarafına ait genlerden dolayı farklı dış görünüşler oluşmuştur.

I haplogrubu

Avrupa'daki en eski gruptur. Orta Doğulu IJ'den 25.000 yıl önce ayrılmıştır. Avrupa'da doğan tek grup olan I, büyük olasılıkla F ve C ile birlikte Cro-Magnon'ların haplogrubudur. I2a, en çok Bosna-Hersek'te (%65) I1 ise İskandinavya'da (%45) görülür. Daha sonra dört ana alt gruba ayrılmıştır. I1, 17.000 yıl önce Güney Goğu Avrupa'da doğdu. I1, I2a, I2b ve I2c gruplarına Türkiye'de az rastlanır. I haplogrubu, özellikle I2a Türkiye ve Kuzey Irak Kürtlerinde %20 oranında görülmektedir. (Bkz.: Harita 8-9)

G Haplogrubu

30.000 yıl önce Orta Doğu veya Trans Kafkasya'da doğdu. O dönemde yarı göçebe hayat tarzı hüküm sürüyordu. Buzul çağı sona erip ilk defa Bereketli Hilal'de tarım başladığında bu grup çiftçiliği öğrendi. Tahminen 12.000 yıl önce güney Kafkasya'da koyun ve keçileri evcilleştiren bu insanların bir bölümü 9-6 bin yıl önce Anadolu üzerinden Avrupa'ya göç etti. (Bkz.: Harita 10)

İskitlerin R1a ve G1 grubundan olduğu biliniyor. İskitler ve Sarmatyanların soyundan olduğu kabul edilen Osetya halkı (Rusya ve Gürcistan içinde) daha çok G2a grubundandır. C. Scott Littleton'a göre Kamelot yuvarlak masa şövalyelerinin bazıları İskitlerdendi. Kral Artur ve kutsal kase efsanesinin kaynağının da İskit kültürü olduğunu belirtmektedir.

E1b1b (eski adı E3b) Haplogrubu

Afrika'dan en son göçle çıkan haplogruptur. Bu grup Türkiye'de %10'dan fazla görülmektedir. 26.000 yıl önce Afrika'da doğmuş ve Orta Doğu'ya yayılmıştır. E1b'nin Avrupa'ya ne zaman girdiği tam olarak belli değildir. Tahminen neolitik çağ sonu veya bronz çağı başında göçler oldu.

Ancak daha önce de Avrupa'ya girmiş olmaları da mümkündür. Çünkü 20.000 yıl önce buzul çağında deniz seviyesi 100 metre daha düşük idi, Cebelitarık Boğazı'ndan rahatlıkla geçmiş olabilirler. Büyük ihtimalle 24.000 yıl önce Afrika'dan gelen bu homo sapienslerden dolayı İberya (İspanya, Portekiz) yarım adasında neandertalların soyu tamamen tükenmiştir.

Sahra çölü 20.000 yıl önce kurak idi. 12.000 yıl önce buzul çağı sonunda yağmurlarla yaşanılabilir bir alan haline geldi. 6.000 yıl önce de tekrar çölleşmeye başlayarak bugünkü durumuna dönüştü. İşte Kuzey Afrika'daki bu sert iklim değişiklikleri nedeniyle kıta dışına birkaç dalga göç olmuştur. (Bkz.: Harita 11)

T Haplogrubu

30.000 yıl önce Asya'da oluşan bu grubun doğum yeri tam olarak bilinmemektedir. Avrupa'da az görülen T grubuna en çok Doğu Afrika'da Aden körfezi sahillerinde ve Doğu Hindistan'da rastlanmaktadır.

İtalya ve Yunanistan'da %7, Türkiye'de %3 oranında bulunmaktadır. T grubunun daha çok Güney Kafkasya, Irak ve Güney İran'da görülmesi nedeniyle Sümerler ve Elamitlerle ilişkili olduğu düşünülmektedir.

Kıbrıs, Sicilya, Tunus'ta bu gruba fazla rastlanmasının sebebi Fenikelilerin Akdeniz'e yayılmaları olabilir. ABD eski başkanlarından Thomas Jefferson bu haplogruptandır. (Bkz.: Harita 12)

L Haplogrubu

30.000 yıl önce K'dan ayrılan L grubu daha çok Pakistan ve Hindistan'da bulunmakla beraber, Türk, Kürt ve İranlılarda %4 oranında görülür. Kuzey Batı Hindistan'a ait olan bu grubun insanları Orta Doğu, Ermenistan, Anadolu, Bal-

kanlar ve İtalya'ya kadar gitmişlerdir. Bunların ticaret için batıya giden Hintliler olduğu sanılıyor.

Ayrıca, Orta Doğu ve Hindistan arasında kurulan Selçuklular, Sasaniler ve Roma İmparatorluğu gibi devletler döneminde bu Hintlilerin batıyla ilişki kurmuş olmaları mümkündür. (Bkz.: Harita 13)

J Haplogrubu

Bugün yeryüzünde en etkin birkaç haplogruptan birisi, pek çok açıdan belki de en önemlisidir. J1 ve J2 sadece nüfus olarak fazla olmasından değil, hem bulunduğu stratejik coğrafya, hem de Orta Doğu'da gerçekleştirmiş olduğu etkiler nedeniyle insanlık tarihinde önemli rol oynamıştır. 30 bin yıl önce, büyük ihtimalle Arap Yarımadası'nda doğmuş olan bu grup sadece Semitik (Arap ve Yahudi) ırkların atası olmakla sınırlı değildir. Türkiye, Kafkasya, İran ve Orta Asya'ya kadar uzanan geniş coğrafyada nüfusun büyük bölümünü oluşturmaktadır.

Levant ve Bereketli Hilal'de tarımı 12.000 yıl önce ilk defa J'nin torunları başlatmıştır. İnsanlık tarihi açısından dönüm noktası olan bu gelişme, avcılıktan yerleşik hayata geçilmesine neden olmuş, ilk köyler kurulmuş, eski Mısır ve Mezopotamya uygarlıkları böylece başlamıştır. Bugün Türkiye'de yaşayan halkın %35'ini oluşturan J1 ve J2 haplogrupları, sayıca diğer bütün gruplardan açık ara öndedir. (Bkz.: Harita 14)

Genetik açıdan Türklerle bir akrabalığı bulunmayan J1 ve J2, sadece Türkiye için değil, İtalya, Balkanlar, Kafkasya, Orta Doğu ve Güney Asya için de önemli olması nedeniyle üzerinde detaylı durulması gereken bir gruptur. Bu kitapta daha fazla yer ayıramadığım için J1 ve J2'yi bütün yönleriyle bir sonraki kitabımda ele almayı düşünüyorum. (Bkz.: Harita 15)

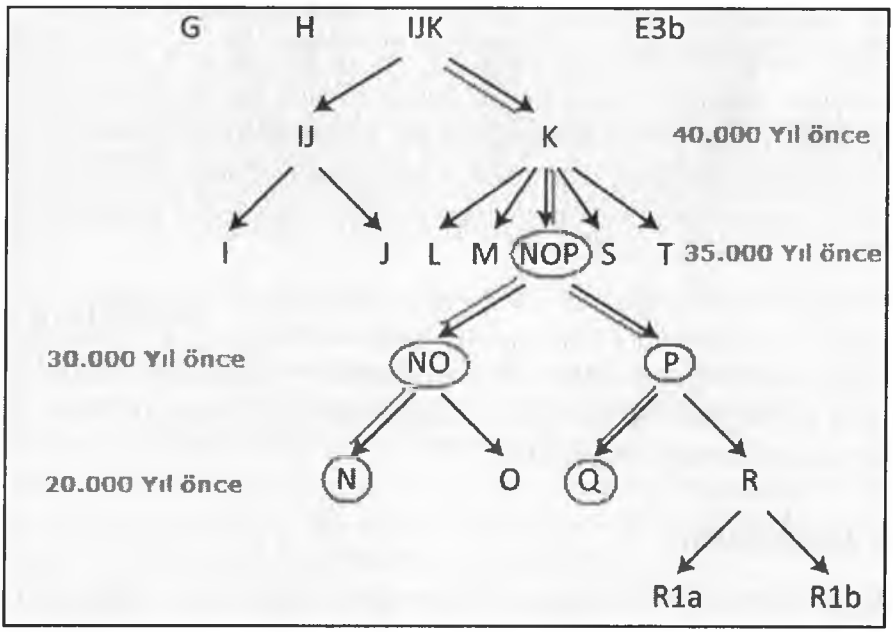
P Haplogrubu

Q ve R gibi en yaygın iki haplogrubun atası olan P'nin bugünkü nüfusu çok azdır. En çok Amerikan yerlilerinde görülen bu grup, Chipeway yerlilerinde %63 oranında bulunmaktadır. P grubuna Avrupa'da çok az rastlanır. Bunların Hun ve Moğol seferleriyle Avrupa'ya gelen Türkler olduğu düşünülmektedir. Hiçbir değişikliğe uğramadan, 35 bin yıl önceki ile aynı M45 genetik marker'ını taşıyan bir kişi Kazakistan'da tespit edilmiştir. Dr. Spencer Wells tarafından Almaty-Bişkek arasındaki evinde ziyaret edilen bu şahsın dedeleri 35 bin yıl boyunca aynı bölgede yaşamışlardır.

N Haplogrubu

Orta Asya ve Türkler için en önemli iki gruptan biri olan N, Q'den farklı olarak P grubundan değil NO'dan 15-20 bin yıl önce doğdu. Yani Orta Asyalı Türkler daha en başından beri birbirinden uzak akraba iki topluluktan oluşmaktaydı. Ön-Türklerin kurduğu devletlerde Q ve N, Orta Asya'da yaşayan R1a, R1b, C ve O gruplarıyla karışık halde bulunuyorlardı.

Aşağıdaki soyağacında görüldüğü gibi, tipik Orta Asyalı iki haplogrup N ve Q ancak 15 bin yıl geriye gidildiğinde akraba olmaktadırlar. Hint-Avrupalı ırklar R1a ve R1b ise P'den sadece 5 bin yıl sonra ayrıldılar. Bilim bizleri bazen şaşırtıyor. Genetik anlamda daha yakın akraba olan halklar tamamen iki ayrı dili konuşurken, uzak akraba olanlar ise birbirine çok yakın olan Ural-Altay dillerini konuşuyorlar.

Oysa hep aynı dili konuştuğumuz insanlarla genetik olarak daha yakın olduğumuzu düşünürdük. Galiba bugün yol ayrımına gelmiş durumdayız. Artık karar vermemiz gerekiyor; millet kavramı için daha önemli olan hangisidir? Aynı soydan gelmek mi? Yoksa tamamen ayrı ırklardan olsa da aynı dili konuşmak mı? Özellikle söz konusu olan ülke Türkiye gibi birbirinden çok uzak ırkların bir araya geldiği bir toplum olunca bu soru daha da ilginç hale geliyor.

N haplogrubunu Türkler için önemli kılan bir diğer husus, çoğunluğunu oluşturduğu Finlandiya, Estonya, Yakut ve diğer Kuzey Sibirya halklarının hepsinin Ural-Altay grubundan dilleri konuşuyor olmalarıdır. Bu yönüyle belki de tektir.

Bugün hala yüksek oranlarda görüldüğü Sibirya ve Kuzey Doğu Avrupa, ön-Türklerin de ilk yerleşim alanlarıdır. Bunların M.Ö. 600-700 yıllarında güneye inerek Moğolistan ve Orta Asya steplerine girdiklerini daha önce belirtmiştik. (Bkz.: Harita 16)

Q Haplogrubu

15 ila 20 bin yıl önce P'den ayrıldı ve kendisiyle aynı dönemde doğan R1 ve N haplogruplarıyla Orta Asya'nın ilk yerlilerini oluşturdu. (Bkz.: Harita 17)

R1 yukarıda açıkladığımız gibi dünyanın dört bir yanına dağıldı, bugün Hint-Avrupa dil grubunu konuşan Avrupalıların genetik grubu olarak kabul edilir. Diğer taraftan N daha çok Ural dillerini konuşanlara ait bir genetik gruptur. Q ise tamamen Hunlara ait haplogrup olarak bilinir. Bir diğer deyişle Q tamamen Türklere has bir gruptur. Amerikan yerlilerini istisna edersek, Q grubundan olup ta Türk olmayan bir millet yoktur. Çünkü Q hem Orta Asya doğumludur hem de bugün hala Türk lehçelerini konuşmaktadırlar.

1500 yıl önce kavimler göçü ile Hunlar Avrupa'ya yayılana kadar Q grubu Orta Asya'da yaşamaya devam etmiştir. İşte bu göçler ile Batı Avrupa'ya gelen Hunlar, sayıları az olsa da Avrupa'da varlıklarını hala devam ettirmektedirler. (Bkz.: Harita 18)

Hunların ilk önce Macaristan'a yerleştikleri biliniyor. Onların baskısıyla batıya gitmek zorunda kalan Germenlerin ataları, Goth, Ostrogot, Vizigot ve Vandallar Roma İmparatorluğu'nun çöküşüne sebep olmuşlardır.

Roma kaynakları, Hunların küçük ve elit gruplar halinde Germenlerden oluşan orduları yönettiğini belirtmektedirler. Müttefikleri Goth'larla birlikte İskandinavya'ya kadar giden Hunlar, Macaristan'dan sonra en çok Norveç ve İsveç'e yerleşmişlerdir.

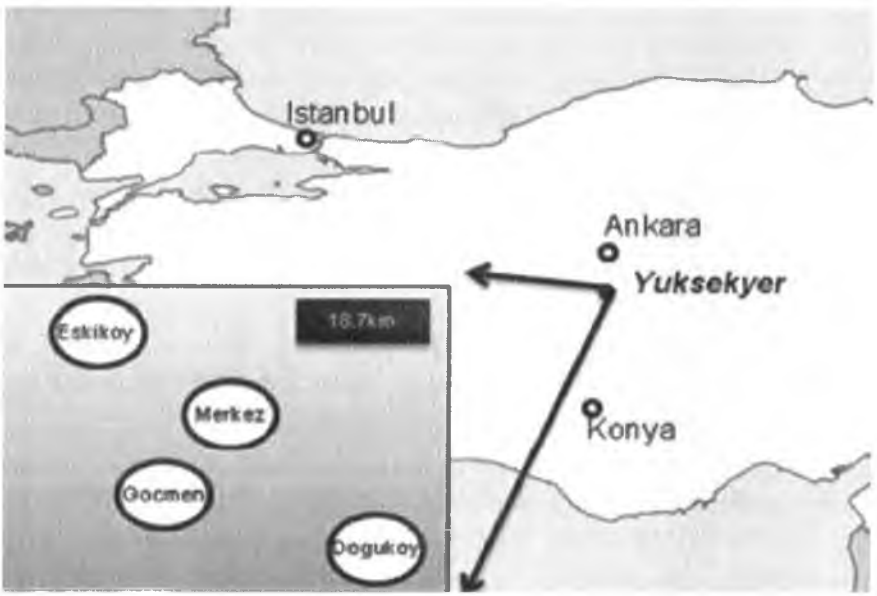
Q'nun Batı Avrupa'ya nasıl gelmiş olabileceğine dair ikinci senaryo, Ural dillerini konuşan N haplogrubu ile birlikte Sibirya'dan hareket etmiş olmaları yönündedir. Ancak bu olasılık zayıftır, çünkü Ural haplogrubu olan N1c1 ve Q'ye Finlandiya'da çok az rastlanır.

Bir üçüncü alternatif, Q grubunun Avrupa'ya13. Yüzyılda Cengiz Han'ın orduları içinde gelmiş olabilecekleri ihtimalidir. Moğol orduları C3, G, O, Q, N ve R1a gruplarından oluşuyordu. Ayrıca Moğol istilasından kaçan Kuman ve Kıpçakların da batıya göç ettiklerini biliyoruz, ancak Orta Avrupa ve İskandinavya'ya ka-

dar ulaşmaları zor göründüğünden en kuvvetli teori birinci alternatif, yani 5. Yüzyılda gerçekleşen kavimler göçüdür.

Ivan Nasidze'nin araştırmalarına göre Q grubu İran'da %2 ve %6 oranlarında görülmektedir. Bunun sebebi Selçukluların Orta Asya'dan Anadolu'ya girerken İran'da uzun süre kalmış olmalarıdır. Bu nedenle Q1a2 Doğu Anadolu ve İran'da Türkiye'den biraz daha fazla bulunmaktadır.

Afşar boylarında Q haplogrubuna %13 oranında rastlanması ilginçtir. Türkiye'de yaşayan halklar içinde Orta Asya ile en fazla bağı olan Oğuzların Afşar boyudur. Dr. Ömer Gökçümen tarafından Yüksekyer'de 140 DNA numunesi üzerinde yapılan araştırmada Orta Asya'dan geldiği bilinen Göçmenköy'de %13 Q haplogrubu, Eskiköy'de ise %23 N haplogrubu tespit edilmiştir. Türkiye geneli ile kıyaslandığında bu yüksek oranlar gerçekten de bu köylerin Orta Asya ile yakından ilişkili olduğunu göstermektedir.

(American Anthropologist Vol.113 issue 1, Ömer Gökçümen, Timur Gültekin)

Sadece Türklere ait bir genetik grup var mı?

Pek çok millet çıkış öyküsünü tek bir aileye dayandırır, efsaneler hep bu yöndedir. Ortak bir dil ve kültür şemsiyesi altında yaşayan insanlar aynı soydan geldiklerine inandıklarında millet kavramı oluşur. Bu sadece Türkler için değil, bütün ulus-devletler için geçerlidir. Ancak genetik bilimi bu efsaneleri doğrulamıyor. Orta Asyalı ön-Türkler tek bir soydan değil birkaç haplogruptan oluşuyor-

du. Hun ve Göktürk devletlerini kuranlar P, Q, N, R1a, R1b, O ve C gruplarına ait insanlardı. Ancak 30-35 bin yıl geriye gidildiğine biyolojik akrabalık söz konusudur. Proto-Türk dilinin oluşmaya başladığı 3000 bin yıl öncesinde bu farklı soydan gelen halklar çoktan kaynaşmıştı. Binlerce yıl aynı coğrafyada yaşamanın etkisiyle hangisinin dili diğerine egemen olmuştur bunu belirlemek kolay olmasa da genel görüş Q ve N gruplarının Ural -Altay dillerini konuşanların ataları olduğu yönündedir.

Türkiye'nin Genetik Yapısı

Ural ve Orta Asya'nın kuzeyinde yaşamakta olan Türk halklarının genetik yapısını Türkiye'de yaşayanlarla karşılaştıralım;

Türk dili diyalektlerini konuşan 4 halkın Y-Kromozom haplogrupları

Türk Halkları	R1b	R1a	I	N3	E3b	J	G	F	K	Q	Diğer
Tatar-Kazan	6	29	16	25	2	8	0	4	7	2	
Çuvaş	12	18	24	18	6	6	0		18		
Başkır	47	26	<5?	17	<5?	<5?	<5?	?	?	?	?
Türk	13.3	5.8	14.2	2.2	11.7	38.2	3.3		1.7		9.9

(Douglas McDonald 2005, Journal of Genetic Genaology)

Yukarıdaki tabloyla karşılaştırma amacıyla bir başka kaynağa göre Türkiye'deki haplogrupları görelim:

	R1b	R1a	I	N	E	J	G	F	K	Q	Diğer
Türkiye	16	7.5	5.5	4	11	33	11	-	-	2	10

(Stanford University, Hum Genet 114 : 127–148 , © Springer-Verlag 2003)

Sovyetler Birliği döneminde vatandaşların kimliklerinde etnik kökeni belirtilirdi. Yani herkesin nüfus cüzdanında, Rus, Kazak, Tatar, Eston, Çeçen, Özbek, Türk, Kırgız gibi etnik kimlikler yazılıydı. Bugün hala bu uygulama BDT (Bağımsız Devletler Topluluğu) ülkelerinin büyük bölümünde devam etmektedir. Eski Sovyetler Birliği'nde "Türk" olarak belirtilen halk bizim daha çok "Ahıska Türkü" diye bildiğimiz Trans-Kafkasya Türkleridir.

Rus Çarlığı'nın yerini alan komünist rejim 1. Dünya savaşında Erzurum'a kadar işgal edilen bölgelerden çekilmiş, Kars'ı da Türkiye'ye bırakmıştır. Sınırın diğer tarafında kalan Türkler bugün Gürcistan'a ait olan Meshet bölgesinde yaşamaktaydılar. 1944 yılında, yani 2. Dünya savaşı sonuna doğru Stalin tarafından Orta Asya'ya sürülen bu Türkler, Kazakistan, Özbekistan ve Kırgızistan'a yerleştirildiler. Bugün hala Kars şivesiyle Türkçe konuşmaktadırlar.

Türkiye halklarının genetik yapısını kıyaslamak için Kazan Tatarları, Çuvaş ve Başkırları seçmemin nedeni bilinen en eski Orta Asyalı Türk devletlerinin (Hun, Göktürk, Kuman-Kıpçak) hüküm sürdüğü coğrafyada yaşıyor olmalarıdır.

Bunlardan en ilginci Başkırlardır. Nüfusun neredeyse tamamı Orta Asya'dan çıktığı bilinen R1a, R1b ve N haplogruplarından oluşmaktadır. Oysa bu gruplar bugün Orta Asya'dan çok, batı ve kuzey Avrupa'da görülmektedir.

Aslında Türkiye nüfusunun ne kadar Orta Asyalı olduğunu belirleyecek kilit haplogruplar R1a ve R1b'dir. Bugün Türkiye'de %20-24 oranında görünen bu grupların Orta Asya kaynaklı olduğunu söylemiştik. Ancak bu noktada karşımıza bir sorun çıkıyor;

Başta Fransız, İngiliz, Rus, Polonya, Alman olmak üzere bütün Avrupa milletleri de bu gruplardan oluşuyor, hatta pek çoğunda bu genler Türkiye'dekinden çok daha fazla bulunuyor. Demek ki, Yunanistan, Bulgaristan ve Romanya gibi Balkan ülkelerinde bile bizden daha fazla görülen R1a ve R1b'nin bizim tarih kitaplarında anlatılan 1000 yıl önce Anadolu'ya giren Orta Asyalıların geni olma ihtimali çok zayıftır. Diğer bir deyişle R1a ve R1b Türkler Anadolu'ya girmeden önce zaten vardı.

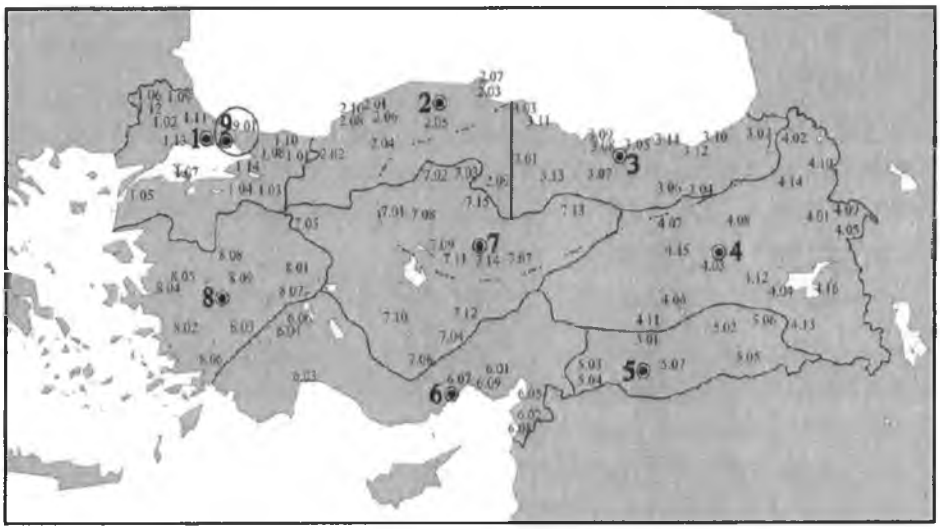
Tarih boyunca, Orta Asya'nın yerlileri olan R1a ve R1b grupları Hazar'ın kuzeyinden, Rusya ve Ukrayna üzerinden Batı Avrupa'nın en uç noktalarına kadar yayıldılar. Özellikle R1b'nin büyük kısmı Batı Avrupa'ya göç etti. Aynı soydan gelen bu insanların büyük bölümü Avrupa'da yerleşip birkaç bin yıl sonra Slav, Germen, Kelt, Angles, Sakson ve diğer Avrupalı milletleri oluştururken, Orta Asya'da kalan sayıca daha az bir bölümü ise Türkleşti.

İki bin yıl önceki Orta Asyalı Türklerde ne oranda R1a ve R1b geni olduğunu bilmiyoruz. Günümüzdeki verilere bakarsak N, P ve Q gibi Orta Asya'da doğmuş diğer gruplardan daha fazla olduğunu söyleyebiliriz.

Bugün Avrupa nüfusunun büyük çoğunluğunu oluşturan bu genler hakkında şunu söylemek hiçte yanlış olmaz; R1a ve R1b en hızlı çoğalan y-kromozom grubuydu. Şöyle de düşünebilirsiniz; R1b ve R1a'nın nüfusu N veya P gruplarına göre çok daha hızlı artmıştır. Q grubunun ise çok az bir kısmı Orta Asya'da kalmış, neredeyse tamamına yakını Amerika'ya göç etmişlerdir. Veya ikinci ihtimal, Orta Asya'da kalan Q grubu kendisiyle aynı zaman diliminde meydana gelen R1 kadar hızlı çoğalamamıştır.

Milletlerin henüz oluşmaya başladığı 5-6 bin yıl öncesine gittiğimizde Orta Asya'da yaşayan y-kromozom haplogruplarını R1a, R1b, Q, N, P, O (Çin, Uzak Doğu) ve C3 (Moğol) olduğunu belirtmiştik. Bugün Türkiye'de yaşayan halkın baba tarafından genlerini inceldiğimizde görüyoruz ki en fazla %10'u Orta Asyalı olabilir.

Türkiye nüfusunun genetik yapısı incelenirken, haritada gösterilen 9 bölgeden 523 DNA numunesi üzerinde çalışılmıştır. (Human Genet (2004) 114: 127-148, Cinnioğlu, Kivisild, King)

1.01 Akyazı, 1.02 Babaeski, 1.03 Bilecik, 1.04 Bursa, 1.05 Canakkale, 1.06 Edirne, 1.07 Erdek, 1.08 Izmit, 1.09 Kırklareli, 1.10 Sakarya, 1.11 Saray, 1.12 Sumnu, 1.13 Tekirdag, 1.14 Yalova; 2.01 Bartın, 2.02 Duzce, 2.03 Gerze, 2.04 Karabuk, 2.05 Kastamonu, 2.06 Safranbolu, 2.07 Sinop, 2.08 Uzuntas, 2.09 Zile, 2.10 Zonguldak; 3.01 Amasya, 3.02 Artvin, 3.03 Bafra, 3.04 Bayburt, 3.05 Giresun, 3.06 Gumushane, 3.07 Mesudiye, 3.08 Ordu, 3.09 Persembe, 3.10 Rize, 3.11 Samsun, 3.12 Surmene, 3.13 Tokat, 3.14 Trabzon; 4.01 Agrı, 4.02 Ardahan, 4.03 Bingol, 4.04 Bitlis, 4.05 Dogubeyazıt, 4.06 Elazıg , 4.07 Erzincan, 4.08 Erzurum, 4.09 Igdır, 4.10 Kars, 4.11 Malatya, 4.12 Mus, 4.13 Pervari, 4.14 Sarıkamıs, 4.15 Tunceli, 4.16 Van; 5.01 Adıyaman, 5.02 Diyarbakır, 5.03 Gaziantep, 5.04 Kilis, 5.05 Mardin, 5.06 Siirt 5.07 Urfa; 6.01 Adana, 6.02 Antakya, 6.03 Antalya, 6.04 Burdur, 6.05 Iskenderun, 6.06 Isparta, 6.07 Mersin, 6.08 Samandag, 6.09 Tarsus; 7.01 Ankara, 7.02 Cankırı, 7.03 Corum, 7.04 Eregli, 7.05 Eskisehir, 7.06 Karaman, 7.07 Kayseri, 7.08 Kırıkkale, 7.09 Kırsehir, 7.10 Konya, 7.11 Nevsehir, 7.12 Nigde, 7.13 Sivas, 7.14 Urgup, 7.15 Yozgat; 8.01 Afyon, 8.02 Aydın, 8.03 Denizli, 8.04 Izmir, 8.05 Manisa, 8.06 Mug˘la, 8.07 Sandıklı, 8.08 Simav, 8.09 Usak; 9.01 Istanbul

Test sonuçlarına göre Türkiye'de rastlanan y-kromozom haplogrup oranları şöyledir:

Haplogrup	**%**
J2-M172	24.0
J1-M267	9.0
I-M170	5.3
E3b-M35	10.7
G-M201	10.9
N-M231	4.0
R1b3-M269	14.7
R1a1-M17	6.9
Diğer R1	3.0

Türkiye'nin % 94,1'ini E3b, G, J, I, L, N, K2 ve R1 haplogrupları oluşturmaktadır. Orta Asya ile ilişkili olan C,Q ve O'nun toplamı sadece %3.4'tür. Bu orana Fin-Baltık halklarının genetik grubu olan N'yi de eklediğimizde, Türkiye'de %7.4 oranında Orta Asyalı gen olduğunu görüyoruz. Hint grupları H ve R2 %1.5, Afrikalı A, E3 ve E3a ise %1 oranında tespit edilmiştir.

Elbette bu test sonuçları kesin rakamlar değildir. Yapılacak yeni DNA testleri bu oranları kısmen değiştirebilir. Ancak bu aşamadan sonra büyük bir sürpriz beklemek doğru olmaz. Çünkü alınan DNA örnekleri yeterince homojen olup Türkiye'nin geneline ait genetik özellikleri yansıtmaktadır.

Ayrıca, National Geographic ile işbirliği içinde genom projesini yürüten "Family-Tree-DNA" verileri de (Bkz.: Şekil 4) paralel sonuçlar göstermektedir. Amerika Birleşik Devletleri Texas eyaletinde bulunan "Family Tree DNA - Genealogy by Genetics, Ltd." şu an dünyada en zengin DNA veritabanına sahip kurumlardan birisidir. Türkiye'de ise www.GenomTurkiye.com web sitesinden Türkçe destek sağlamaktadır.

Gen testi sonucu y-kromozomunuz Q veya N haplogrubuna ait çıktığında bu şu anlama geliyor; Baba tarafından soyunuz 20 bin yıl önce Orta Asya'ya yerleşen ve bir kısmı hala orada varlığını sürdüren insanlara dayanmaktadır. Bundan nasıl bir sonuç çıkarabilirsiniz? Eğer dedelerinizin Orta Asya'dan Türkiye'ye geldiği şeklinde bir düşünceniz varsa gen testi sizi doğruluyor demektir.

Atalarınız gerçekten de on binlerce yıl Orta Asya'da yaşamış olabilir. Ancak, Türk boyları Orta Asya'dan çıkıp İran üzerinden Anadolu'ya hareket ettiğinde Orta Asyalı büyük anneniz (örneğin 800 yıl önce) J haplogrubundan birisiyle evlendiyse, gen testi sizi artık Orta Doğu'lu olarak gösterecektir. Veya tersine baba tarafından Q, yani Orta Asyalı çıkmakla birlikte mtDNA testiniz (anne tarafından) sizi başka bir millete bağlayabilir. Dolaysıyla gen testi size etnik kimliği-

niz şudur gibi bir sonuç vermez. Genetik analiziniz sonucu tespit edilen atalarınızın anne ve baba tarafından hangi coğrafyalarda yaşadığına bakarak kendiniz yorum yaparsınız.

Kürtler

Söz Türkiye'deki genetik haplogruplardan açılmışken merak edenler olabilir, acaba Kürt kardeşlerimiz hangi gruptandır? Genelde sembolik olarak kullandığımız 'kardeş' sözcüğü bu defa gerçekten de genetik anlamda kardeşliği ifade ediyor. Nasıl mı? İşte cevabı:

Ülke/Haplogrup	I	R1a	R1b	G	J2	J1	E	T	L	Q	N	Diğer	Numune Adedi
İran	3	16.5	6.5	10	12	10	4.5	3	4	4	2.5	27	★★☆☆☆
Türkiye Kürtleri	20	16	6	2.5	10.5	9.5	11.5	5	4.5	5	0	9	★★☆☆☆
Kuzey Irak Kürtleri	17	11.5	17	4	28.5	11.5	7.5	3	0	0	0	0	★☆☆☆☆
Türkiye	5.5		16	11	24	9	11	2.5	4	2	4	3.5	★★★★☆

(Eupedia.com)

Görüldüğü gibi Kürt ve Türk Y-DNA grupları aynı olup sadece oranları farklıdır. Belki tek bariz fark Kürtlerde 'I' oranı %15 daha yüksekken, Türkiye halkında J2 oranı Kürtlere göre %18 daha fazladır. Diğerleri hemen hemen aynıdır. Anadolu'da yaşayan Kürtlerde %5 oranında Q (Orta Asya) haplogrubuna rastlanması ilginçtir. Bu oran Türkiye halkından daha fazladır. Bunun nedeni Oğuz boylarının Doğu Anadolu'ya yerleşerek uzun süre Bizans'a karşı Müslüman Kürtlerle ittifak halinde bir arada yaşamalarıdır. Bu siyasi birliktelik genetik kaynaşmayı de getirmiştir.

Bu arada, tarihçiler arasında hep tartışma konusu olan Kürtlerin kökeni hakkında da düşüncelerimi paylaşmak istiyorum. Bilindiği gibi Kürtçe aslında Fars, yani İran dilidir. Farsça ve Kürtçe, Türkçe ve Azerice gibi birbirine yakın iki diyalekttir. Milliyetçilik hastalığı insanları bazen kör edebiliyor. Çoğu zaman gözümüzün önünde duran apaçık gerçeği bile kabul etmekte zorlanıyoruz. Bunun nedeni gayet basittir. Eğer bağımsız bir devlet olmak için mücadeleye giriştiyseniz, halkınıza çevrenizdeki toplumlarla genetik veya dil akrabalığı olmayan apayrı bir ulus olduğunuzu telkin etmeniz gerekiyor. Aksi halde kurmak istediğiniz devletin varlık sebebi ortadan kalkar.

Her devletin kuruluşunu meşrulaştıran dokunulmaz tabular vardır. Örneğin Pakistan'ın İslam devleti oluşu onun varlık nedenidir. Eğer İslam unsurunu ortadan kaldırırsanız Hindistan'dan ayrılması için meşru bir gerekçe kalmaz. Irk aynı, dil aynı o zaman neden ayrı bir devlet olacaksınız? İşte bu nedenle Pakistan'ın kurucuları din faktörünü devletin varlık nedeni olarak belirlemiş-

lerdir. Pakistan'ı laik bir devlet yapmaya kalkmak demek, onun var oluş gerekçesini ortadan kaldırmak demektir ki, buna da müsaade etmezler.

Peki, aynı dili konuştuğunuz soydaşlarınızdan kendinizi nasıl ayırabilirsiniz? Cevap: Yeni bir sözcük üreterek! Aslında Hintli olan iki halktan biri kendine yeni bir isim buluyor; Pakistan. İşte böylece Müslüman Hintlilerin adı oluyor Pakistanlı, ayrı devletlerinde mutlu şekilde yaşıyorlar.

Bunun benzer örneğini Boşnak ve Sırplarda da görüyoruz. Aynı soydan gelen, aynı dili konuşan halkın Müslüman olanına Boşnak, Hıristiyan olanına Sırp diyoruz.

Demek ki insanlar konuştukları dil ve soyları aynı olsa da araya inanç ayrılığı girince yeni bir isim üretmek zorunda kalıyorlar. Acaba Şii Türklere Azeri denmesi de bunun bir örneği olabilir mi?

Diğer taraftan Sünni Farslara da Kürt adı verilerek Şii ve Sünni Farslar gruplandırılmış olmuyor mu? Benzer şekilde İran'ın doğusundaki Sünni Farslara da Tacik adı verilmesi yine mezhep ayrımını düşündürtmektedir. Tarihçilerin yıllardır bir türlü mutabakat sağlayamadıkları Kürtlerin kökeni hakkında İslam öncesi döneme ait açık bir kanıtın olmayışı bu hipotezi güçlendiriyor. Aynı durum Azeriler içinde geçerlidir. İslam öncesi döneme gittiğinizde Azeri ve Kürtler hakkında somut hiçbir şey bulamıyorsunuz. Veya bulduklarınız Türk ve Fars halklarıyla iç içedir. Zorlama sözcüklerle (Sümerler döneminde kullanılan Karda gibi) tarih yazmak hiç kolay olmasa da, geçimini milliyetçilikten sağlayanlar için başka da bir seçenek yoktur.

Farslardan ayrı bir Kürt ulusu yaratmak için uğraşanlar elbette bu söylediklerime itiraz edeceklerdir. Ama ortada bir gerçek var; Şii Türkler yani Azerilerin dili Türkçeye ne kadar yakınsa, Sünni Farslar, yani Kürtlerin de dili Farsçaya o kadar yakındır. Fasih Kürtçe bilen pek çok tanıdığım Mesnevi gibi Farsça yazılmış eserleri rahatlıkla okuyup anladıklarını görünce bu duruma kendileri de şaşırmıştır. Yine pek çok Kürt kardeşimiz Tacik ve İranlılarla Farsça konuşup anlaşabilmektedir. Dili yeterli seviyede bilmeyen veya farklı lehçeleri konuşan Kürtler ilk başta iletişim zorluğu yaşasa da, bir Türkün Tatarca öğrenmesi kadar kolay şekilde Farsçayı öğrenebilmektedirler.

Peki, Azeri ve Kürt sözcükleri nereden türemiştir? Bunlar hakkında da yine pek çok teori vardır. En kuvvetli olan görüş, Hazar denizi kıyılarında yaşayan Türklere Hazari veya zaman içinde Azeri denmiştir. Farsçada gurd, gord 'kahraman' anlamına gelmektedir. Kurd veya Kürd sözcüğünün de böyle oluştuğu tahmin ediliyor. Arapçada 'ü ve o' sesleri olmadığından, Osmanlıca vav harfi 'u,ü veya o' olarak okunurdu.

Kelimelerin kaynağı her ne olursa olsun gen testlerinin de kanıtlamış olduğu gerçek şudur ki, Kürt, Türk ve İran halkları bin yıldan fazla aynı coğrafyada birlikte yaşamanın etkisiyle kaynaşmıştır. Kuzey Batı İran'da 30 milyon Şii Türk ile Güney Doğu Türkiye sınırları içinde bir o kadar Sünni Fars yüzyıllardır birlikte yaşamaktadırlar.

İş siyasete gelince de Sünni Farslar (Kürtler) kendilerine Sünni Türkleri daha yakın bulmuş, Şii Türkler (Azeriler) ise -Safevi devletinde olduğu gibi- Şii Farslarla ittifakı tercih etmişlerdir.

Tehlikeli sularda dolaştığımın farkındayım. Saflar belirlenmiş, kılıçlar çekilmiş, şahinler savaş çığlıkları atarken, temeli bölünme ve çatışma üzerine kurulmuş bu aşırı milliyetçi politikaların bir hile olduğundan bahsediyorum. Anadolu'da yaşayan Türk ve Kürt genlerinin aynı köklerden geldiğini kanıtlayan bilimsel verilerin, bütün gücünü savaş ve kandan alan kişiler tarafından kabul edilmesini asla bekleyemeyiz. Çünkü bu onların saçtığı düşmanlık tohumlarının imhası, dolaysıyla ırkçılığa dayalı saltanatlarının da sonu demektir. Yıllardır beslendikleri kanın ellerinden alınması karşısında çıldıran vampir yarasalar gibi çığlıklar atarak, gen testlerinin küresel komplolar olduğuna ulusunu inandırmalıdırlar ki o kanı emmeye devam edebilsinler.

Menfi milliyetçiliğin insanın benliğini okşayan bir tarafı vardır. Özellikle kalabalıksanız, yani çoğunluktan yanaysanız, güçsüz ve azınlık olanlara kendi kimliğinizi dayatmanın gurur okşayıcı tadına varanlar, bütün olanaklarını seferber ederek ait oldukları ulusu yüceltmeye gayret ederler. Tarih kitaplarını kahramanlık destanlarıyla doldurmak, o ırka mensup olmanın nasıl yüce bir ayrıcalık olduğunu her fırsatta vurgulamak çoğunluk psikolojisinin uyguladığı klasik yöntemlerdendir. Kendilerini üst kimlik olarak kabul etmeyenleri vatan hain ilan etmeyi pek severler, çünkü bilirler ki herhangi bir çatışma durumunda karşı tarafı hırpalama gücüne sahiptirler.

Çoğunluktan ve güçlüden yana olmak insana bir çeşit güven duygusu da verir. Doğası gereği, insan sürekli kendini güvene alma gayreti içindedir. Aslında yaşam boyu verdiğimiz bütün mücadele, daha çok para kazanma çabası, kariyer, sosyal statü, rütbe hep geleceğimizi garantiye alıp kendimizi güvende hissetme içgüdüsünün sonucudur. Dolaysıyla, insanda özgüven azalıp korku arttıkça kalabalık olan tarafı tutma, siyasette güçlünün veya çoğunluğun yanında yer alma gibi davranışlar sergiler. Kimin haklı, neyin doğru olduğu gibi vicdani sorular da o korku tarafından bastırılır.

Aslında bu kişiler çoğunlukla akıldan ziyade duygularıyla hareket etmeye sevk edildiklerinin farkında bile değillerdir. Şu basit soruyu kendilerine sormayı hiç akıllarına bile getirmezler; Eğer Rusya'da doğmuş bir Türk olsaydınız, Rus

kimliğini üst kimlik olarak kabul ederek "Ben Rus'um" der miydiniz? Veya Kuzey Irak'ta bir Türkmen'e Kürt üst kimliği dayatılarak "Ben Kürt'üm" demeye zorlanmasını kabul edebilir misiniz? Acaba o Türkmen'in yerinde olsanız "Arap'ım veya Kürt'üm" diyebilir misiniz?

Sanıyorum cevapları hepimiz biliyoruz. Öyleyse, neden insanlar kendilerine yapılmasını istemediklerini başkasına yapmaya bu kadar heveslilerdir? Cevabı yukarıda verdik, çünkü biz burada daha kalabalığız, daha güçlüyüz ve istediğimiz her şeyi yapabiliriz! Bu zehirli balın tadına aldananlar unutmamalıdır ki ektikleri düşmanlık tohumuyla kendi geleceklerini mahvediyorlar. Bugün bu dayatmaya maruz kalan insanlar, yarın ellerine fırsat geçtiğinde aynı düşmanca yöntemle karşılık verirse ne diyeceksiniz? Soydaşlarınız, Arap'ım, Kürdüm, Rus'um demeye zorlanırlarsa onların hakkını ne yüzle savunacaksınız?

Kaldı ki, hepimize insan haklarının hiçe sayıldığı ve baskıcı bir rejim olarak öğretilen Sovyetler Birliği'nde bile böyle bir uygulama olmadı. Yukarıda bahsetmiştim, halkın nüfus cüzdanında etnik kökeni belirtilir, ben Türk'üm, kimliğime Türk, Azeri veya Tatar yazın diyene istediği ırk yazılırdı. Bugüne kadar da, bu konuda bana baskı yapıldı, bana zorla Rus'um dedirtilmek isteniyor diyen bir kişi duymadık. Yasal anlamda her millete özgürce istediği dilde eğitim yapma hakkı verilip, sonra usta bir siyasi manevrayla Rus dili bütün uluslara öğretildi. Kısacası hiç beğenmediğimiz komünist rejim bile bu temel hakları engelleme yoluna gitmedi, kimseye alt-üst kimlik dayatmadı.

Aslında bu gen testleri pek çoğumuz için bu kadar şaşırtıcı olmaması gerekirdi. Bizler zaten çocukluğumuzdan beri Adem ile Havva'dan geldiğimiz ve bütün insanların kardeş olduğu inancıyla eğitildik. Şimdilerde itirazları görünce biraz şaşırıyorum, demek ki pek çok insan buna inanıyormuş gibi yapsa da aslında inanmıyormuş. 21. Yüzyıl başında yapılan gen testleri zaten yüzyıllardır bize anlatılan inançların doğru olduğunu kanıtlamaktan başka bir şey yapmadı. Öyleyse sorun nedir? Neden hala toplumun önemli bir bölümü bu gerçeği kabullenmekte bu kadar zorlanıyor? Birilerini aşağılayarak kendini üstün görmek insan egosuna ne kadar büyük bir zevk veriyor olmalı ki, ne din ne de bilim onu bu zehirli lezzetten vazgeçiremiyor.

Eğer inançlarımızda biraz samimi olsaydık, bugün bu konuyu tartışmaya bile gerek olmazdı. Maalesef batıdan gelen bu ırkçılık virüsü, kendisini inançlı olarak tanımlayanların bile iliklerine kadar işlemiş durumda. Hatırlarım, çocukluğumuzda bu hastalığın belirtileri görülse de toplumun genelinde pek etkisi yoktu. Sıkça Laz fıkrası anlatır, biraz Kürt kardeşlerimizle eğlenir, ara sıra da farklı memleketlerden insanlarımızla dalgamızı geçerdik, kimse de bundan dolayı alınmazdı.

Irkçılığın ne olduğunu ilk defa ben yurt dışında, batı kültüründe gördüm. Herhangi bir millet hakkında bizdeki gibi bir Temel fıkrası anlatırsanız birkaç yıl hapisle yargılanabilirsiniz. Şaka etmiyorum, kendinizi bir anda ırkçılık suçlamasıyla yargı önünde bulursunuz. Bugüne kadar Yahudi, Kayserili fıkrası anlattık diye bize dava açan bir Yahudi komşumuz olmadı. Eğer böyle bir suç olsa, Karadenizli kardeşlerimize ödeyeceğimiz tazminatları varın siz hesaplayın. Bu pek çoğumuza garip gelebilir, ama Batı Avrupa'da hiç kimse ırkıyla ilgili yapacağınız bir şakayı veya eskilerin tabiriyle istihzayı kaldırmaz, alacağınız cezalara kendiniz bile şaşırırsınız bu kadar büyük suç mu işledim diye!

Biz toplum olarak bu konuda o kadar rahatız ki, bırakın fıkrayı, şakayı, yeri geldiğinde kavgada adamın milliyetiyle ilgili her hakareti etsek bile kimse gidip bu yüzden dava açmaz. Birisi şikayetçi olsa dahi, herhalde polis ve savcı bile böyle bir davaya güler geçer. Çünkü bizde ırkçılık hiçbir zaman olmamıştır. O kavgada kızgınlıkla karşısındakinin milletine, memleketine demediğini bırakmayan kişinin oğlu gider yine diğerinin kızıyla evlenir, fıkra anlatıldığı yerde kalır, beraber gülünür, tartışma bitince kötü sözler unutulur ve biz yine devam ederiz birlikte kardeşçe yaşamaya...

İşte bu yüzden futbolcumuz da anlayamaz maç esnasında kızgınlıkla söylediği bir söz yüzünden neden ırkçılıkla suçlanarak mahkemelik olduğunu. Zaman zaman ağzımızdan yanlış sözler çıksa bile, gerçekten de bizim özümüzde hiçbir insanın derisinin rengine veya ırkına ön yargı yoktur. Yeri gelir oturur aynı kaptan birlikte yeriz, yeri gelir evleniriz, bazen şakalaşır, bazen de birbirimize kızarız ama asla kendimizi ne ondan üstün ne de aşağı görürüz.

Bu kardeşlik bizim hamurumuzda vardır, 1000 yıllık geleneğimizden kaynaklanan insani değerler sayesindedir ki üç kıtaya hükmeden imparatorluğu onlarca milletle beraber kurmuş ve birlikte yönetmişizdir. Berlin konferansında Osmanlı heyetine Rum Karatodori Paşa başkanlık ederek sömürgecilere karşı haklarımızı savunmuş, nice Kürt, Laz, Arap, Çerkez paşalar cepheden cepheye koşmuş, yeri gelmiş sadrazamlık yapmış, yeri gelmiş bu topraklar uğrunda can vermişlerdir.

Ama Avrupalı bizim bu yönümüze yabancıdır. Tıpkı bizim onların ırkçılık duygularını anlamakta zorlandığımız gibi, onlar da bizim bu topraklarda nasıl kardeşçe yaşadığımızı anlamakta zorlanmışlardır. Bunu anladıkları günden itibaren de bütün güçleriyle milliyetçilik hastalığını bize bulaştırma gayreti içindedirler. Kısmen başarılı olduklarını da inkar edemeyiz. Bu sebepledir ki koskoca imparatorluktan kala kala bir avuç millet kaldık şu topraklarda. Şimdi de birkaç parçaya daha bölmek için uğraşıyorlar.

Neden bu açıklamayı yapma gereği hissettim? Gen testlerini, Türk ve Kürt milliyetçiliğini yok etmek için icat edilmiş bir tuzak, batılı devletlerin bir komplosu olarak görenler ve benim gibi bu konuyu araştıranların aldatıldığına inananlar, hatta daha ileri gidip ihanetle suçlayanlar bir düşünsünler acaba kim batı emperyalizmi tarafından aldatılmış durumdadır? 300 yıl önceki gibi tekrar birlik olarak bu topraklarda kardeşçe yaşamamız mı sömürgecilerin işine gelmektedir, yoksa daha çok bölünmeye neden olan, anlamsız, boş milliyetçilik kavgaları mı?

Millet ve Milliyetçilik kavramları nasıl doğdu?

Konu Kürt genetik gruplarından açılınca ister istemez biraz siyasete de girmiş olduk. Yeri gelmişken kısaca bu milliyetçilik konusuna da değinmekte yarar var. Tarihte milliyetçilik akımlarının ilk defa 1789 Fransız devrimi sonrası ortaya çıktığını pek çoğumuz bilmeyiz. 300 yıl önce bugünkü gibi ulus-devletler yoktu.

Peki, eski çağlarda devletler nasıl kurulurdu? 5-6 bin yıl önce, bir köyün veya küçük bir topluluğun lideri konumundaki aile ve o ailenin temsilcisi, kendisine itaat eden halktan küçük bir silahlı birlik oluşturup köyünü dış saldırılara karşı korurdu. Eski çağlarda maddi gelir elde etmenin, gıda kaynaklarına ve zenginliğe ulaşmanın iki yolu vardı; Ya kendiniz bütün bir yıl boyunca eker, biçer, çalışır çabalar elde edersiniz veya komşu köye saldırarak onların sahip oldukları hayvanlara, gıdalara ve değerli eşyalara kısa yoldan sahip olmayı denersiniz. Bu ikinci yol tabii ki daha tehlikelidir.

Ancak sayıca daha kalabalıksanız ve daha üstün silahlara sahipseniz, bu yöntemle çok daha kısa zamanda zengin olabilirdiniz. Siz ve beslemekte olduğunuz savaşçıların çalışmasına gerek kalmaz, köylülerden topladığınız gıda ve diğer malzeme ile ihtiyacınızı karşılar, itiraz edeni de elinizdeki ucu sivri uzun demirlerle hizaya getirirdiniz. Eğer birkaç köye bu şekilde otoritenizi kabul ettirip idare altına aldıysanız, artık sizin de küçük bir devletiniz var demektir. Bundan sonra düşüneceğiniz tek şey, vergileri biraz artırıp daha çok asker beslemek olurdu ki birkaç kilometre uzaktaki kabileyi de ilhak edebilesiniz.

Unutmamalıyız ki 200.000 yıllık homo sapiens tarihinin sadece son birkaç bin yılında bu tarz idareler oluştu. Bunun sebebini daha önce açıklamıştık. 12.000 yıl önce buzul çağı sona erip tarım başlayana kadar insanlar küçük gruplar halinde ve ilkel silahlarla hayvanları avlayarak yaşıyorlardı. Yapılabilen silahlar sadece yontulmuş taş ve kemiklerden ibaretti. Doğal olarak böyle bir silahla kalabalık bir topluluğa üstünlüğünüzü kabul ettirip yönetim altına alamazdınız. Ayrıca bir bölgeye yerleşip sahiplenme şansınız da yoktu. Av hayvanlarını,

nehirleri veya deniz sahilini takip etmek zorundaydınız. İnsanların Afrika'dan yeryüzüne yayılışını işte bu açıdan değerlendirmek gerekir. Her yıl sadece 4-5 km. hareket etseler, 5 bin yılda bu 20-25 bin km. eder ki bütün yeryüzüne dağılmak için yeterli bir süredir.

İnsanlarda toprağa sahip olma bilinci ancak tarımın başlamasıyla oluştu. Topraktan elde edilen gıdalar önemli bir beslenme kaynağı olunca o bölgeye yerleşmek için basit kulübeler, sığınaklar inşa edildi. İşte böylece ilk köy veya kabile hayatı 8-10 bin yıl önce başladı. İnsanların hayvanları evcilleştirerek metal araçlar yapması için birkaç bin yıl daha geçmesi gerekti.

Sonuç olarak, sadece 8 bin yıl önce yukarıda anlattığımız şekilde kabileleri bir araya getirip merkezi bir yönetim kurmak mümkün oldu. Basit eşyalar, çömlekler ve metal el işçiliği geliştiren bu topluluklar henüz devlet sayılmadığından Yamna kültürü, Andronovo kültürü, Repin kültürü gibi isimlerle adlandırılırlar.

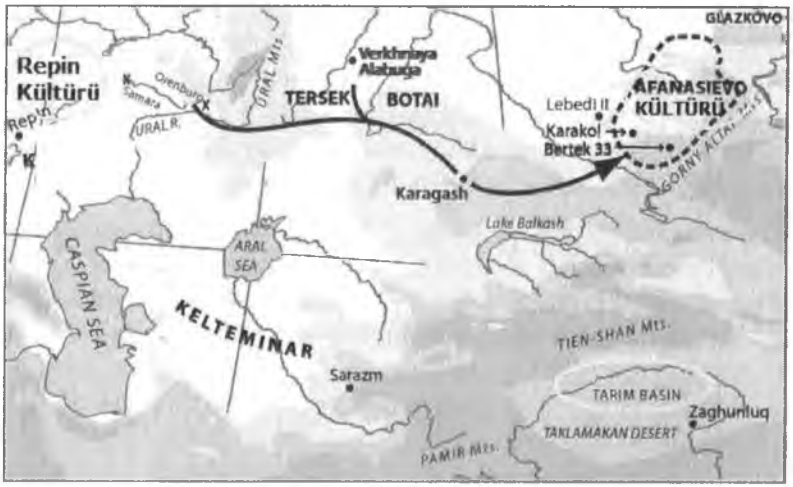

Devlet sayılabilecek çapta oluşumlar, atın evcilleştirilip kılıç ve diğer metal silahların yapılmasıyla ortaya çıktı. Çünkü ancak o zaman uzak mesafelere gitmek ve geniş bir coğrafyayı kontrol etme imkanı doğdu.

M.Ö. 4000-3000 yıllarında Kuzey Kafkasya'da gelişen Maykop kültürünün bunu başaran ilk toplum olduğunu biliyoruz. O zamana kadar bilinen en eski kültürler yukarıdaki haritada gösterilmiştir.

At arabaları, kılıç ve diğer metal silah yapımında ustalaşan Kuzey Kafkasyalılar güneye indiklerinde karşılarına çıkan daha kalabalık toplulukları kolayca yendiler. Bir bölümü güneye, Anadolu'ya giden bu insanların diğer bir bölü-

mü de Ukrayna üzerinden Batı Avrupa'ya geçtiler ve tarihte bilinen ilk devletler böylece oluştu.

İlk önce Dicle ve Fırat kıyılarındaki bereketli topraklara yerleşen Sümerler (M.Ö. 3500), Nil çevresinde Mısır, İndus nehri kıyılarında Harappanlar ve Huanghe (Sarı Irmak) çevresinde yaşayan Çinliler devletleştiler. Sarı Irmak Çinlilerinin birleşerek devlet olmaları ancak M.Ö. 1700'de mümkün oldu.

Aynı dönemde (M.Ö. 3200-1700) Orta Asya'da tunç çağını yaşayan Afanasyevo kültürü vardı (Rusça: Афанасьевская культура). Altay dağlarının kuzeyindeki bozkırlarda gelişen bu kültürün, avcılık, hayvancılık, taştan ve bakırdan eşyalar yaptıkları bilinmektedir. Kurganlardan edinilen bilgilere göre kartalı kutsal bir hayvan olarak kabul etmişler, pençesini mezarlara koymuşlar ve mezar taşlarına da kartal şekli oymuşlardır.

Tarihçiler Afanasyevo kültürünün batıdan gelen Repin kültürünün devamı olduğunu düşünmektedirler. Bu kültür, daha sonra Orta Asya Türk devletlerini kuranların ataları olarak kabul ediliyor.

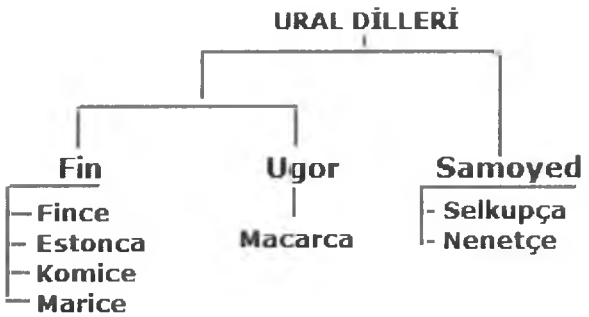
Daha sonra M.Ö. 1700 ile M.Ö. 1200 arasında Andronova Kültürü (Rusça: Андроновская культура) doğdu. Afanasyevo kültürüne benzeyen ve daha ileri bir seviyeye ulaşan bu toplumda bakır yanı sıra tunç, gümüş ve altından aletlere de rastlanmıştır. Atı evcilleştiren Andronovo Kültürünün Ön-Türklere ait olduğuna dair kanıtlar vardır.

M.Ö.450'ye kadar Türklerin Kuzey Sibirya taygalarında yaşadığı kabul edilir. Bu tarihten itibaren Moğolistan'a doğru hareket ederek o bölgede yaşayan Hint-Avrupa halklarını topraklarından çıkardıkları düşünülmektedir.

Bugün hala Kuzey Sibirya'da yaşamakta olan Selkupların büyük bölümü (%60) Q haplogrubundan oluşmaktadır. Q grubu, Selkuplardan sonra en çok Rusya Federasyonu içinde (Moğolistan sınırında) Altay halkında görülür. Bu da Türklerin atalarının kuzeyden Moğolistan'a geldikleri tezini güçlendirmektedir.

Selkupça ve Nenetçe, Ural kolunun Samoyed dillerindendir. Fin-Ugor (veya Ogur) grubunda ise Macar, Fin, Eston, Komi, Khanti-Mansi dilleri vardır. (Bkz.: Harita 19)

M.Ö. 5. yüzyıla kadar hep kuzeyde yaşayan ön-Türklerin, önceleri küçük gruplar halinde, daha sonra ise tamamen güneye inerek Balkaş bozkırlarına ulaştıkları bilinmektedir.

O dönemde ön-Türk halkları devlet oluşturmak üzere henüz yeni birleşmekteydiler. Bu gecikmenin sebebi olarak göçebe hayat tarzı gösterilebilir. Tarım ile uğraşanların yerleşik olmaları nedeniyle bir araya getirilmeleri daha kolaydı.

Çin Seddi'nin inşa edilmeye başlandığı bu dönemde Orta Asya kavimlerinin de birleşerek önemli güç oluşturduğunu görüyoruz.

Orta Asya'nın bu yeni sakinleri önlerine çıkan Hint-Avrupalıları yenmişler ve kendi dillerini kabul ettirmişlerdir. Zaman içinde Q haplogrubu Orta Asya nüfusu içinde iyice azalsa da, Türkçe bölgede yaşayan tüm halkların ortak dili olmuştur.

1970 yılında Kazakistan'ın Almatı şehrinde bulunan 'altın elbiseli adam' mezarından çıkarılan eşyaların M.Ö. 500 yılına ait olduğu tahmin ediliyor. Demek ki o dönemde ön-Türkler, Sibirya'dan Tanrı (Tien Şan) Dağlarına kadar bütün Orta Asya'ya yayılmışlardı. Türk tarihi açısından önemli olan bu kalıntılardan bir kepçe üzerinde ön-Türkçe yazılar görülmektedir. Bu yazılar Kazım Mirşan ve Oljas Suleymanov tarafından okunmuştur.

Kuzey Asya halkları içinde devlet olmayı en erken başaran Donghu'lardır. Çince Dong 'doğu', Hu ise 'yabancı' anlamına geldiğinden, Çin kaynakları bu kavimden 'doğudaki yabancılar' şeklinde bahsetmektedir. Konuştukları dil Altay grubundan olup Proto-Moğol dilidir. Aynı dönemde Çin'de pek çok küçük krallık mücadele halindeydi. Tarımla uğraşan yerleşik Çin halklarının doğu ve kuzeyden gelen göçebelerle savaşı yüzyıllar boyunca devam etmiştir.

M.Ö. 8. ve 3. yüzyıllarda Doğu Avrupa ve Orta Asya'da hüküm süren İskitlerle sınır halinde yaşayan Xiongnu devletinin orijini hakkında farklı görüşler vardır. Tokaryan, Moğol veya Türk oldukları tartışılsa da genellikle Altay dil grubunu konuşan Proto-Türkler olarak kabul edilirler. Xiongnu'lar, doğudaki rakipleri Donghu'ları yenerek sınırlarını genişlettiler. Aslında o dönemde Türk-Çin savaşından söz etmek doğru olmaz. Çünkü pek çok krallık kendi aralarında sürekli savaş halindeydi. Moğol ve Türk orijinli kavimler kendi aralarında savaştıkları gibi Çin kralları da yine kendi aralarında savaşmaktaydılar. Bu nedenle pek çok karşılıklı ittifaklar kurulmuş, politik evlilikler yapılmıştır.

Bu konuya milliyetçilik nedeniyle girdiğimiz için hatırlatmakta yarar var; Devletlerin yeni yeni oluşmaya başladığı bu dönemde henüz millet kavramı olmadığından, her kağan veya yabgu kendi gücünü artırma gayretindeydi. Doğal olarak rakibinin hangi dili konuştuğunun pekte önemi yoktu. Önemli olan tek şey hükümdarlık alanım olabildiğince genişletmek ve rakiplerini ortadan kaldırmaktı. Sadece Türkler değil, diğer bütün devletler için de aynı şey geçerlidir. Krallar iktidarlarını devam ettirebilmek için soydaşlarıyla savaşmaktan çekinmedikleri gibi yabancı milletlerle de ittifaklar kurmuş, hatta evlenmiş, akrabalık ilişkilerini politik nüfuz elde etmek için kullanmışlardır.

Bu nedenle son iki yüzyılda kurulan ulus-devlet modelleri ile Fransız devrimine kadar süren binlerce yıllık devlet geleneği tamamen farklıdır. Eskiden ülke, hükümdarın şahsi malı olduğundan genelde kurucusunun adıyla anılır veya onun uygun gördüğü bir isim konurdu. Böyle bir sistemde doğal olarak millet kavramının oluşmasına olanak yoktu. Romanovlar, Osmanoğulları, Han hanedanı, Tudorlar, Habsburglar... Hepsi aile devletidir. Zaten bunun dışında başka bir devlet modeli de yoktu. Belki Roma İmparatorluğu gibi bazı istisnalar görülse de çoğunlukla mutlak monarşilerdi. Kral isterse devletini kendi adıyla kurar, isterse 'Kutsal Roma Germen İmparatorluğu' gibi bir isim koyabilirdi. Sadece konuştukları diller bugün bizim için belirleyici olmaktadır.

Milliyetçi bir anlayışla imparatorluk yönetmenin mümkün olmadığını bilen kraliyet aileleri, ülkelerinde barındırdıkları farklı etnik grupları idare etmek için kendilerine göre yöntemler geliştirmişlerdi. Bu kralların bir kısmı bugünkü koşullara uyum sağlamayı başardı ve saltanatlarını halen devam ettirmektedirler.

İlk defa Fransız ihtilali sonrası binlerce yıllık devlet geleneği sarsılıp cumhuriyet rejimi denendi. Dünyayı adamakıllı karıştıran bu devrim sonrası ne oldu, ne tür devlet modelleri çıktı şimdi bunu inceleyelim.

1. Fransızların bizzat kendilerinin uyguladıkları ulus-devlet modeli;

   Bu modele göre Fransa'da yaşayan herkes Fransız'dır. Etnik kökeni Afrika, İtalyan, Türk, Bask fark etmez, Fransa vatandaşı ise Fransız kabul edilir. Burada bir dilbilgisi ayrıntısını bilmemizde yarar var. Türkçenin zenginliğinden dolayı bizim üç farklı sözcük ile ifade ettiğimiz 'Fransalı, Fransız ve Fransızca'nın karşılığı tek kelimedir: Français (franse diye okunur). Yani birisi 'Je suis français' dediğinde bunu iki şekilde tercüme edebiliriz: 'Ben Fransız'ım' veya 'Ben Fransalıyım' İngilizcede de aynı şekildedir.

   Demek ki bir Cezayir veya İtalyan asıllı vatandaş bu cümleyi söylediğinde 'ben Fransalıyım' demiş oluyor. Ama öyle bile olsa Basklar gibi bazı etnik grupları bu cümle rahatsız ediyor. Sanırım bu modeli fazla anlatmaya gerek yok, bizdeki sistem de Fransa'dan aynen alındığından bunu hepimiz yakından tanıyoruz.

2. İngiliz modeli;

   İngiltere'nin milliyetçilik sorunları Fransa'dan daha derindir. Ama kendilerini bir konuda takdir etmeliyiz. İngilizler ileride çıkacak sorunları çok iyi analiz etme ve önceden tedbirini alma yeteneğine sahip bir milletir. Bu yeteneklerini insanlığın faydasına pek kullanmasalar da, bu sayede kendi

çıkarlarını korumayı hep başarmışlardır. Nitekim İngiliz kraliyet ailesinin hala dimdik ayakta durması da bunun bir kanıtıdır.

Peki, İngilizler bu milliyetçilik sorununu nasıl çözdüler? Tanıyanlarınız bilir, bir İskoç'a, İrlandalıya hayatta 'I am English' dedirtemezsiniz. İngiltereliyim anlamında bile söylemezler. Bunu bilen İngilizler, soruna imparatorluk mantığıyla bir çözüm üretmişlerdir. Devletin adını 'United Kingdom of Great Britain' yapınca bütün etnik grupların kabul edeceği bir ortak payda bulundu. Herkes rahatlıkla 'I am British' (Ben Britanyalıyım) diyor, çünkü Britanya adanın adı. Yani etnik değil coğrafi bir isim. Böylece kraliyet çatısı altında bütün ulusları birleştirmiş oldular. Amerikan modeli de buna benzemektedir. Kıtanın adı ile devlet adı aynı olunca etnik gruplar 'ben Amerikalıyım' demekte bir sakınca görmüyor.

3. Almanlar da bu milliyetçilik fırtınasından etkilendiler. Onların modeli ise kendilerine uygun bir çözüm oldu. 20. Yüzyıl başlarında Alman milliyetçiliği son derece anlaşılır ve basitti. Annen ve baban Alman ise sen de Alman olursun. Aksi halde Alman sayılmazsın. Yani Fransızların uyguladığı gibi, ben Fransızım demekle bu iş olmaz dediler. Daha sonra çok eleştirilse de aslında Almanların yaklaşımı dürüstçe idi.

   Etnik kimlik anne-babadan gelen genetik bir özelliktir. Fransa'da doğmuş olabilirsiniz, ama eğer çekik gözlü Japon anne-babanızın genlerini taşıyorsanız, diliniz ben Fransız'ım dese bile, aynaya baktığınızda yüzünüz sizi yalanlayacaktır. Fransız, Alman, İngiliz, Rus ırk adlarıdır, öyle doğulur, sonradan olunmaz. Veya karar vererek değiştirilemez. Tıpkı saçlarınızın siyah, gözlerinizin mavi olması gibi! Hayır, ben kendimi sarışın hissediyorum demekle nasıl saçınızın rengi değişmiyorsa, ben kendimi Fransız gibi hissediyorum demekle de genleriniz değişmez. Ben Almanların bu yaklaşımını dürüst olmalarına bağlıyorum. Hepimiz az çok Almanları tanırız. Yalan söyleyemediklerini çok iyi biliriz. Bu yüzden temeli yalan üzerine kurulu Fransız modelini kabul etmemeleri de gayet doğaldır.

Peki, biz ne yaptık? Kendimize uygun bir model üretecek yerde takıldık Fransa treninin peşine, olduk son vagon. Kurduk onların modeline göre Türkiye Cumhuriyeti'ni, son doksan yıldır onlar nereye giderse biz de oraya savruluyoruz! O gün bugündür iki yakamızı bir araya getiremedik. İşin doğrusu, Fransızların kendileri de icat ettikleri rejimden bir hayır görmediler. Belki de yapmamız gereken Fransa'yı taklit etmek yerine, kendi tarihimize, geçmişimize bakarak özgün bir model geliştirmekti.

Aslında Türkler tarihte hiçbir zaman adında 'Türk' geçen bir devlet kurmamışlardır. Siz daha "ama Göktürk devleti..." demeden ben söyleyeyim, Bumin ve İstemi Kağanların kurmuş olduğu bu devletin adının Göktürk olduğuna dair herhangi bir belge yoktur. İçinde Türk kelimesi geçen ilk tarihi belge 1889'da bir Rus Araştırmacı, Yadrintsev tarafından bulunan Orhun kitabeleridir. Bu yazıtlar 1893 yılında Danimarkalı Wilhelm Thomsen, daha sonra Rus Türkolog Vasily Rudlov tarafından çözülmüştür.

Göktürk kelimesi sadece Kül Tigin anıtının doğu yüzünde geçmektedir;

"Üstte mavi gök, altta yağız yer kılındıkta, ikisi arasında insanoğlu kılınmış. İnsanoğlunun üzerine ecdadım Bumin Kağan, İstemi Kağan oturmuş. Oturarak Türk milletinin ilini töresini tutuvermiş, düzenleyivermiş. Dört taraf hep düşmanmış. Ordu sevk ederek dört taraftaki milleti hep almış, hep tabi kılmış. Başlıya baş eğdirmiş, dizliye diz çöktürmüş. Doğuda Kadırkan ormanına kadar, batıda demir kapıya kadar kondurmuş. İkisi arasında pek teşkilatsız Gök-Türk öylece oturuyormuş..."

Yazıtlarda Göktürk devleti, kağanı gibi herhangi bir tabir yoktur. Kitabelerin yazıldığı 8. yüzyılda Orta Asya ile teması olan Roma, Sasani veya Çin kaynaklarının hiçbirinde de böyle bir devlet adı geçmemektedir. Kazım Mirşan'ın tercümesine göre bu sözcük aslında Kök-Türk değil, 'k' ayrı yazıldığı için ök-ük-Türk okunması gerekir. Yani kast edilen bir devlet adı değil, Gök Tanrı ile ilgili, kutsallık ifade eden bir sıfattır.

Gelmek istediğim nokta şudur; Türklerin kurduğu devlet sayısı pek çoğumuzun zannettiği gibi cumhurbaşkanlığı forsundaki 16 yıldızdan ibaret değil, belki 100'den fazladır. Ama hiçbirinde Türk adı geçmez. Ne İslam öncesi ne de İslam sonrası kurmuş oldukları devletlerde etnik kimliğe vurgu yapan bir tek sözcük kullanmamışlardır. Bunun nedenleri üzerinde duracak değilim, sadece Türklerin kendilerinden sayıca çok daha kalabalık toplumları yönetmedeki başarılarına dikkat çekmek istiyorum. Belki de idare ettikleri onlarca farklı milleti bir imparatorluk çatısı altında birleştirmenin sırrı burada yatıyor. Çünkü ulus-devlet modeli sürekli bölünme ve küçülme üzerine, imparatorluk ise birlik olup büyüme esasına göre kurulur.

Bugünkü devlet politikamız ise adeta atalarımızın tam tersine bir yol izliyor. Sadece kendi ülke sınırları içinde yaşayan bütün etnik gruplara Türk'üm dedirtmek için zorlamakla kalmıyor, Tatar, Kırgız, Kazak, hatta Macarların da "ben Türk'üm" demesini istiyor. Gerekçesi de Orhun anıtlarındaki Türk sözcüğü. Ancak, aynı yazıtlarda Kırgız ve Tatarların da adı geçiyor. Demek ki Türk sözcüğü diğer Ural-Altay dillerini konuşan Orta Asyalılardan daha eski veya onların tü-

münü kapsayan bir kavram değil. Kaldı ki öyle olsa bile bugün bunun kavgasını vermenin ne anlamı var? Özbek, Kırgız kardeşlerimizi böyle lüzumsuz tartışmalarla yıpratmanın bize bir yararı var mı?

Atalarımız bizim gibi bu tür küçük tartışmalarla uğraşmadan kendilerine yakışanı yapmışlardır. Anlamsız milliyetçilik kavgalarıyla didişmek yerine kurmuşlardır devlet-i aliyi ve bütün ulusları aynı sancak altında toplayıp kimlerin torunu olduklarını lafla değil icraatla göstermişlerdir. Bakalım biz ne zaman batılının sakat ırkçı kafasıyla düşünmeyi bırakıp atalarımızın izinde yürümeyi öğreneceğiz.

Politik Görüşüm

Bu kitabı yazmaktan amacımı, siyasi görüşümün ne olduğunu öğrenmek isteyenler oldu. Her ne kadar politikaya girmeden sadece bilimsel gelişmeleri aktarmak amacıyla yazmaya başlamış olsam da konu ister istemez siyasi sonuçlar doğruyor. Bu sebeple açıklama yapmak zorunda kalıyorum. Çünkü kimine göre bu genetik testler Türkiye'yi sarsmak için icat edilmiş küresel bir komplo, kimine göre Türklüğe bir saldırı, hatta bazılarına göre ise doğrudan dış istihbarat örgütlerinin Türk milliyetçiliğini yok etmek için kurdukları büyük bir tuzak. Doğal olarak merak ediyorlar yazarın kime hizmet amacıyla bu kitabı yayınlandığını...

Bilmek isteyenlere siyasi görüşümü tek kelimeyle özetliyorum: BİRLİK

Bütün anlamlarıyla birliği kastediyorum, herkesle birlik. Hatta bütün varlıkla birlik. Kendini hiç kimseden ne üst ne de alt görmeden herkesle, her şeyle BİR olmak. İşte benim siyasi görüşüm budur! Bu kitabı da o birlik yolunda atılan mütevazı bir adım olarak görüyorum.

Etnik kimliğime gelince, yurt dışında sıkça bulunmam sebebiyle soruyorlar kim olduğumu. Büyük bir gururla Türküm diyorum, ama aynı gururla Kürdüm de diyorum! Çünkü ben bunda bir çelişki görmüyorum. Türküm derken nasıl Fatih'ler gözümün önüne geliyorsa, Kürdüm derken de Fatih'in öz kardeşi Salahaddin Eyyubi'yi görüyorum. Ben bu topraklarda doğmaktan, dünyaya insanlık ve adalet öğretmiş bir ecdadın torunu olmaktan gurur duyuyor, o şanlı günleri özlüyorum.

Kürt, Boşnak, Türk, Laz, Arnavut, Çerkez, hepsini bir elin parmakları olarak görüyorum, ne önemi var benim hangi parmak olduğumun? Ben o el'im, o parmakların hepsi benim, biri incinse benim canım acıyor, hepsi yumulunca ben yumruk oluyorum! İki yüz yıl oldu bizi ayırmaya çalışıyorlar. Çünkü iyi biliyorlar ki, o parmaklar birleşince Osmanlı tokadı olup zalimin hayasız yüzüne iniyor. Yedikleri o tokatların acısını bir yüzyıl daha geçse unutmazlar. Var güçleriyle bizi bölmeye çalışıyorlar, kırk parçaya ayırdıkları yetmezmiş gibi şimdi bir parçamızı daha koparmak istiyorlar.

Ama bilmedikleri bir şey var; Bilmiyorlar ki bizler sadece Fatih'in değil, yüreğinde kin ve nefrete yer olmayan Mevlana'nın da torunlarıyız. O ki bize din, dil, ırk ayırmadan herkese kalbin kapılarını açmayı, varlıkla bir olmayı öğret-

ti. Amacımız ne intikam, ne de onlar gibi sömürgecilik hırsıdır. Biz Hacı Bektaş Veli'nin torunuyuz. O'ndan gerçek sevgiyi, düşman da olsa insana hürmeti, katillerini bile affeden Hüseyni aşkı öğrendik. Bilselerdi nasıl al-i cenap bir ecdadın torunlarıyız, kendileri gelirdi kimsenin geri çevrilmediği bu kapıya; rengin, dinin, dilin ayrılmadığı bu dostlar meclisinde onlar da herkesle bir olurlardı. Bilmiyorlar, manevi derinliğimizi bilmedikleri için de Türk deyince akıllarına sadece Osmanlı tokadı geliyor.

Ancak ümitsizliğe kapılmıyorum. Biliyorum ki atalarımızdan bize geçen bu genetik miras muhteşem bir geleceği müjdeliyor. Çamura düşen elmas misali, değerinden hiçbir şey kaybetmeyen halkımın gerçek büyüklüğünü bütün dünyaya göstereceği günlerin yakın olduğuna inanıyorum. Fakat hayalimi geçmişin ihtişamıyla sınırlamıyorum. Bu ikinci dirilişin birliğinde, Kazak, Özbek, Azeri, Türkmen ve Kırgız kardeşlerimizin yanında, Fas'tan Endonezya'ya kadar bütün dostlarımızı da görüyorum.

Ama bu büyük ittifak bile yetmiyor. Alman, İngiliz, Çin, Hint, Rus, Japon... Herkesin, bütün dünya halklarının yüce birlik sancağı altında BİR olduğu bir dünya hayal ediyorum. Ve o kutsi sancağı tutan el benim milletimin eli olur mu diye umutlanıyorum. İşte budur benim bütün idealim, ideolojim! Kimine safça, çocukça, hatta çılgınca gelebilir, ama ideallerime sınır koyamıyorum.

Artık ikinci ligde küme düşme mücadelesi vermek yerine şampiyonluk hayalleri kurmak istiyorum. Yıllar var ki atalarımız gibi büyük hayaller kuramadık. Biz ki cihanı titreten ecdadın torunları, son yüzyılda sadece iki hafif sıklet, Yunan ve Ermeni ile güreşip iki puan alma gayretiyle avunduk. Bırakın aleme nizam veren rüyalar görmeyi, yüz kilometre ötemize bile bakıp hayal kuramaz olduk. Biliyorum ki, pek çok kişi mevcut halimize bakınca böyle rüyalara dalma cesaretini bile bulamayacaktır. Ama unutulmamalıdır ki hayal bile kurmaya korkanlar asla hiçbir şey başaramazlar! Yüksek idealleri olanlarsa, belki düşleri gerçekleşmeden ölürler, ama arkadan gelen birine en azından bir umut bırakmış olurlar. O umut sancağı elden ele geçer ve bir gün en çılgın hayallerin surlarına dikilir.

Kitaba bir makale ile başladım, yine bir makale ile bitireyim. Ermeni soykırımını inkar edeni cezalandırma yasasının Fransa'da kabul edildiği günlerde yazmıştım. Konumuzla doğrudan ilgili olduğu için kitaba eklemeyi uygun gördüm.

Fransız Mısınız?

Neden Türkiye Cumhuriyeti Devleti Fransa vatandaşlarına bir vize bile koyamaz, hiç düşündünüz mü? Bazılarınızın, bir dakika nasıl yani, bu kadar kavga gürültüden sonra Fransızlara bir vizecik bile mi yok, dediğini duyar gibiyim. Sakin olun, bu devletiniz tarafından ilk uyutuluşunuz değil, son da olmayacak. Özellikle de söz konusu olan Fransa ise. Ben de bu durumdan tesadüfen haberdar oldum, iki yabancı misafirimizden Belçika pasaportu taşıyan kapıda birkaç avro ödeyip sembolik vizesini alırken Fransız olanına sizin almanıza gerek yok, buyurun geçin dendiğini duyana kadar bilmiyordum. Bir Fransız için İstanbul'a gelmek Paris'ten Marsilya'ya gitmek gibi veya evinin bir odasından diğerine geçme kolaylığında.

Konumuz Fransa'ya vize değil, aklıma geldiği için söyledim, esas konumuz hepinizin malumu Ermeni meselesi. Bu konu her açıldığında bize maliyeti büyükelçimizin Türkiye'ye bir geliş-gidiş uçak bileti masrafıdır. Büyükelçiyi önce büyük bir gürültüyle Türkiye'ye çağırırız, sanki bir şey yapacakmış gibi bağırıp çağırdıktan sonra sessiz sedasız geri göndeririz. Neden diye sorarsanız, çünkü T.C. devletinin yapabileceği başka bir şey yoktur da ondan. Yukarıda dedim ya, sembolik bir vize bile koyamayanlar başka ne yapabilir ki?

Bu kadar aciz ve güçsüz müyüz diye üzülmeyin, evet belki Fransa kadar olmasa da Türkiye'nin de kendine göre bir ağırlığı, uluslararası arenada önemli ektisi vardır. Sorun devletin güçsüzlüğünden değil, devletin kilit noktalarında gücü elinde tutanlardan kaynaklanmaktadır. Çünkü bürokrasinin kemikleşmiş kadrolarının bildikleri, öğrendikleri her şey Fransa'dandır. Türkiye Cumhuriyeti daha kurulduğu andan itibaren Fransa'yı kendisine örnek almıştır. Hatta buna örnek demek yanlış olur, Fransa birebir taklit edilmiştir.

T.C.'nin bütün kurumları, parlamento, eğitim sistemi, yargı, emniyet teşkilatı aklınıza ne gelirse hepsi Fransa'dan devşirilmiştir. O kadar ki "Cumhuriyet Savcısı" tabiri bile aynen Fransızcadan tercüme edilmiştir: Procureur de la republique. Jandarma, komiser sadece sözcük olarak dilimize girmemiş, iç güvenlik sistemi de bu kelimelerle birlikte Fransa'dan ithal edilmiştir. NATO'ya girişimiz-

den sonra pek çok kurum Amerikanlaşsa da devletin derinliklerinden hala buram buram Fransa kokusu gelmektedir.

Başka türlü olması da beklenemez, çünkü Türkiye Cumhuriyeti'nin sadece devlet kurumları değil bizzat kendisi Fransız modeli esas alınarak kurulmuştur. 1789 Fransız ihtilalı sonrası dünyada ilk defa uygulanan ulus-devlet modeli kısa zamanda kanserli bir hücre gibi Avrupa'yı istila etti. Bünyesinde çok sayıda milleti barındıran Osmanlı devletinin çöküşünde Fransa doğumlu bu sakat milliyetçilik anlayışının rolü büyüktür. Yani bugün anayasayla sabitlenmiş devlet yapısı bile Fransa'dan aynen alınmıştır.

Örnek ne kadar doğru olur bilmem ama ben bunu iki metre boyunda, 100 kilo ağırlığında bir insana 70 kiloluk birinin elbiselerini giydirmek için uğraşmaya benzetiyorum. Ne kadar gayret ederseniz edin, neresine yama yaparsanız yapın bu elbise bizim vücudumuza oturmuyor. Baktılar elbise bize olmuyor başladılar bizi elbiseye uydurmaya. Zayıfladık, çok kilo verdik ama heyhat, ne yaparsak yapalım bu Fransız elbisesi bize uymadı, şimdilerde iki beden daha küçülün diyorlar, Kürt kardeşlerimizden de vazgeçersek o zaman bu ulus-devlet elbisesi üzerimize tam oturacakmış.

Bulgarları, Yunanları, Sırpları, hatta Arapları, Kürtleri anladık, Fransa'dan yayılan milliyetçilik virüsüne maruz kalınca başımıza bütün bu işler açıldı, peki ama bu sakat milliyetçilik anlayışı bize nasıl bulaştı? Cevap basit; yine Fransa sayesinde! Türk milliyetçiliğine esas teşkil eden ilk eserlerden biri Joseph de Guignes tarafından 1757'de yazılmıştır: Hunlar, Türkler, Moğollar ve diğer batı Tatarlarının genel tarihi (Histoire générale des Huns, des Turcs, des Mogols, et des autres Tartares occidentaux). Fitili ateşleyen ise Leon Cahun olmuştur, kendisi has Fransız yahudisidir. "Orta Asya Tarihine Giriş: Türkler ve Moğollar" isimli eseri daha sonra Ziya Gökalp gibi ilk Türk milliyetçilerinin el kitabı olacak ve imparatorluktan ulus-devlet modeline geçiş süreci işte böyle başlayacaktır.

Fransızların Türk milliyetçiliğini yaratmak için Türklerden daha çok gayret etmeleri size de ilginç gelmiyor mu? Herhalde üç kıtaya hükmeden koskoca imparatorluğu yıkmak için bundan daha güzel dinamit bulunamazdı. Sadece milliyetçilik değil, yakın tarihte on binlerce insanımızın hayatına mal olan sağcılık-solculuk virüsü de Fransa'dan yayılmıştır. Acaba kaç insanımız peşinden gittikleri ideolojilerin Fransız patentli olduğunun farkındadır?!

Sözün özü, Fransa'dan bize her ne geldiyse hayırlı hiçbir şey gelmedi. Fransa'dan bir hayır görmedik ama yine de bütün büyükelçilerimizin ortak özelliğinin sadece Fransızca bilmekten ibaret olduğunu biliyor muydunuz? Neden T.C. Dışişlerinde Rusça, Arapça, Çince gibi önemli dilleri bilen diplomata rastlanmaz, neden yükselmenin yolu Fransızca bilmekten, hatta bilmek

yetmez onlar gibi dans etmek ve içmekten geçer hiç düşündünüz mü? Kendini devletin sahibi gören elitlerin hayalidir Champ elysees (şanzelize) caddesinde adımlayıp Chateaubriand (şatobrian) yudumlamak... Bir tek sorun canlarını sıkar, onlar bu Fransız rüyasıyla mest olmuşken, zavallı ve sefil gördükleri biz Türk halkının arasından biri olmak. Eh, madem istemeyerek üzerlerine bulaşmış bu Türk kimliğinden kurtulamıyorlar, geriye kalıyor tek alternatif; Türk halkını Fransızlaştırmak.

Devletlu büyüklerimiz Fransa gibi olmakla yetinmemiş halkımızın da Fransız gibi olması gerektiğine karar buyurmuşlardır. Giyim, kuşam, müzik, siyaset ve sosyal hayatın her alanında Fransa taklit edilmiş, Fransız gibi olamayanlar aşağılanmış, tarihine, geçmişine sahip çıkanlar ise gerici yobaz olarak damgalanıp doğduklarına bin pişman edilmiştir.

1970'li yıllara kadar Türkiye'nin Ermeni soykırımı iddialarına ilişkin dış politikasını hatırlayanınız var mı? Hatırlayamadıysanız moralinizi bozmayın, çünkü zaten yoktu. Ermeniler harıl harıl dünyada kamuoyu oluşturmak için çabalarken T.C. tarafında derin bir sessizlik vardı. Hayır, soykırım yoktur, esas katledilmiş olan bizim halkımızdır diye konuşan, kitap yazan birkaç milliyetçi vatansever yazar ise Osmanlı'yı savunmaya yeltenen gericiler olarak görülürdü. Hatta devlet sık sık reddi miras esasına göre kurulduğuna vurgu yapar, Osmanlı dönemini aklama gayretine girenlere de aba altından sopa gösterirdi. Ta ki diplomatlar Asala tarafından öldürülmeye başlanana kadar!

İşte o zaman anladılar ki geçmişi inkar etmekle belki kendi halkını kandırabiliyor ama dünyayı kandıramıyorlarmış. Okullarda Osmanlıya hakaret etmeyi eğitim müfredatının olağan bir parçası haline getirip, medyada sürekli Avrupa hayranlığını pompalayarak halkı öz tarihinden koparabileceklerini sanıyorlardı.

Tarihte hiçbir zaman taklitçilikle yükselen bir millet görülmemiştir. Bütün büyük devletleri kuran milletler bu gücü hep öz kimlikleri üzerine bina etmişlerdir. Öz güvenini kaybeden her şeyini kaybeder. Dili, giyimi, konuşması ve her haliyle başkasının taklidi olanlar ise hep orijinalin gerisinde kalırlar, maksatlarının aksine, taklit ettikleri kişilerden saygı görmek yerine bizzat onlar tarafından aşağılanırlar.

Bendeniz bunları söylerken Fransız halkına düşman olduğum sanılmasın. Tam tersine her millete olduğu gibi kendilerine de saygım vardır. Bugün sahip olduğum bu kanaatlerin oluşmasında da yine Fransız arkadaşlarımın, tanıdıklarımın katkısı olmuştur. Bazı insanlarımızın teşekkür etmek yerine mersi demesinin onları yükseltmeyeceğini veya daha medenileştirmeyeceğini ilk söyleyen bir Fransız oldu. Onlar sayesindedir ki kendi öz halkına tepeden bakan, ama Av-

rupa karşısında boynu bükük, içimizdeki bu taklitçilerin Fransızlara nasıl alay konusu olduğunu gördüm.

Emin olabilirsiniz ki Fransızlar ve bütün Avrupalılar karşılarında dik duran, kültürüne, tarihine, diline, öz değerlerine sahip çıkan herkese saygı duyuyor. Bunun pek çok örneğini benim gibi yurt dışında yaşamış insanlarımız da tecrübe etmişlerdir. Yani Fransız karşısında Türk gibi bir Türk görmek istiyor. Onların gözünde Türk, Osmanlı'nın torunudur. Fransızlara benzeme gayretiyle kıvranan ezik kişilikler ise sadece Avrupalılara eğlence malzemesi olmaktadırlar. Bu yüzden onlara kızamayız, esas kızmamız gereken son doksan yıldır milletimizi Batı karşısında küçük düşüren içimizdeki çakma Türklerdir.

Zaman içinde bunların Fransız hayranlığı adını Avrupalılaşmaya bıraktı. Bu ne idüğü belirsiz Avrupa hayranları bürokrasiye o kadar sağlam yerleşmişlerdir ki 50 yıldır hükümetler değişir ama nedense Avrupa Birliği fantezisi değişmez. Onlarca yıldır tırmaladıkları kapıdan defalarca kovulmalarına rağmen hala el etek öpmekten vazgeçmiş değillerdir. Her kovulduklarında çifte standart suçlamalarıyla Avrupa'yı halkımıza şikayet ederek ağlamayı alışkanlık haline getirdiler. Temsil etmekten aciz oldukları büyük milletimizin gerçekleri öğrenmesi de en büyük korkularıdır. Her Ermeni meselesi gündeme geldiğinde basit bir pazarlık anlayışıyla Cezayir kartını kullananlar bilmiyorlar mı ki 1960'lı yıllarda Cezayir bağımsızlık mücadelesi verirken BM oylamalarında T.C. Dışişleri hep Fransa lehine oy kullandı? Bu çifte standart değil de nedir?

Taklitte sınır yok!

Makalenin üstüne Fransız pasaport resmini özellikle koydum. Tanıdık geldi mi? Ne kadar da çipi Fransız şirketinden ithal edilen şu bizim yeni pasaportumuza benziyor, tesadüf mü? Peki ya Euro taklitlerine ne dersiniz? AB ile davalık olduk 1 Euro ve 1 TL benzerliğinden dolayı. 10 Euro ve 10 TL banknotlar hakeza!

Nedir bu rezalet? Büyük milletimizi bu tür maskaralıklarla küçük düşürme hakkını bunlara kim verdi? Zat-ı alileri Avrupa karşısında eziliyorlar diye herkesi de kendileri gibi zavallı mı sanıyorlar?

Dilimizi bile Fransız modasına göre şekillendirdiler. Avrupa'dan ithal ettiğimiz kelimeleri Fransızlar gibi telaffuz ederiz. Yani İngilizler gibi "reydio" demeyiz de Fransızlar gibi "radyo" deriz. Televizyon, tren, kamyon, pantolon, telefon,

kravat, empoze, angaje, otantik, realist, natürel, liberal, sosyal, teknik, taktik, antrenman, deplasman, pozisyon, porsiyon, proje, plan, strateji ve daha binlerce kelimenin frenkçe telaffuzuyla Türkçe özdeşleştirilmiştir. Yani Türkler Fransızlaştırılmakla kalınmadı, Türkçe de Fransızcalaştırıldı. Son altmış yılda Amerikan rüzgarı şiddetini sürekli artıyor olsa da Fransa'nın dilimiz üzerimizdeki izlerini silmekten hala çok uzaktır.

Yabancı sözcükler gerektiğinde elbette kullanılabilir. Bilimi icat eden tabii ki kendi dilinde terimlerini de üretir, ondan öğrenmek isteyen de onun sözcüklerini kullanır. Eğer DNA, genetik, molekül, kavramlarını ilk biz bulmuş olsaydık onları ifade edecek kelimeler de bizim dilimizden dünyaya yayılırdı. Bu yüzden, sanat, spor ve bilimde öncü olanların teknik terimlerini kullanmakta bir sakınca olamaz. Ancak aşağılık kompleksinin yansıması market, şarküteri, my town, bay bay (bye bye), cafe gibi yabancı kelimelerin Türkçesi olmasına rağmen kullanılmasına ne demeli? Artık, kasap, bakkal, berber, manav amcalar çoktan öldü.

İsterdim ki herkes yabancı ülkelerde bulunsun, görsünler Fransız ve İngiliz sömürgelerinde durum nasıl, sonra gelip memleketimize bir daha baksınlar. Şu an ülkemizde yaşanmakta olan rezalet sadece İngiliz, Fransız sömürgelerine mahsustur. Hiçbir bağımsız ülkede böyle bir aşağılık kompleksi göremezsiniz. Bu dediğimi insanlarımız ancak Afrika ve bazı sömürge Asya ülkelerinde bulundukları zaman anlayacaklardır. Belki o zaman utanır da şarküteri sahibi Mösyö Şevket, indirir utanç tabelasını, yeniden mahallenin bakkal Şevket amcası olur.

Bunlardan en acısı da bana "cafe" kelimesi gelir. Kahve bizden çıkmış, Avrupa'ya İstanbul'dan gitmiştir. Türkçemizdeki kahve sözcüğünü kafe olarak telaffuz eden Avrupalılar, dilimizden bir kelimeyi sözlüklerine katmıştır. Yukarıda dedim ya, ilk icat eden kimse onun dili dünyaya yayılır. Ama ne vahimdir ki bizim kahvehane, birkaç yüzyıl sonra dönüp dolaşıp Avrupa'dan tekrar bize geldi, bu defa biz onların telaffuzuyla kafe der olduk. Dibe vurmanın bundan daha vahim bir örneği zor bulunur.

Bütün dünyanın Latvia diye bildiği ülkenin Türkçesi neden Letonya'dır? Artık cevapları tahmin edebiliyorsunuz, tabii ki yine Fransızlar sebebiyle, onlar Lettonie dedikleri için. Neden herkes German veya Deutsche derken biz Alman deriz? Nasıl da abes bir soru oldu, Fransızlar Allemand (Alman) derken başka bir şey demek bizim ne haddimize!

Örnekleri çoğaltıp moralinizi daha da bozmayayım ama bir rezillik daha var ki söylemeden geçemeyeceğim. Her milli bayramda utanç içinde izlerim kelli felli devlet erkanımızı ayağa kalkmış "bir başkadır benim memleketim" şarkısını istiklal marşı edasıyla söylerken. Acaba, vali, belediye başkanı ve daha büyük koltuklarda oturan bu yaşlı başlı insanların kaç tanesi söyledikleri marş(!)'ın as-

lında bir Fransız şarkısı olduğunu biliyor diye düşünmeden edemem. Orijinalini youtube'da kolayca bulabilirsiniz. Mireille Mathieu (Mirey Matyö)'nün yorumuyla "L'aveugle" kör bir kemancının hikayesini anlatan Fransız şarkısı. Herhalde çalıntı müzikle milli duyguları kabartan marş yapmak sadece bizim taklitçilere has bir meziyettir. Yine her bayramda milli heyecanla söylediğimiz "Dağ başını duman almış, gümüş dere durmaz akar" marşı, Felix Körling'e ait "tre tralla-nde jantor" (üç kızlar) adlı bir İsveç şarkısının müziğidir.

İşte Mehter marşından hazzetmeyen, Osmanlı'yı hatırlatan her şeye düşman, öz vatanımızda kendi müziğimize yasak koyacak kadar milletinden utanan batı hayranlarımızın düştüğü zavallı durum! Eğer Cumhuriyet bayramını Mehter'le kutlayacak yüreğiniz yoksa ve onun yerini dolduracak bir sanat üretmekten de acizseniz, çalıntı müziklerle marş yapıp kendinizle beraber bütün bir milleti de küçük düşürmek zorunda mısınız?

Ne sanat, ne bilim, ne politika hiçbir şey üretemeyen, yetenek yoksunu, öz güveni kayıp, batı karşısında silik ama milletine karşı pek kibirli bu zavallılardan başka ne beklenirdi ki? Neredeyse yüz yıla yakın bir süredir yapabildikleri tek şey Avrupa'dan çalmak ve taklit etmekten öteye gidemedi. TRT'nin tekel olduğu dönemde arakladıkları yabancı müziklerle sanatçı(!) diye sahnelere çıkıp milleti uyuturken bir gün gelip bu kurnazlıklarının meydana çıkacağını galiba hesaba katmadılar.

Hukuk adına yapabildikleri ise Fransa ve İsviçre kanunlarını tercüme etmekten ibaret kaldı. Bilim hakeza, önce bir Avrupa, Amerika üniversitesi icazet verecek ki bizim prof'larımız da onlardan tercüme edip dersini anlatsın. Bu güdük sisteme rağmen aradan sıyrılıp bilim adına bir şeyler üretenlerin hemen başına vurup cesaretlerini kırdılar ki haddini aşmasınlar. Avrupalı dahiler dururken bizimkilere mi kalmıştır yeni bir şey icat etmek.

Dört elle sarıldıkları bürokrasiyi, sanatı, siyaseti, medyayı her şeyi seferber etmiş batılılaşacağız diye Fransız'a, Avrupa'ya maskara oluyorlar ama hala farkında değiller. İngilizce şarkıyla Eurovision kazanmayı marifetmiş gibi yutturmaya çalışanlar bilmelidir ki, biz onların dilini, dansını, müziğini taklit ederek kazanılacak ödülü kendimize hakaret sayıyoruz. Ama bu sefil ruhlar Avrupalının tükürüğünü bile şeref sayıp yüzüne gözüne sürdüğünden onurlu duruşun ne demek olduğunu asla anlayamazlar.

En büyük korkuları bir gün milletimizin özüne dönerek, dünyaya nizam veren bir neslin torunları olduğunu hatırlayıp, batı karşısındaki aşağılık kompleksini üzerinden atmasıdır. O korkuyladır ki AB kapısına sıkı sıkıya yapışmış bırakamıyorlar. Çok iyi biliyorlar ki o gün geldiğinde yıllardır yalakalık yaptıkları Avrupa'dan başka kaçacak yer bulamayacaklar.

Türk'ün Türk'ten başka dostu yok mu?

Bu sahte Türklerin yıllardır bize ezberlettiği bir yalandır Türk'ün Türk'ten başka dostu olmadığı masalı. Ben tam tersini iddia ediyorum; Diyorum ki dünyada en çok dostu olan Türk halkıdır. Onlarca ülkede bulundum, pek çok milletten insanla tanıştım, arkadaş oldum ve gördüm ki yeryüzünde bizim kadar dostu olan ikinci bir millet yoktur.

Söyler misiniz bana İngilizlerin dostu kimmiş? Ya Fransa veya İtalya'nın dostu bir ülke biliyor musunuz? Veya Çin ile dost bir millet aklınıza geliyor mu? Boşuna yorulmayın, bulamazsınız. Örnekleri çoğaltabilirim.

Ama bir Türk olarak gittiğinizde Fas'tan, Cezayir'den başlayıp kesintisiz olarak Lübnan'a, Suriye'ye, oradan Pakistan'a, Orta Asya'ya hatta Malezya'ya kadar geniş bir coğrafyada nasıl sevgi ve saygı gösterildiğine şahit olacaksınız. Bu milletlerin pek çoğunun içindeki samimi sevgiyi hissedersiniz, her ne kadar bazılarının devlet politikası bizimkiler gibi batıya endeksli olsa da!

Nasıl da yıllardır aldattılar insanımızı hiç dostumuz yok diye. Oysa o dostlar bugün bile hazır kıta ayağa kalkmamızı, tekrar eski günlerdeki gibi liderlik yapmamızı bekliyor ve çoğu bunu açık açık söylüyor. İçimizdeki Fransız hayranları sahte Türkler bu gerçeği halkımızdan sakladılar, çünkü onlar bizim hep küçük ve batı karşısında kendileri gibi ezik olmamızı istiyorlar. Avrupa kapılarında dilenen, yalvaran zavallı küçük bir millet olarak kalmamızı arzu ediyorlar. Bu yüzden dış politikada yüzümüzü batıya sırtımızı dostlara çevirdiler.

Şimdilerde yeni bir Fransız modelini devşirmekle meşguller içimizdeki frenkler. Aslında bunda geç bile kalmış sayılırlar. Fransa 1958'de beşinci cumhuriyet ile başkanlık sistemini kurdu, biz bunu almakta yarım asır geciktik, nasıl olur da bu gecikmeyi telafi ederiz gayreti içindeler. Ancak bilmiyorlar ki Fransa 1789 ihtilalıyla kraliyete son verdiğinden beri kendisi de iki yakasını bir araya getiremedi. Dört cumhuriyet modeli denediler, olmadı. Baktılar artık devlet yönetilemiyor, işler çıkmaza girince döndüler en başa. Charles de Gaulle (Şarl dö Goy)'un dayatmasıyla anayasa değişti, kraliyet tekrar geri getirildi. Yanlış okumadınız, bilerek kraliyet diyorum, çünkü Fransızlar kendileri de bugün uygulanmakta olan başkanlık modeli için "seçilmiş kral" diyorlar.

Fransa devlet başkanı istediği kişiyi, seçilmiş olmasa bile, başbakan veya bakan olarak atayabilir. İstediği zaman bütün bakanları, valileri, büyükelçileri görevden alabilir. Hatta lüzum gördüğü halde parlamentoyu tamamen feshedebilir. Kanun hükmündeki buyruklarla ülkeyi yönetme yetkisine sahiptir. Bu yetkiler kralda bile yoktu.

Aslında Fransızları tek takdir ettiğim noktanın bu olduğunu da itiraf etmeliyim. Güya monarşiyi kaldırıp demokrasi getireceğiz diye ortalığı karıştırdılar, sonunda anladılar ki monarşi gidince yerine sadece anarşi geliyormuş. İki yüz yıla yakın çuvalladıktan sonra hatalarını anlayıp tekrar başa döndüler. İnsanın hatasını görüp düzeltmesi de bir meziyettir. Ama bu arada kendine Fransa'yı örnek alan bizim gibi ülkeler de onların peşinden aynı çamurlarda yuvarlanıp durmaktayız.

Sözün özü, kılavuzu karga olanın durumu ortada! Kendimize Fransa'yı rehber ettiğimizden beri bizim de burnumuz pislikten kurtulmadı. Umuyorum artık idarecilerimiz Fransa'dan öğrenilecek bir şey olmadığını anlarlar da, bu son başkanlık hamlesini, taklit değil özgüven üzerine bina ederek, geçmişimizden daha ihtişamlı olacak bir geleceğin liderliğini kendimize has, özgün bir sistem olarak tesis ederler. Yok, eğer bütün gayretleri Fransa'nın beşinci Cumhuriyetini Türkiye'ye ikinci Cumhuriyet diye yutturmaksa daha çok çekeceğimiz var demektir.

Sanıyorum şimdi daha iyi anlıyorsunuz neden içimizdeki eziklerin, çürüklerin Fransa'ya karşı politika üretmek bir yana, basit bir vize koyma cesaretine bile sahip olmadıklarını. Görünen o ki, üzerimize bir türlü oturmayan bu Fransız elbisesinden kurtulamadığımız sürece Türkiye Cumhuriyeti'nin Ermeni soykırımı iddialarına karşı politikası sadece büyükelçilerine gidiş-dönüş uçak bileti almaktan ibaret kalacaktır.

Murat D. Mirza
muratmirza@gmail.com

Sonsöz

Aslında Ermeni'ye, Fransız'a kızamıyorum. Düşmanın görevi düşmanlığını yapmaktır. Niye düşmanlık yapıyorsun diye bağırıp çağırmak, yarasaya niye uçuyorsun, çakala niye leş yiyorsun demek ki gibi anlamsızdır. Kartal uçar, aslan avlar, her canlı doğasının gereğini yapar. Düşmandan da merhamet beklenmez, o da doğası gereği düşmanlığını yapar. Ben kendimize kızıyorum ve bu kızgınlıkla devletimizin düştüğü acınacak duruma sebep olanları belki biraz sert eleştiriyorum. Çünkü düşmandan merhamet ummak acizlik ifadesidir. Büyük milletimizin küçük düşürülmesinin üzüntüsüyle söylenen haşin sözlerin, devletimizi temsil etme konumunda olanları silkeleyip kendilerine getirecek iyi niyetli ikaz olarak algılanacağını ümit ediyorum.

İmparatorluk günleri...

Biliyorum ki milletimizin en az %80'i geçmişine layık evlatlar olma iştiyakıyla özüne dönüş fırsatını kollamakta ve devletinden de bu yönde bir işaret beklemektedir. Ama onlarca yıldır batı karşısında hep ezilmiş, onların yaşam tarzına özenerek modernizm kompleksine kapılmış insanlarımızın da var olduğunun farkındayım. Maalesef doğdukları günden beri atalarına hakaretle büyütülmüş, kendi öz değerlerinden adeta utanan bu kesim, dedelerinin dilini, edebiyatını küçümser, mehtere burun kıvırır, Osmanlıyı, Selçukluyu hatırlatan her türlü kültürel mirastan uzak dururlar. Bu insanlarımıza acıyorum. Onlara insanlarımız derken hala bizden sayıyorum. Umuyorum, onlar da bu acınacak hallerinin farkına bir an önce varırlar da çok yakın gelecekteki ikinci dirilişimizde olmaları gereken yerde, yani atalarının yolunda olurlar. Aksi halde batı ile doğu arasında sıkışıp kalacaklardır. Bir tarafta iki yüz yıldır onları kabul etmeyen Avrupa, diğer tarafta yüz çevirdikleri bir neslin torunları...

Batılılar bir taraftan Türkiye'yi AB'ye almamak için her türlü zorluğu çıkarırken diğer taraftan da onların kapısından ayrılmamızı istemiyorlar. Yani "Siz yalvara durun, ama sakın başka yerlerde de birlik aramayın" der gibiler. Bu yüzden, bir yandan sürekli Rusya fobisi pompalayıp, diğer yandan da İran ile düşmanlığı körüklüyorlar. Bizlere anlatıldığı gibi tarihimizde hep İran'la savaşıp durmadık, tam tersine hep birlik olduk. Yavuz'un Çaldıran'da savaştığı Şah İsmail'i ve Safevi devletini pek çok insanımız İran ile karıştırıyor. Oysa Şah İsmail Azeri Türkü-

dür ve Azerice şiirler bile yazmıştır. Safeviler, yönetimi Azerilerde olan bir Türk-İran devletidir. Farsça konuşan İran halkının Safevi devlet idaresinde ağırlığı çok daha sonra olmuş ve o zamandan itibaren de Osmanlı ile savaşlar önemli ölçüde azalmıştır. Tarihte, Türk devletlerinin kendi aralarında politik çıkarlar nedeniyle yapmış oldukları savaşlar İran ile yapılan savaşlardan çok daha fazladır. Bunu söylemekten amacım, muhafazakar ve sağ medyada sürekli gündemde tutulan anti-İran haberlerinin kime hizmet ettiğine dikkat çekmek içindir. Laik ve sol kesim İran'ı zaten şeriat nedeniyle hoş görmüyor, sağ ve dindar kesime ise devamlı Şia korkusu enjekte ediliyor.

Diğer taraftan, nüfusunun 20 milyondan fazlası Müslüman olan Rusya İslam Konferansı (İşbirliği) Örgütü'ne tam üyelik için uğraşırken birileri bunu engellemeye çalışıyor. Şimdi bir düşünelim, acaba İran ve Rusya ile yakınlaşmamızı istemeyenler kimler olabilir?

Avrupa Birliği'ne karşı oluşumun sebebi sadece siyasi değildir. Ekonomik anlamda da AB'nin bize bir faydası olmadığı ortadadır. Almanlarla aynı para birimini kullanmak ekonomik intihardır. Yeryüzünde, 80 milyonluk nüfusuyla 1,5 trilyon $ ihracat yapan Almanya ile rekabet edecek ikinci bir ülke yoktur. 1,5 milyara yakın nüfusuna rağmen Çin bile henüz Almanya'ya rakip olmaktan çok uzaktır. Türkiye gibi ekonomisi doğrudan ihracata bağlı bir ülkenin Euro para birimini kullanması, birkaç yıla kalmadan fabrikaların kapanması demektir. Değerli para birimiyle ihracatın ne kadar zor olduğunu ekonomiden az çok anlayan herkes bilir.

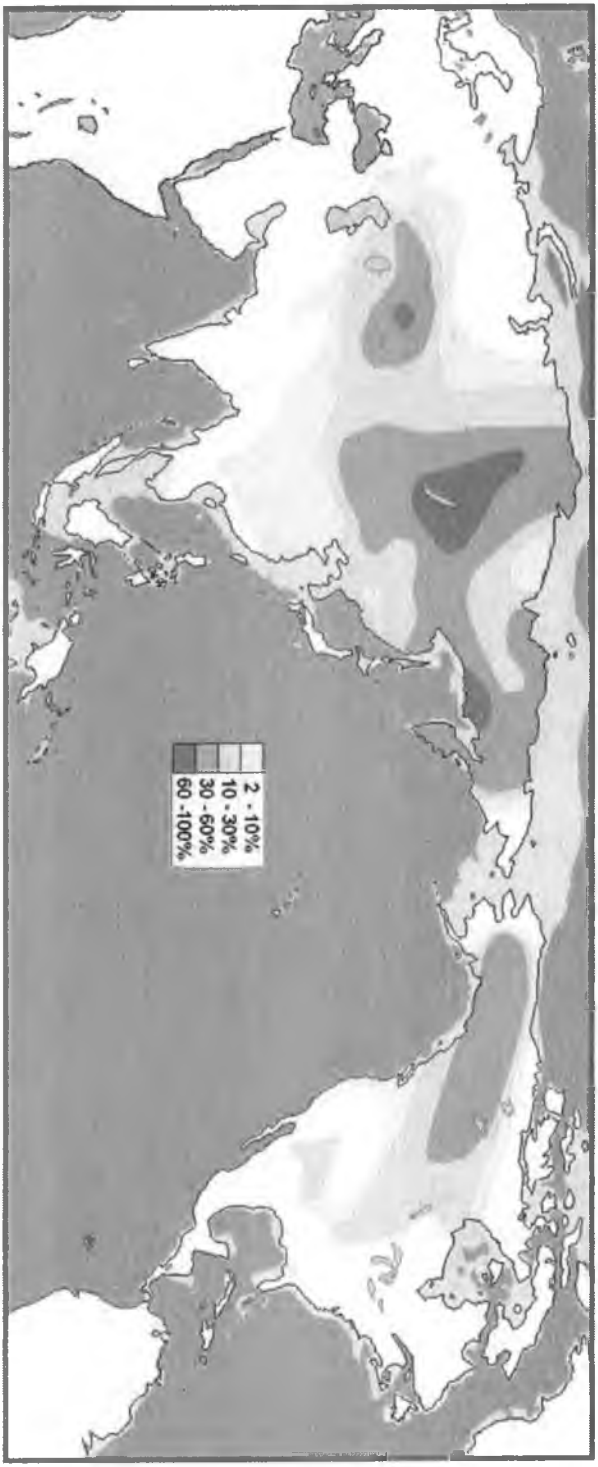
İşte Euro bölgesinin durumu ortada, Almanya son 20 yılın en düşük işsizlik oranını yakalamışken birlik içindeki en büyük rakibi Fransa'da ise işsizlik en yüksek düzeye çıkmıştır. Diğerlerini saymıyorum bile, zaten hepsi birer ikişer dökülmeye başladılar. Almanların kullandığı para birimi her zaman diğerlerine göre daha değerli olacaktır. Çünkü ürettiklerinin karşılığını almakta ve hakları olan yüksek yaşam standartlarına sahip olmaktadırlar. Eğer onlarla rekabet edecek düzeyde üretiminiz yoksa yapmanız gereken en doğru şey kendi kilonuzdaki insanların güreştiği bir mindere çıkmaktır. Dünyada Almanya ile ortak para birimini kullanıp ayakta kalabilecek belki bir tek Japon ekonomisi olabilir. Diğer milletler böyle bir çılgınlığa kalkışırlarsa önce değerli avronun lezzetiyle bir süre mutlu yaşarlar, sonra rüya bitip gerçeklerle yüzleştiklerinde ise iş işten geçmiş olur. Eskiden hiç olmazsa karınlarını doyuran bir dükkanları varken şimdi onun da ellerinden gitmiş olduğunu görürler.

Sanıyorum yüz yıldan fazladır hayal ettiğimiz birliği Avrupa'da değil ait olduğumuz topraklarda aramalıyız. Hem politik, hem ekonomik gücümüz Avrasya'dadır. Nasıl ki Selçuklular ve Gazneliler döneminde İran'la tek devlet olup

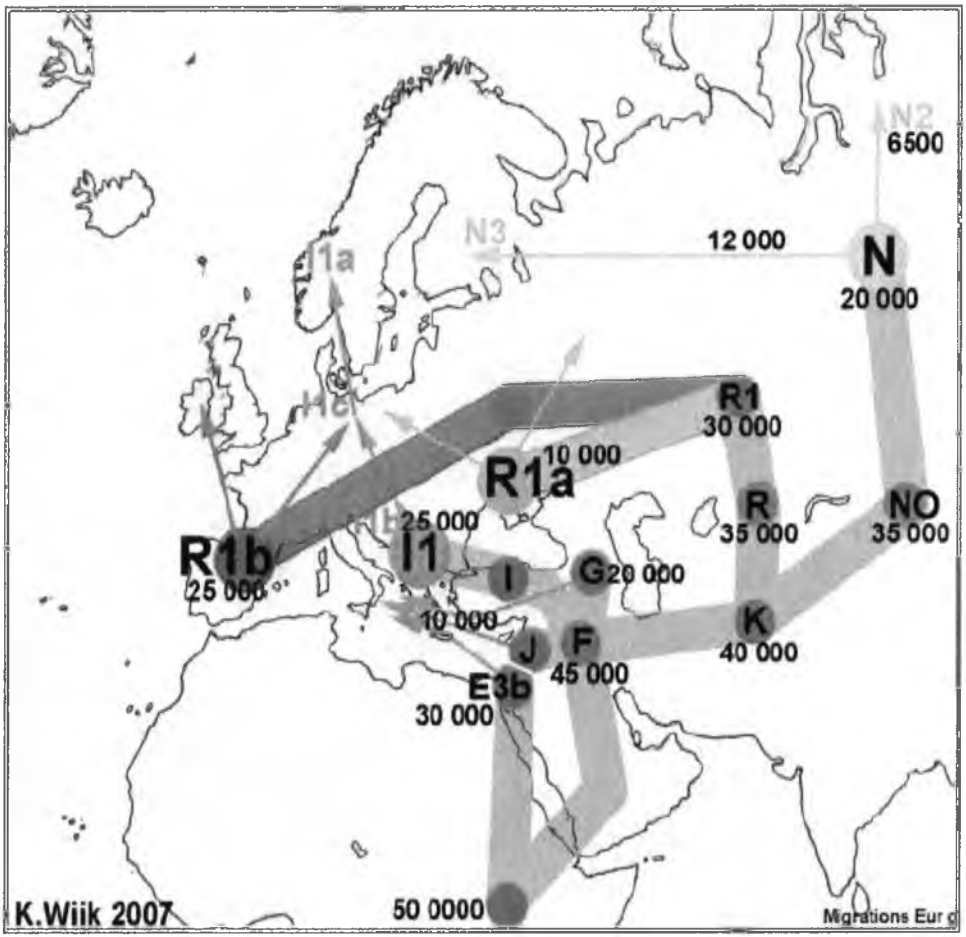
Orta Asya'dan Anadolu'ya, Hindistan'a kadar uzandıysak, Osmanlı ile bütün Orta Doğu ve Kuzey Afrika'yı birleştirdiysek, bir kez daha bu topraklarda birlik olmalı, Rusya'nın da içinde olduğu Avrasya Birliği'ne yönümüzü çevirmeliyiz diye düşünüyorum. İşte o zaman Fransa ve ABD endeksli dış politikalardan kurtulur, siyasi tam bağımsızlığımızı kazanırız. Bu, Avrupalılara karşı bir politika veya bizi almazsanız oraya gideriz şantajı değil, samimiyetle ve yürekten istememiz gereken bir ideal olmalı. Çünkü onları bir konuda haklı görüyorum, söyledikleri doğrudur; Biz çok az Avrupalıyız, biraz Orta Doğulu, ama daha çok Avrasyalıyız. Yani DNA testlerimizin göstermiş olduğu gibi, biz on binlerce yıldır yaşadığımız bu topraklara aidiz!

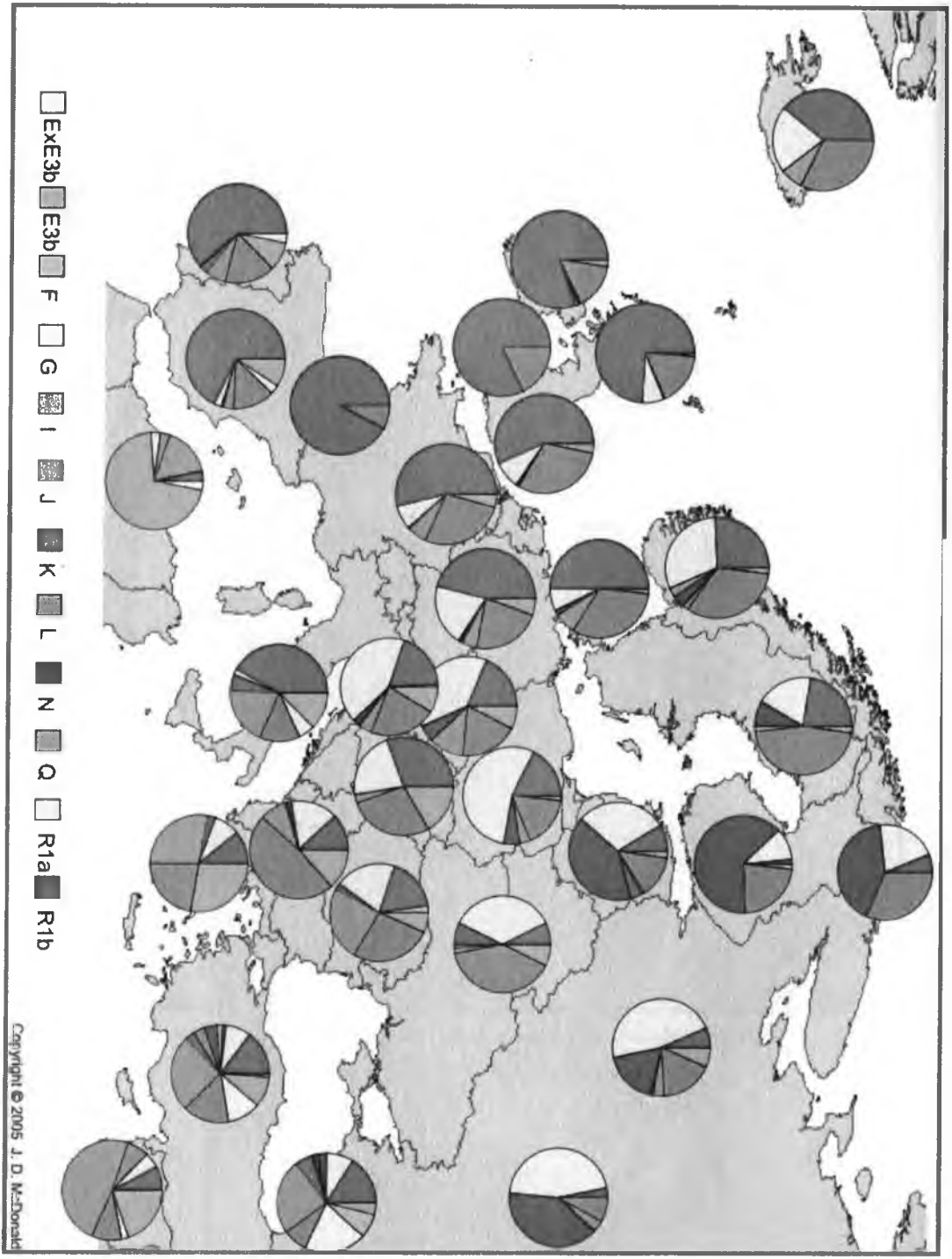
Harita 1: Haplogruplara göre Avrupa'nın etnik yapısı

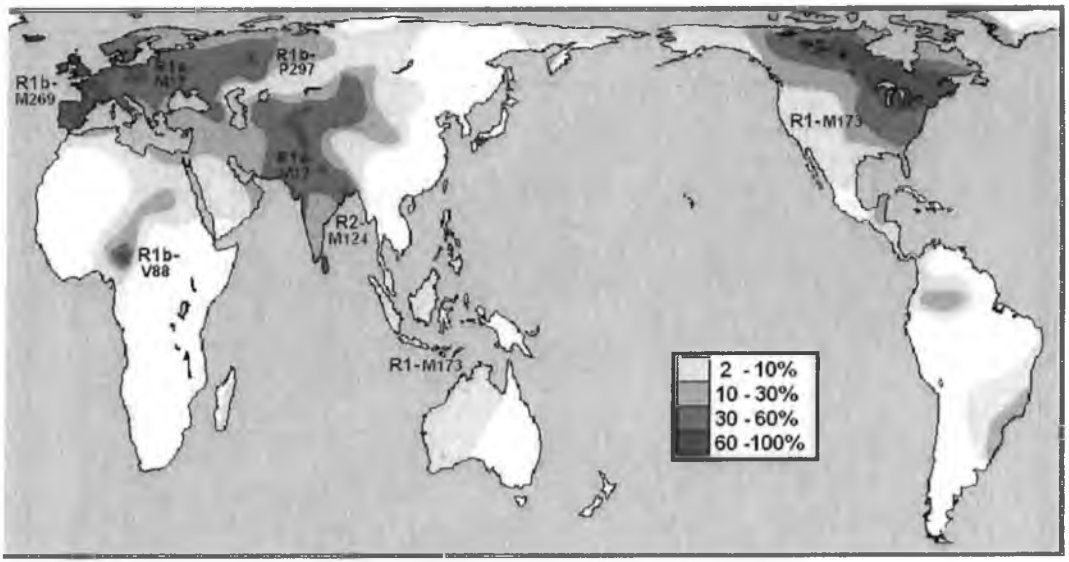
Harita 2: C3 haplogrubunun yayıldığı coğrafya

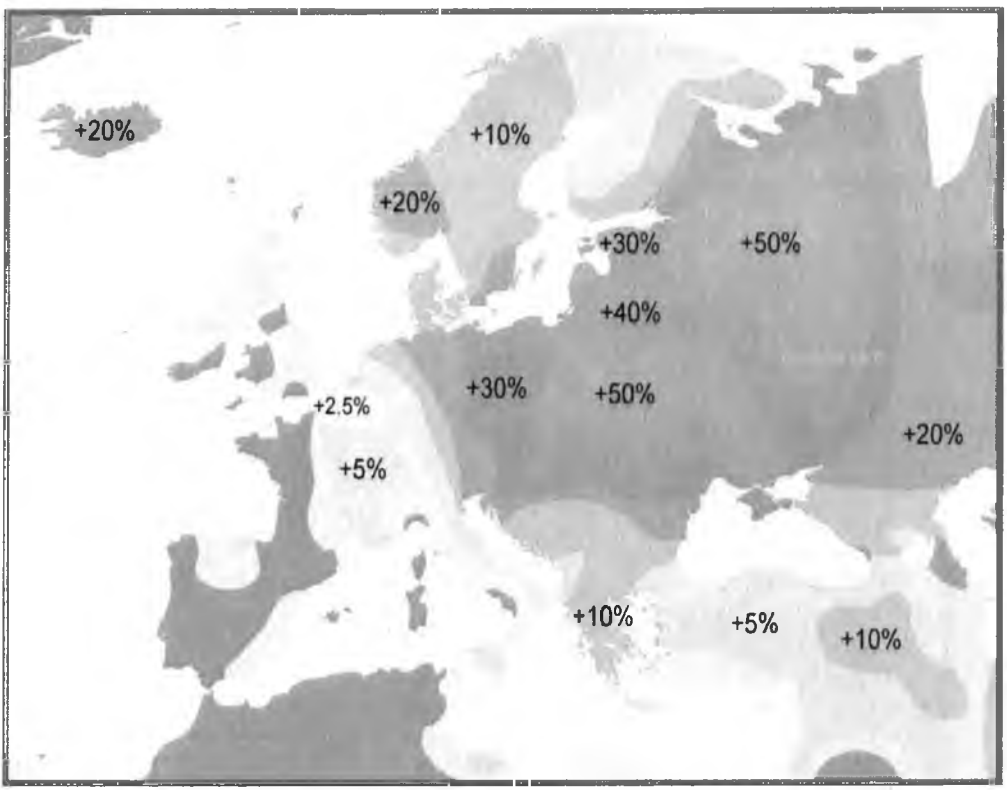
Harita 3: N ve R haplogruplarının Orta Asya'dan Avrupa'ya göçleri
(Kalevi Wiik, Journal of Genetic Genaology, 2008)

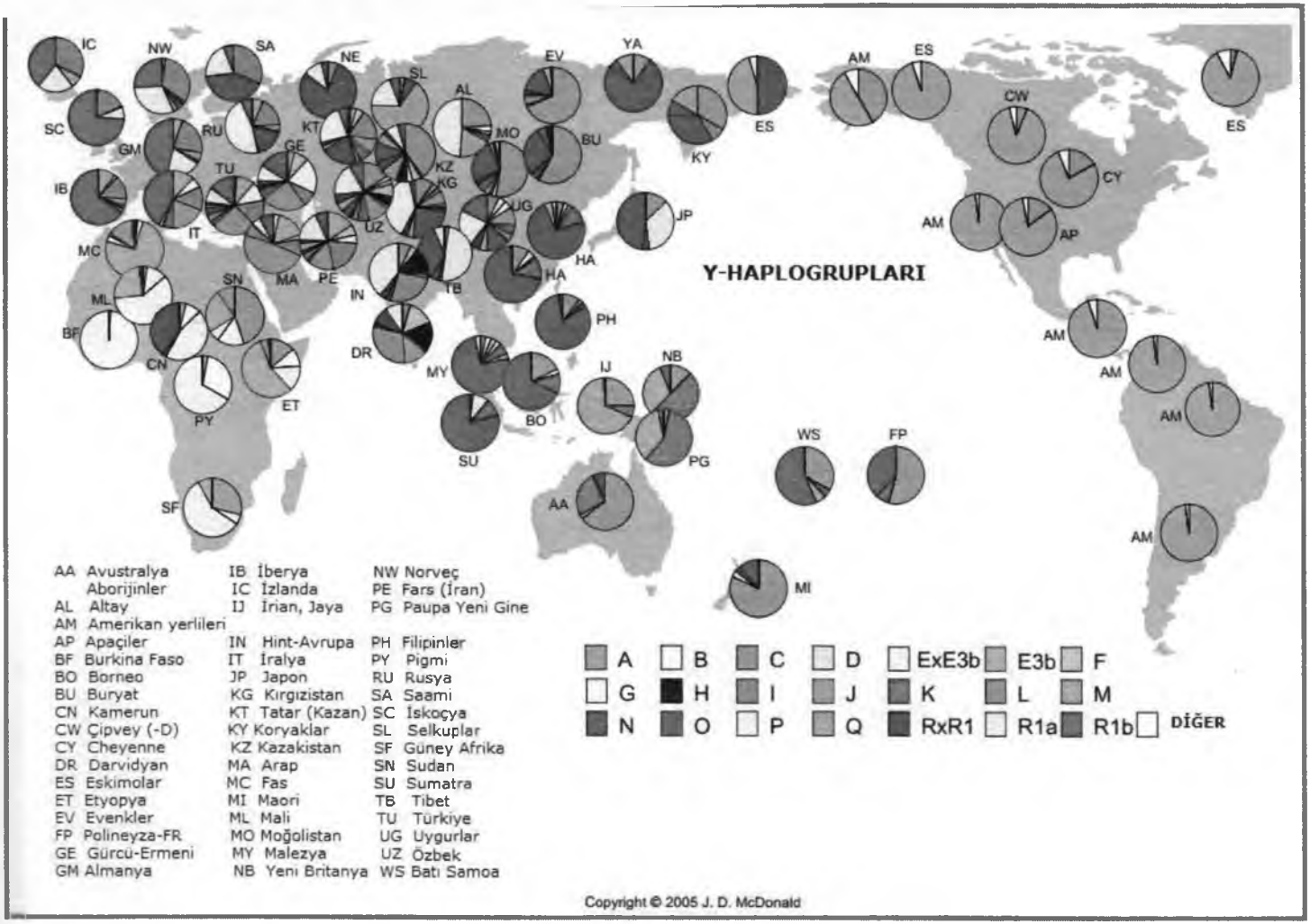
Harita 4: Avrupa ülkelerinde bulunan y-kromozom haplogrup oranlarını gösteren Dr. Douglas McDonald'ın hazırlamış olduğu harita

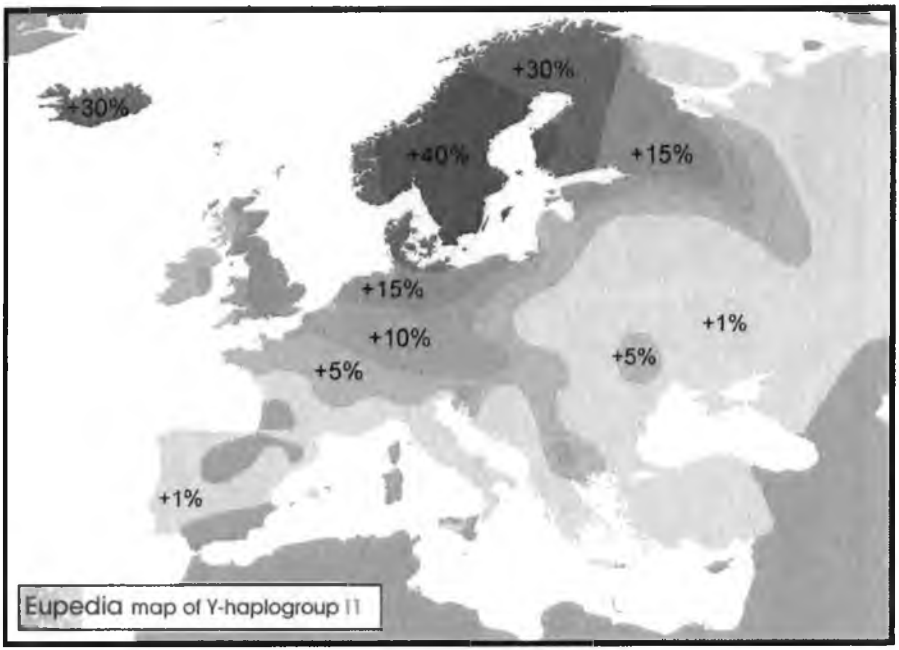
Harita 5: R1 haplogrubunun yeryüzünde dağılımı.

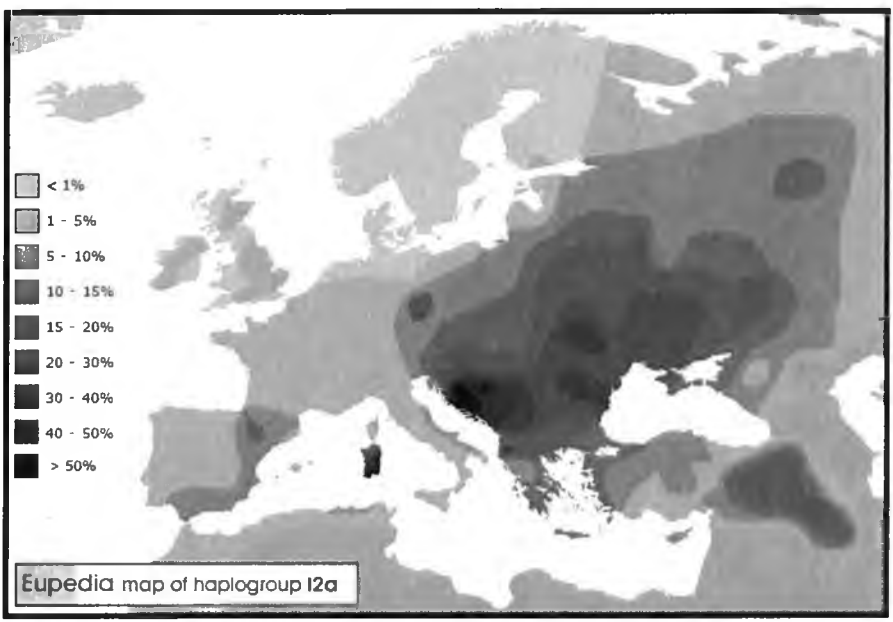
Harita 6: R1a'nın Doğu Avrupa'da bulunduğu yerler.

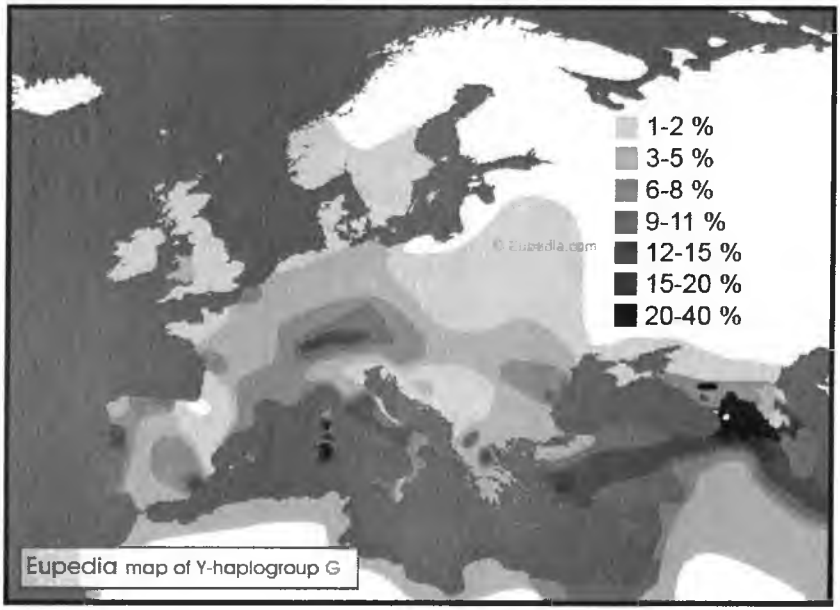
Harita 7: Y-Haplogrupları

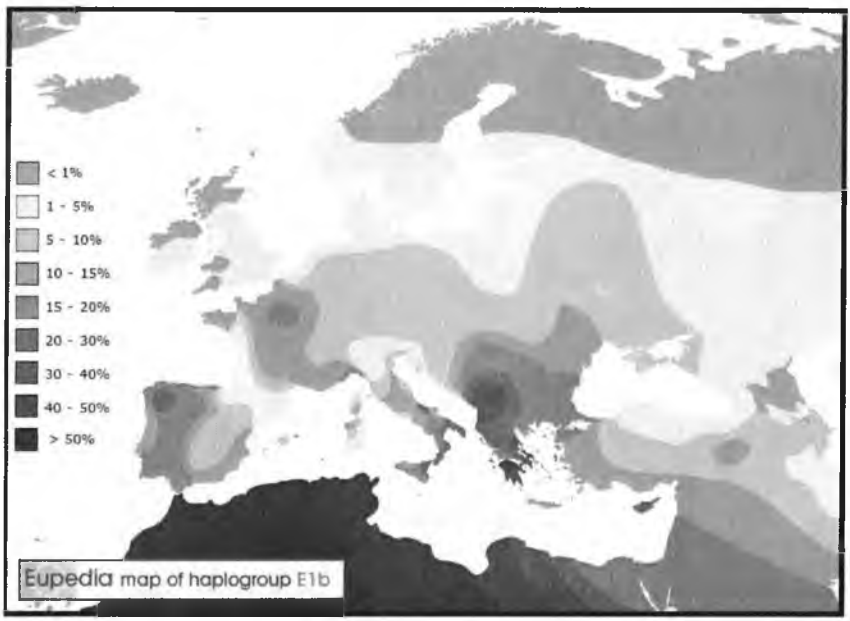
Harita 8: I1 Haplogrubu

Harita 9: I2a Haplogrubu

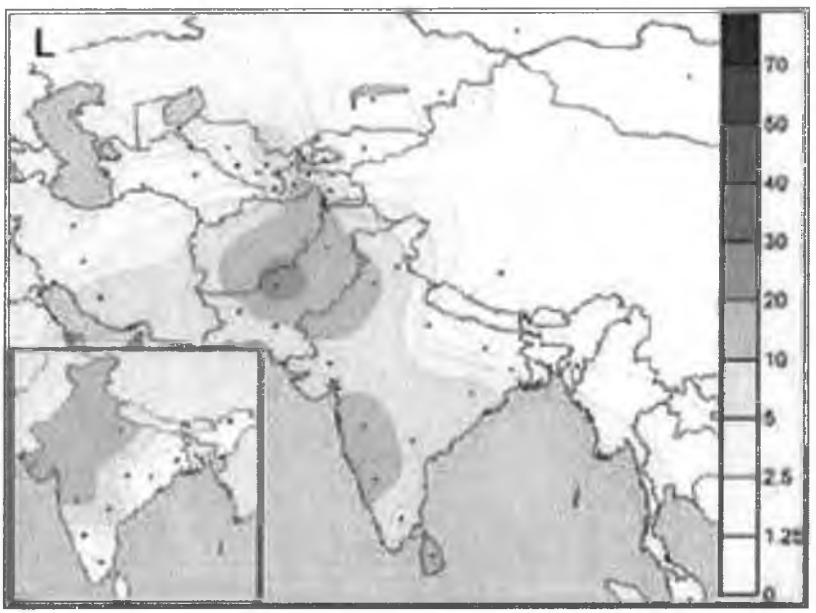
Harita 10: G Haplogrubu

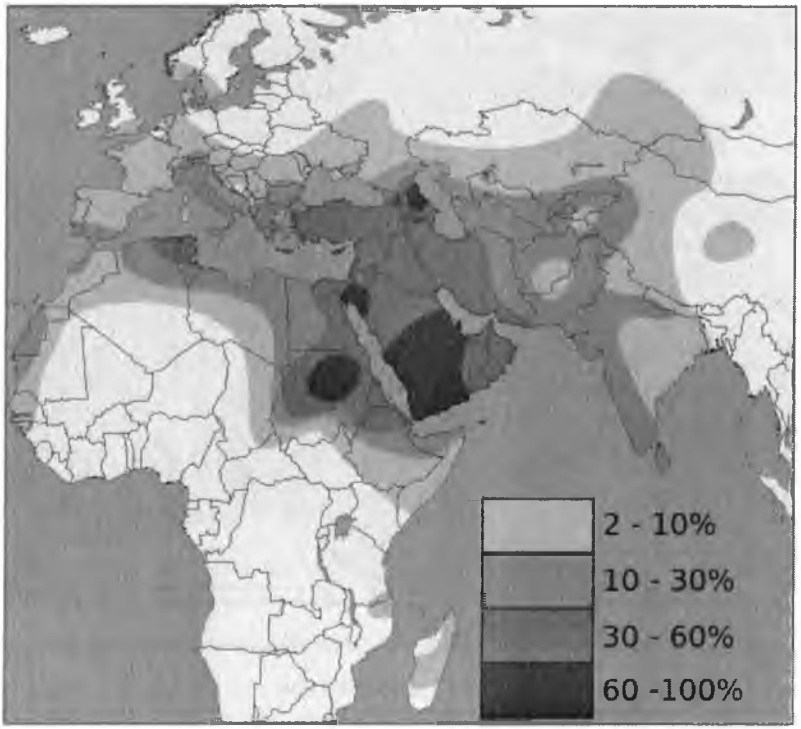
Harita 11: E1b1b (eski adı E3b) Haplogrubu

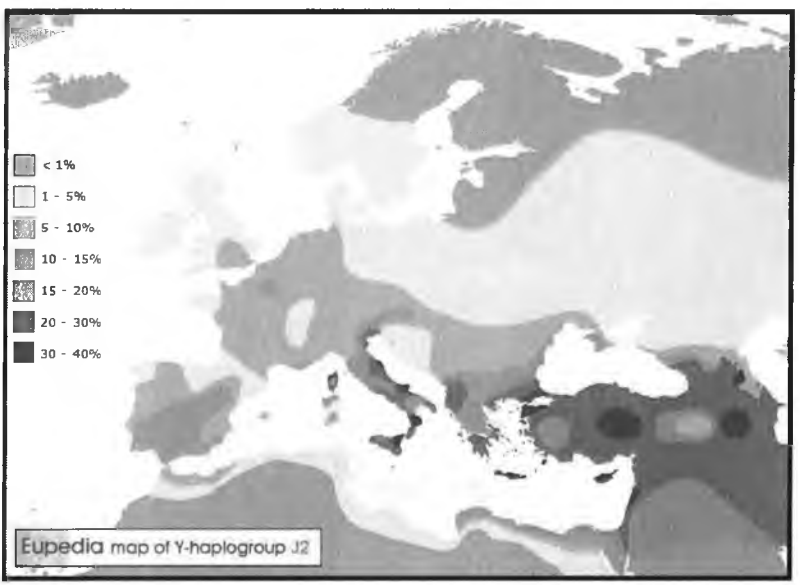
Harita 12: T Haplogrubu

Harita 13: L Haplogrubu

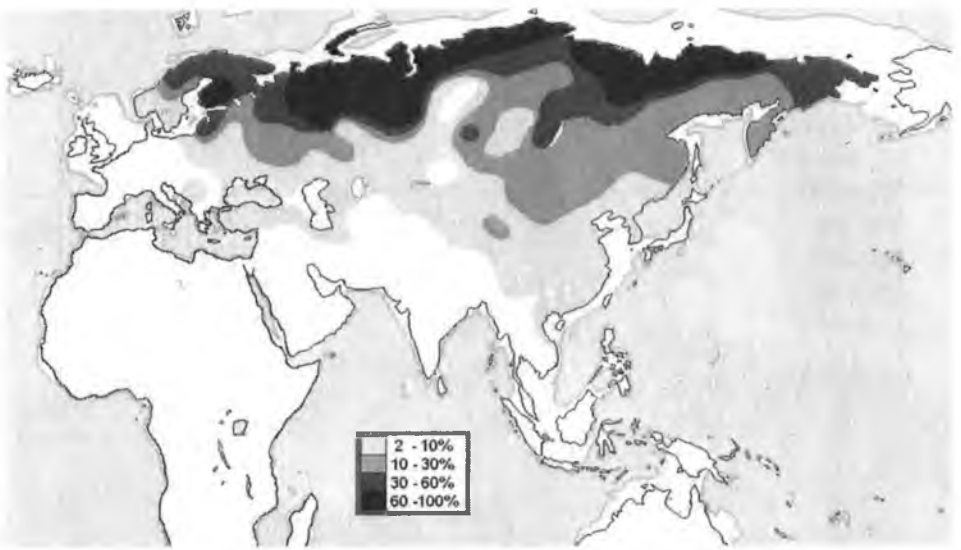
Harita 14: J Haplogrubu

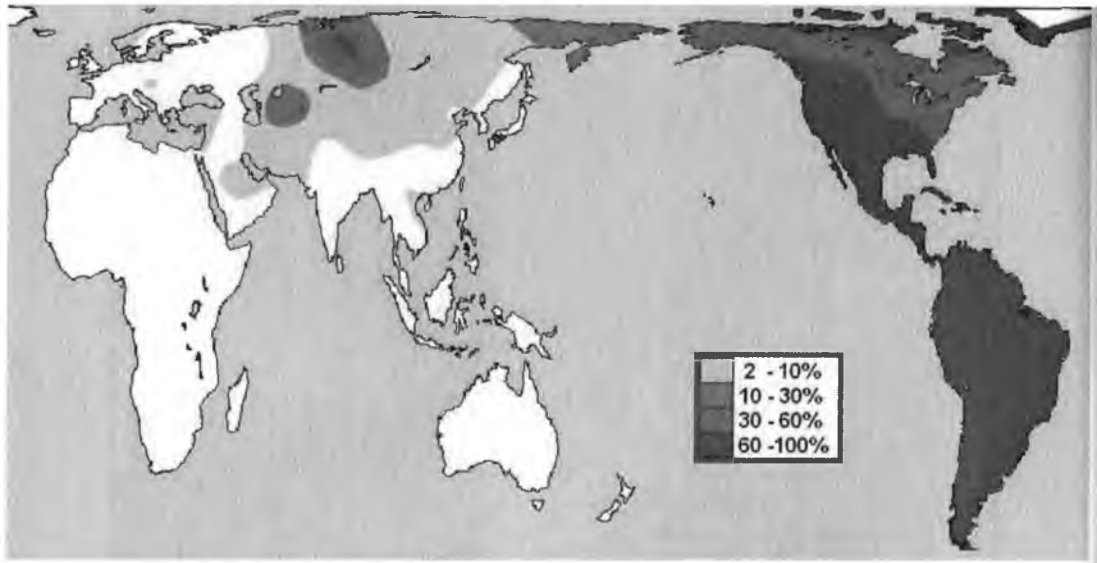
Harita 15a: J1 Haplogrubu

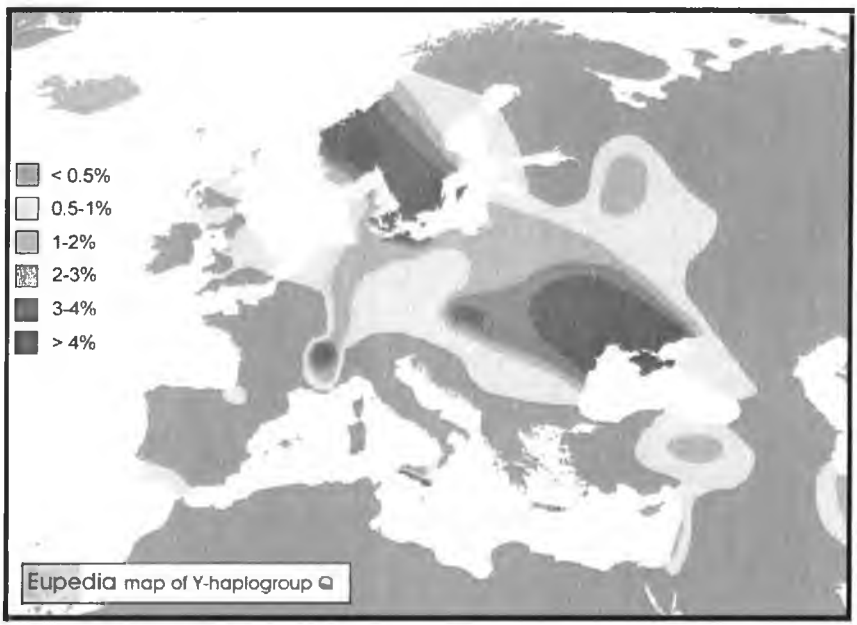
Harita 15b: J2 Haplogrubu

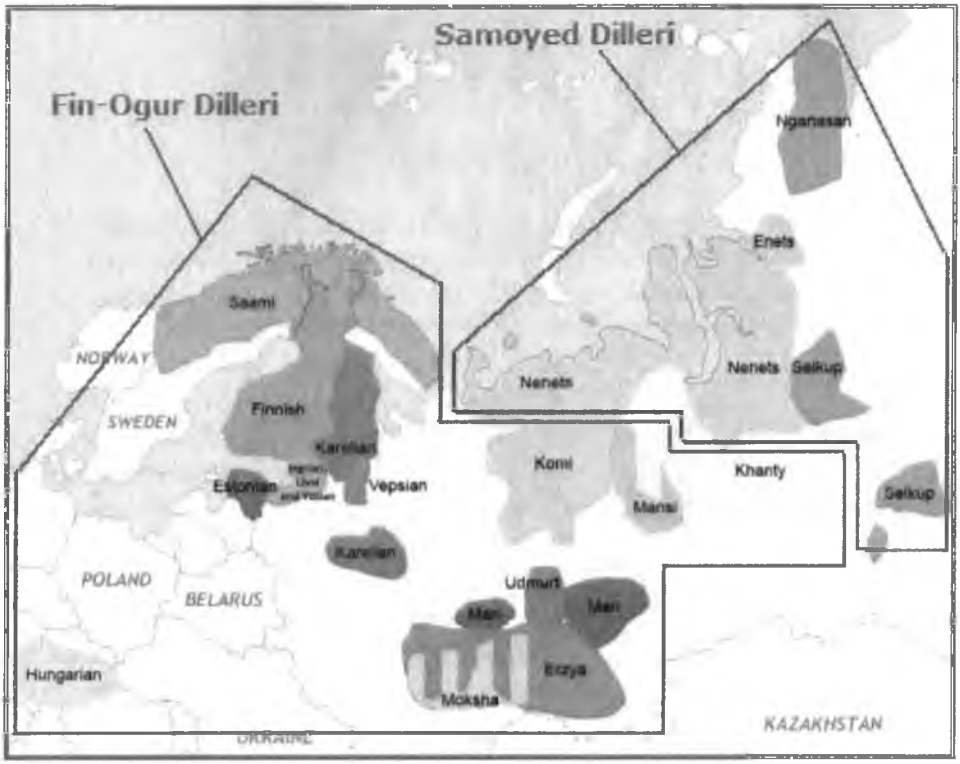
Harita 16: N Haplogrubu

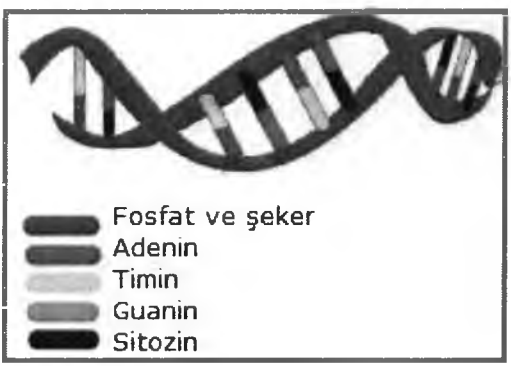
Harita 17: Q Haplogrubu (Amerika kıtasına sonradan göç eden Avrupalılar dahil edilmemiştir. Sadece Amerikan yerlilerindeki Q oranı gösterilmiştir)

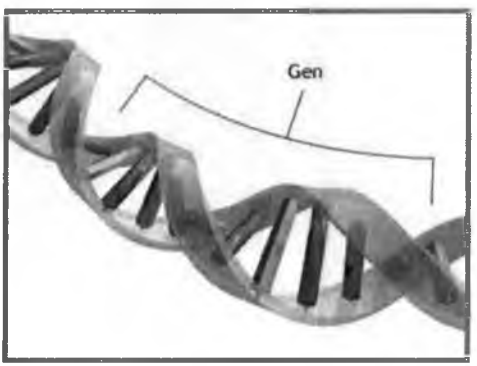
Harita 18: Q Haplogrubunun Asya ve Avrupa'daki dağılımı

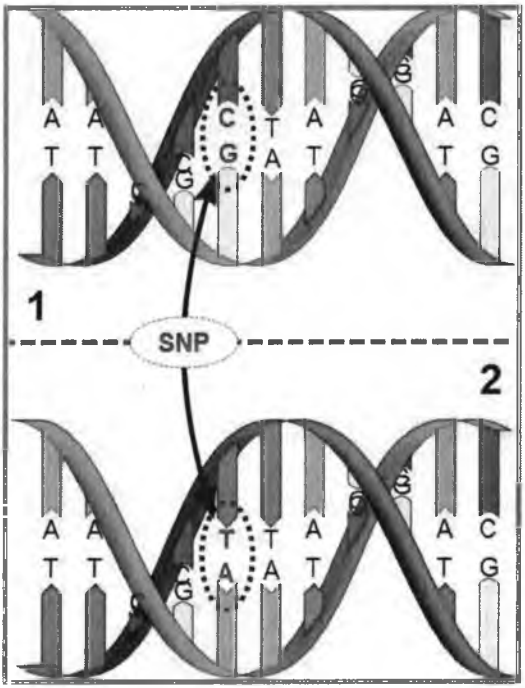
Harita 19: Samoyed ve Fin-Ogur Dillerinin dağılımı

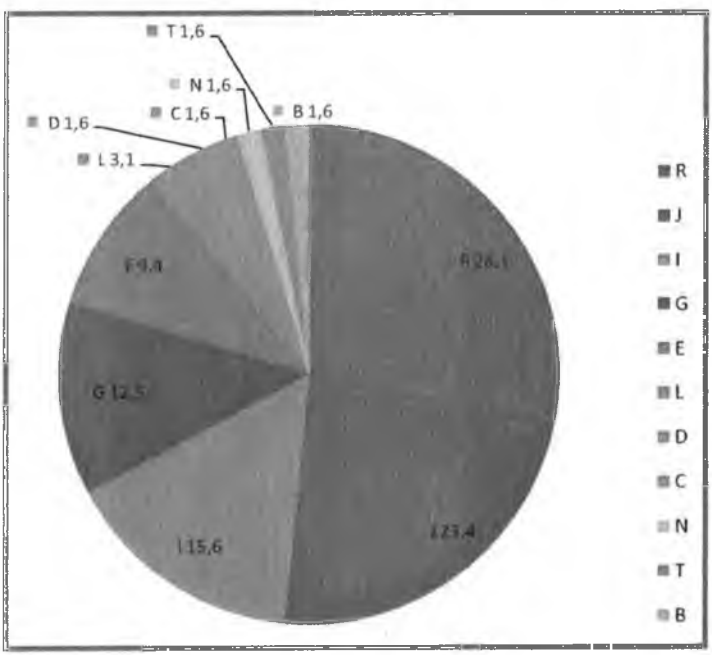
Şekil 1: DNA

Şekil 2: GEN

Şekil 3: Mutasyon

Şekil 4: "Family-Tree-DNA" verileri

Kaynaklar

* "Excavating Y-chromosome haplotype strata in Anatolia." Human Genetics 114:2 (January 2004): pages 127-148. published electronically on October 2003 Cengiz Cinnioğlu, R. King, Toomas Kivisild, E. Kalfoğlu, S. Atasoy, G. L. Cavalleri, A. S. Lillie, C. C. Roseman, A. A. Lin, K. Prince, P. J. Oefner, P. Shen, Ornella Semino, Luca L. Cavalli-Sforza, and Peter A. Underhill.
* American Anthropologist Vol.113 issue 1
  Ömer Gökçümen, Timur Gültekin, Yesim Dogan Alakoc, Aysim Tug, Erksin Gulec and Theodore G. Schurr
* High-Resolution Phylogenetic Analysis of Southeastern Europe Traces Major Episodes of Paternal Gene Flow Among Slavic Populations
  Marijana Pericic, Lovorka Barac Lauc, Irena Martinovic Klaric, Siiri Rootsi, Branka Janicijevic, Igor Rudan, Rifet Terzic, Ivanka Colak, Ante Kvesic
* Significant genetic differentiation between Poland and Germany follows present-day political borders, as revealed by Y-chromosome analysis
  Manfred Kayser, Oscar Lao, Katja Anslinger, Christa Augustin, Grazyna Bargel, Jeanett Edelmann, Sahar Elias, Marielle Heinrich, Jurgen Henke, Lotte Henke
* Paternal and maternal lineages in the Balkans show a homogeneous landscape over linguistic barriers, except for the isolated Aromuns
  E. Bosch, F. Calafell , A. Gonzalez-Neira , C. Flaiz, E. Mateu, H.-G. Scheil , W. Huckenbeck, L. Efremovska , I. Mikerezi, N. Xirotiris, C. Grasa, H. Schmidt
* Clinal patterns of human Y chromosomal diversity in continental Italy and Greece are dominated by drift and founder effects
  Di Giacomo, F. Luca, N. Anagnou, G. Ciavarella, R.M. Corbo, M. Cresta, F. Cucci, L. Di Stasi, V. Agostiano, M. Giparaki, A. Loutradis, C. Mammi,
* Y-chromosome Lineages from Portugal, Madeira and A¸cores Record Elements of Sephardim and Berber Ancestry
  Rita Goncalves, Ana Freitas, Marta Branco, Alexandra Rosa, Ana T. Fernandes, Lev A. Zhivotovsky, Peter A. Underhill, Toomas Kivisild, Antonio Brehm ´
* Culture creates genetic structure in the Caucasus: Autosomal, mitochondrial, and Y-chromosomal variation in Daghestan
  Elizabeth E Marchani , W Scott Watkins, Kazima Bulayeva, Henry C Harpending, and Lynn B Jorde
* Geographical Structure of the Y-chromosomal Genetic Landscape of the Levant: A coastal-inland contrast

Mirvat El-Sibai, Daniel E. Platt, Marc Haber, Yali Xue, Sonia C. Youhanna1, R. Spencer Wells, Hassan Izaabel and The Genographic Consortium

* Y-Chromosomal Diversity in Europe Is Clinal and Influenced Primarily by Geography, Rather than by Language,
Zoe H. Rosser, Tatiana Zerjal, Matthew E. Hurles, Maarja Adojaan, Dragan Alavantic, Anto´ nio Amorim, William Amos, Manuel Armenteros, Eduardo Arroyo
* Two Sources of the Russian Patrilineal Heritage in Their Eurasian Context
Oleg Balanovsky, Siiri Rootsi, Andrey Pshenichnov,Toomas Kivisild, Michail Churnosov, Irina Evseeva, Elvira Pocheshkhova, Margarita Boldyreva
* Y chromosomal haplogroup J as a signature of the post-neolithic colonization of Europe
F. Di Giacomo, F. Luca, L. O. Popa, N. Akar, N. Anagnou, J. Banyko, R. Brdicka, G. Barbujani, F. Papola, G. Ciavarella, F. Cucci, L. Di Stasi
* Separating the post-Glacial coancestry of European and Asian Y chromosomes within haplogroup R1a
Peter A Underhill, Natalie M Myres, Siiri Rootsi, Mait Metspalu, Lev A Zhivotovsky, Roy J King, Alice A Lin, Cheryl-Emiliane T Chow, Ornella Semino
* The Western and Eastern Roots of the Saami—the Story of Genetic "Outliers" Told by Mitochondrial DNA and Y Chromosomes
Kristiina Tambets, Siiri Rootsi, Toomas Kivisild, Piia Serk, Eva-Liis Loogväli, Helle-Viivi Tolk, Maere Reidla, Ene Metspalu, Liana Pliss, Oleg Balanovsky *Where did European Man come from? Kalevi Wiik
https://genographic.nationalgeographic.com/genographic
http://www.bradshawfoundation.com/journey
http://www.eupedia.com/genetics/

TÜRK MÜSÜNÜZ?

MURAT D. MİRZA

Türkiye nüfusunun ne kadarı Orta Asyalı ataların genlerini taşıyor? DNA testlerine göre pek çoğumuzun dedeleri tarih kitaplarında anlatıldığı gibi Orta Asya'dan gelmiş değil, belki de on bin yıldan fazla bir süredir bu coğrafyada yaşayan insanların torunlarıyız. Şu ana kadar yapılmış olan gen testlerinin sonucuna bakılırsa, Türkiye nüfusunun en fazla %10'u ilk Türk devletlerini kuran Hun ve Göktürklerle aynı soydan olabilir.

Son yıllarda bilim insanları genom projesinde oldukça büyük ilerleme kaydettiler. Toplum Genetiği (Population Genetics) adı altında yeni bir bilim dalı doğdu. İnsanlığın anne ve baba tarafından soy ağaçları oluşturuldu. Bugün gezegenimizde yaşayan bütün erkeklerin ortak atası olan ilk insan 70.000 yıl önce Afrika'da doğdu ve o tek kişinin çocukları yeryüzüne dağıldılar.

Bu kitapta insanoğlunun on binlerce yıl süren büyük seyahatini okuyacaksınız...

www.yakinplan.com.tr

9 786055 535506